

PROJEKTAS „PAŽANGAUS KAIMO KONCEPCIJOS KŪRIMAS IR VYSTYMAS TAURAGĖS IR ŠILUTĖS RAJONUOSE“

Projektas finansuojamas

Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos lėšomis

Projekto koordinatorius

Tauragės rajono vietos veiklos grupė

Projekto partneriai:

Šilutės rajono vietos veiklos grupė „Lamatos žemė“

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“

2022, Tauragė

TURINYS

TURINYS	2
1. ĮVADAS	3
2. ESAMOS STRATEGIJOS IR INICIATYVOS (SUDERINAMUMAS IR PAPILDOMUMAS KITIEMS STRATEGINIAMS DOKUMENTAMS)	5
3. DALYVAVIMO PAŽANGIŲ KAIMŲ STRATEGIJŲ RENGIMO PROCESĖ APRAŠYMAS	7
4. PAGRINDINĖS SENIŪNIJŲ CHARAKTERISTIKOS (TAURAGĖS RAJONAS)	17
4.1. Žygaičių seniūnija	17
4.2. Tauragės seniūnija	19
4.3. Gaurės seniūnija	22
5. INTERVENCINĖ LOGIKA (TAURAGĖS RAJONAS)	25
5.1. Žygaičių seniūnija	26
5.2. Tauragės seniūnija	33
5.3. Gaurės seniūnija	39
6. PAGRINDINĖS SENIŪNIJŲ CHARAKTERISTIKOS (ŠILUTĖS RAJONAS)	46
6.1. Rusnės seniūnija	46
6.2. Kintų seniūnija	49
6.3. Juknaičių seniūnija	53
6.4. Vainuto seniūnija	57
7. INTERVENCINĖ LOGIKA (ŠILUTĖS RAJONAS)	60
7.1. Rusnės seniūnija	61
7.2. Kintų seniūnija	68
7.3. Juknaičių seniūnija	75
7.4. Vainuto seniūnija	82
8. VALDYMAS IR STEBĖSENA	88
8.1. Valdymas	88
9. PAŽANGAUS KAIMO STRATEGIJŲ ĮŽVALGOS IR FINANSAVIMO PERSPEKTYVOS	90
9.1. Įžvalgos	90
9.2. Pažangaus kaimo projektų/idėjų finansavimo galimybės	91

1. ĮVADAS

TAURAGĖS RAJONO VVG PARTNERYSTĖJE SU ŠILUTĖS RAJONO VVG „LAMATOS ŽEMĖ“ BEI ŠILUTĖS ŽUVININKYSTĖS REGIONO VVG „ŽUVĖJŲ KRAŠTAS“ LIETUVOJE VIENI PIRMŪJŲ STARTUOJA SU „PAŽANGAUS KAIMO STRATEGIJŲ KŪRIMU“.

Dažnai sakoma, kad LEADER yra ideali priemonė palaikyti atsirandančią pažangių (išmaniųjų) kaimų idėją vietos lygmeniu. Pažangiųjų kaimų koncepcija atkreipia dėmesį į kaimo vietovių poreikius ir galimybes, į kurias dažnai nekreipiama dėmesio, palyginti su miesto teritorijomis, taip pat pabrėžia poreikį labiau sutelkti kaimo plėtros dalyvius pačiame vietos lygyje, kad kaimo vietovės išliktų ir klestėtų ateinančiais dešimtmečiais.

Pažangus kaimas, kas tai? „Pažangūs kaimai yra kaimo vietovių bendruomenės, kurios naudoja novatoriškus sprendimus, kad padidintų savo atsparumą, remdamasis vietos stiprybėmis ir galimybėmis bei atsirandančiomis galimybėmis. Kurdami ir įgyvendindami savo ekonominių, socialinių ir (arba) aplinkos sąlygų gerinimo strategijas, jie pasikliauja dalyvavimo principu, ypač sutelkdami skaitmeninių technologijų siūlomus sprendimus. Pažangūs kaimai gauna naudą iš bendradarbiavimo su kitomis kaimo ir miesto bendruomenėmis ir veikėjais. Pažangaus kaimo strategijų inicijavimas ir įgyvendinimas gali remtis esamomis iniciatyvomis ir gali būti finansuojamos iš įvairių viešųjų ir privačių šaltinių.“

Pažangių kaimų kūrimas ir plėtra turėtų visų pirma išspręsti gyventojų skaičiaus mažėjimą, skatinti paslaugų teikimą, jų plėtrą ir užtikrinti tvarų ekonomikos augimą. Pažangūs kaimai naudojami funkcinio įvairių sektorių požiūriu, susiedami turimas ir būsimas plėtros priemones. Jis skirtas daugeliui suinteresuotųjų šalių, ne tik vietos žmonėms, įskaitant kaimo plėtros specialistus, įstatymų leidėjus, politikus, verslininkus, NVO ir akademikus. Pažangūs kaimai yra geriausias būdas tvariai įgyvendinti šią viziją - intelektualūs kaimeliai atsiranda dėl integruoto požiūrio ir sėkmingos skirtingų politikos sričių sąveikos, siekiant padidinti papildomumą ir darną bei panaudoti didelio masto sinergijos pranašumą.

Įvertinę visas galimybes, potencialą ir perspektyvas Tauragės rajono VVG kartu su partneriais Šilutės rajono VVG „Lamatos žemė“ bei Šilutės žuvininkystės regiono VVG „Žuvėjų kraštas“ inicijavo projektą „Pažangaus kaimo koncepcijos kūrimas ir vystymas Tauragės ir Šilutės rajonuose“, finansuotą Lietuvos kaimo plėtros programos 2014-2020 metų programos priemonės „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas (Teritorinio bendradarbiavimo projektai)“ lėšomis.

Projekto tikslas – vystyti „Pažangių kaimų“ koncepciją Tauragės ir Šilutės regionuose, parengiant ir įgyvendinant atskirų 7 teritorijų (Žygaičių, Tauragės, Gaurės, Vainuto, Juknaičių, Rusnės ir Kintų seniūnijų) „Pažangaus kaimo strategijas“.

Pagrindinis projekto uždavinys – įgyvendinti 8 etapus kaip tapti Pažangiu kaimu.

Pasirinktos pagrindinės veiklos projekto tikslui pasiekti, t.y. Pažangaus kaimo strategijų parengimui

(naudojama metodika: Smartrural21 <https://www.smartrural21.eu/roadmap/>):

1. Darbo pradžia – susitikimai su tikslinėmis grupėmis iš pasirinktų teritorijų
2. Konteksto ir suinteresuotųjų šalių el. žemėlapių sudarymas

3. Suinteresuotųjų šalių įtraukimas
4. Planavimo veiksmai
5. Veiksmų generavimas
6. Finansavimas
7. Stebėjimas (Monitoringas)
8. Strategijos kūrimas

Projekto idėja ir veikos buvo pasirinktos atsižvelgiant į tai, kad Pažangaus kaimo koncepcija taip pat aktuali įgyvendinant įvairias ES ir nacionalines darnaus judumo, atsinaujinančios energijos, bio ir žiedinės ekonomikos, socialinių inovacijų ir kitų sričių politikos sritis.

Tikimės ir sieksime, kad projekto rezultatai, t.y. parengtos Pažangaus kaimo strategijos padės formuojant ir rengiant ne tik vietos veiklos grupių vietos plėtros strategijas naujam finansavimo periodui, tačiau projekto įgyvendinimo patirtį perteikti ir LR Žemės ūkio ministerijai, jai formuojant naujas LEADER/CLLD priemonės įgyvendinimo gaires.

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

2. ESAMOS STRATEGIJOS IR INICIATYVOS (SUDERINAMUMAS IR PAPILDOMUMAS KITIEMS STRATEGINIAMS DOKUMENTAMS)

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“ (LR Seimo nutarimas Nr. XI-2015, 2012 m. gegužės 15 d.) vizija siekiame pažadinti visuomenės ir kiekvieno jos nario kūrybiškumą, susitelkti prie idėjų, kurios padėtų Lietuvai tapti modernia, veržlia, atvira pasauliui, puoselėjančia savo nacionalinį tapatumą šalimi:

Lietuva – sumani šalis, kurioje gera gyventi ir dirbti Tai šalis, kurioje skatinamas žmonių kūrybiškumas, saviraiška ir kurios gerovę kuria atsakingi, kūrybingi ir atviri žmonės.

2021–2030 m. Nacionalinis pažangos planas (TAR, 2020-09-16, Nr. 19293) (*aktuali redakcija nuo 2021-10-09*) patvirtina strateginiu tikslus.

3 strateginis tikslas – didinti švietimo įtrauktį ir veiksmingumą, siekiant atitikties asmens ir visuomenės poreikiams įpareigoja siekti pažangos gerinant kaimo vietovių gyventojų išsilavinimą.

5 strateginis tikslas – gerinti transporto, energetinį ir skaitmeninį vidinį ir išorinį junglumą, kurio vienas iš siekių yra pagerinti šalies vidaus susisiekimo sistemą – didinti junglumą tarp miestų, mažinti kaimo ir mažų ir vidutinių miestų atokumą.

Tauragės rajono vietos veiklos grupės 2016-2023 metų vietos plėtros strategija Tauragės rajono kaimiškos vietovės – tai darniai besivystantis kraštas, kuriame subalansuotai tenkinami materialiniai ir dvasiniai gyventojų poreikiai. Dėl geros geografinės situacijos, sukurtos verslui palankios aplinkos, plėtojamos viešosios infrastruktūros bei aktyvių žmonių Tauragės rajonas taps vieta, kurioje: žmonės gyvens gražesnėje, sveikesnėje, patogesnėje aplinkoje, kaimas taps patrauklesnis jame gyvenantiems ir atvykstantiems; didės kaimo gyventojų verslumas, augs ekonomika ir mažės nedarbas; augs kaimo žmonių išsilavinimas ir pilietiškumas, tvirtės bendruomenės, žmonės aktyviau dalyvaus kaimo plėtroje; mažės emigracijos mąstai, jauni žmonės mieliau liks gyventi kaime.

Šilutės rajono asociacija „Lamatos žemė“ (VVG) Šilutės kraštas – namai sąmoningam, veikliam, kompetentingam ir versliam kaimo žmogui. Šiuose namuose:

- ✚ Yra galimybės REALIZUOTI savo darbo ir visuomenines kompetencijas
- ✚ Yra prielaidos kurti gausią ŠEIMĄ ir kokybišką ASMENINĮ gyvenimą
- ✚ Yra sąlygos TAPTI sąmoningam, veikliam, kompetentingam ir versliam

Visa tai kuria turtingą socialinę aplinką ir žmogaus tapatumą su Šilutės kraštu

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“ Šilutės kraštas - kur vanduo ir žmonės kuria veržlų gyvenimą. Patrauklus dirbti, gyventi ir poilsiauti Lietuvos kraštas prie kuršių marių, kuriam:

- ✚ Gyvena sumani, bendraujanti ir bendradarbiaujanti, besimokanti, versli, atvira naujovėms žveju

bendruomenė.

- ✚ Saugomi gamtos ištekliai ir kultūros Paveldas, puoselėjamos unikalios žvejybos tradicijos, regiono savitumas.

- ✚ Vystomas gyvybingas, išskirtinius produktus gaminantis, žvejybos sektorius.

Šilutės rajonas – tobulėjanti, inovacijoms atvira teritorijos, telkianti pilietinės visuomenės, vietos valdžios ir verslo sektorius, įtraukdama žvejybos atstovus (fizinius ir juridinius asmenis) bendrai veiklai.

3. DALYVAVIMO PAŽANGIŲ KAIMŲ STRATEGIJŲ RENGIMO PROCESĖ APRAŠYMAS

Norint sukurti palankią išmaniųjų kaimų aplinką, reikia vystyti kaimo politiką, štai kodėl politikos formuotojai ir projektų vykdytojai ES, nacionaliniu, **regioniniu (mūsų inicijuoto projekto atveju)** ir vietos lygiu tiria naujus metodus.

Išnagrinėję viešoje erdvėje publikuojamus straipsnius apie išmaniuosius kaimus (Smart Village), apžvelgę tiek Tauragės rajono, tiek Šilutės rajono esamą situaciją bei įgyvendinamas Strategijas ir suprasdami, kad IV pramonės revoliucija kelia nemažus iššūkius kaimui, nutarėme ieškoti būdų išgyvenimui: keisti ir patiems keistis. Manome, kad perspektyvoje socialinės problemos ir atskirtis gilės, todėl atkreipdami dėmesį į naujas technologijas, socialines problemas, gamtosauką, visokeriopų vietos resursų tausojimą, turime kurti darniai besivystančius, pažangius kaimus, valdančius technologijas, kurie būtų tvarūs ekonomiškai nepriklausomi. Kaip parodė COVID-19 pandemija, ekonomiškai nepriklausoma, tvari bendruomenė galėtų būti ženkli parama regionui.

Rengdami *Pažangių kaimų strategijas (7 teritorijų (Tauragės rajonas: Gaurės, Tauragės (yra kaimiškoji) ir Žygaičių seniūnijos; Šilutės rajonas: Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijų))* organizavome 8 pagrindines veiklas projekto tikslui pasiekti, t.y. Pažangių kaimų strategijų parengimui (naudojama metodika: Smartrural21 <https://www.smartrural21.eu/roadmap/>):

1 Lentelė. Pagrindinės veiklos

1. Darbo pradžia – susitikimai su tikslinėmis grupėmis iš pasirinktų teritorijų.
Pažangaus kaimo procesą galima inicijuoti įvairiais būdais. Šioje dalyje siekėme parodyti praktinius pavyzdžius ir įkvepiančias istorijas apie tai, kaip intelektualūs procesai buvo inicijuoti įvairiose Europos vietose, kuriuos inicijavo vietiniai merai, bendruomenė ar VVG. Numatyti įrankiai, kaip inicijuoti ir pradėti pažangaus kaimo plėtros procesą.
2. Konteksto ir suinteresuotųjų šalių el. žemėlapių sudarymas
Vietovės ir jos bendruomenės specifikos supratimas yra Pažangaus kaimo strategijos kūrimo pagrindas. Yra daugybė skirtingų būdų, kaip nustatyti skirtingų sričių iššūkius ir vertybes, pradedant pradiniais tyrimais ir baigiant labiau dalyvavimo metodais, tokiais kaip konsultacijos ir vietos profiliavimas pagal dalyvavimą.
3. Suinteresuotųjų šalių įtraukimas.
Suinteresuotųjų šalių dalyvavimas yra nepaprastai svarbus visuose Pažangaus kaimo strategijos kūrimo ir įgyvendinimo etapuose. Tai, be kita ko, užtikrina, kad bus patenkinti vietos bendruomenės poreikiai, kad žmonės prisiima atsakomybę už strategiją ir todėl gali būti veiksmingiau mobilizuojami įgyvendinti.
4. Veiksmų generavimas
Veiksmų generavimas iš esmės reiškia vietos žmoniškųjų ir finansinių išteklių, taip pat išorinių išteklių sutelkimą. Šis procesas gali apimti įvairias veiklas - pradedant projektų kūrimu su bendruomene, kuriant viešojo ir privačiojo sektorių partnerystes, ir baigiant savanorių įtraukimu.
5. Planavimo veiksmai
Veiksmų planavimas paprastai skiriasi nuo strategijos kūrimo žingsnio. Nors strategijos pateikia bendrą viziją ir kryptį, veiksmų planavimas yra išsamesnis procesas, apimantis numatomas išlaidas ir galimus išteklius šiems finansuoti, laiką, galimas rizikas.

6. Finansavimas

Pažangios kaimo strategijos gali būti finansuojamos iš daugybės išteklių, įskaitant privatų, valstybinį, bendruomenės finansavimą ar jų derinį.

7. Stebėjimas (Monitoringas)

Stebėjimas yra labai svarbus norint suprasti sumanaus kaimo plėtros ir diegimo procesą, taip pat rezultatus. Tai gali padėti nustatyti konkrečius poreikius, kliūtis ir pagrindinius veiksnius bei paaiškinti suinteresuotųjų šalių dalyvavimo proceso stipriąsias ir silpnąsias puses. Tai taip pat gali prisidėti prie strategijos (ir jos tikslų) pritaikymo. Stebėjimas turi būti pagrįstas S.M.A.R.T. požiūriu (Specific; Measurable; Achievable; Relevant; Timely – Konkretus; Išmatuojamas; Pasiekiamas; Aktualus; Apibrėžtas laike), nuolat užtikrindamas, kad strategijoje apibrėžti veiksmai būtų konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir tinkami laiku.

8. Strategijos kūrimas

Pažangaus kaimo strategijos turi visus pagrindinius vietos plėtros strategijų komponentus. Strategijos sudaromos pagal aiškią **intervencijos logiką**, apimančią bendruosius, specifinius ir veiklos tikslus, atsižvelgiant į iššūkius ir poreikius, ir paremtos stiprybėmis bei galimybėmis, suplanuotos veiklos ir rodikliai pasiekimams įvertinti. Tuo pačiu metu pažangių kaimų strategijomis siekiama nustatyti inovatyvius sprendimus (skaitmeninius, technologinius, socialinius ar kitus), reaguojant į vietos bendruomenės ir vietovės iššūkius ir galimybes.

Vietos bendruomenės nariai, įskaitant vietos verslininkus, ūkininkus, savivaldybių įstaigų atstovus, nevyriausybinių organizacijų atstovai ir kiti vietos plėtros dalyviai aktyviai įsitraukė į strategijos kūrimą tiek iš pradžių – identifikuojant teritorijos problemas, poreikius, privalumus ir tikslus, tiek formuojant konkrečias strategijos veiklas. Buvo sudarytos Tauragės rajono Gaurės, Tauragės ir Žygaičių bei Šilutės rajono Rusnės, Kintų, Vainuto ir Juknaičių seniūnijų ekspertų darbo grupės (12-15 asmenų), su kuriomis buvo dirbama visą Pažangaus kaimo strategijos rengimo laikotarpį. Kiekviena ekspertų grupė buvo skatinamas išanalizuoti savo gyvenamosios vietovės problemas, išteklius, ir apibrėžti poreikius ir problemas bei nustatyti problemų sprendimo būdus – tikslus, uždavinius, veiklas ir konkrečius rodiklius.

2 lentelėje pateikiami Pažangių kaimų strategijų rengimo veiklos, jų laiko grafikas ir darbo pobūdis.

Siekiant nustatyti, kokiose kaimo srityse yra aktualus Pažangaus kaimo strategijų vystymasis vadovavomės pagrindiniais pažangaus kaimo vystymo principais (Smart Countryside study, 2017; Digital Villages, 2017; Tirziu, Vrabie, 2017; Smarter, greener, more inclusive, 2017; Štareikė, 2017):

 Tikslusis ūkininkavimas (žemdirbystė): mažinant sąnaudas, maksimaliai išnaudojant

jutiklius ir sprendimų palaikymo sistemas, kartu gerinant maisto tiekimo grandinę, tausojant dirvožemį, apsaugant išteklius ir aplinką.

 Skaitmeninės ir kitos inovacijos atviros platformos, kur siūlomos visos pagrindinės paslaugos, pvz., e. mokymai, e. sveikata (geresnė prieiga prie medicininės priežiūros), e. administravimas, transportavimas, maitinimas, socialinės paslaugos, apeinant oligopolines mažmeninės prekybos struktūras, geresnė produktų kokybė ir didesnis pasirinkimas

- ✚ **Dalijimosi ekonomika**: brangiais techniniais sprendimais ir įranga
- ✚ **Žiedinė ekonomika**, padedanti mažinti atliekas ir tausoti išteklius
- ✚ **Bioištekliais (atsinaujinančiais) pagrįsta ekonomika**, besiremianti moksliniais tyrimais, inovacijomis ir technologijomis
- ✚ **Atsinaujinančioji energija** ypač svarbi kaimo vietovėse, kurios pasižymi ne tik erdve, bet ir lengva prieiga prie reikiamų gamtos išteklių (vėjo, saulės, vandens, dirvožemio, medienos, biomasės)
- ✚ **Kaimo turizmas**, apimantis ekologinį, sveikatai palankų maistą ir poilsį, rekreacinį turizmą, sudaro galimybes kurti naujas didelės vertės darbo vietas
- ✚ **Socialinės inovacijos kaimo paslaugų ir verslumo srityje**
- ✚ **Įtraukiosios socialinės infrastruktūros**, partnerystės organizacinio mechanizmo kūrimas ir diegimas (gyvosios laboratorijos, klasteriai, tinklai)

Pažangaus kaimo koncepcijoje išreiškiamas glaudus bendruomenių, gamybos ir vartojimo būdų, jų kultūros ir aplinkos, kurioje gyvena, ryšys. Toks ryšys egzistuoja prioritetai teikiant vietos ekonomikai. Stiprinant vietos ekonomiką diegiami dalijimosi, žiedinės, bioištekliais pagrįstos ekonomikos principai. Nauji gamybos ir vartojimo modeliai sudaro sąlygas mokyti žmones, skatinti jų supratingumą apie maistą ir aplinkosaugą, gilinti gamintojų žinias ir saugoti skirtingą kultūrinį tapatumą. Ūkininkai, kaimo gyventojai ir kaimo socialinės infrastruktūros institucijų darbuotojai yra pagrindiniai pažangos kaime skatintojai.

Reguliarus konsultavimasis su seniūnijos bendruomenėmis, ūkininkais, verslininkais ir kitomis tikslinėmis grupėmis visuose Pažangaus kaimo koncepcijos rengimo etapuose suteikė vietos gyventojams ir organizacijoms galimybę aktyviai įsitraukti į visą procesą. Tikslinis konsultavimasis vyko gyventojų poreikių analizės metu, tikslų, uždavinių ir veiklos sričių nustatymo etapuose.

Seniūnijų gyventojų ir organizacijų poreikių išsiaiškinimas ne tik aktyvina gyventojus, bet ir įtraukiant tikslinių grupių žmones, padeda priimti teisingus strateginius sprendimus. Šis Pažangaus kaimo koncepcijos rengimo etapas yra vienas svarbiausių, kadangi gyventojų poreikių tyrimas ir tai, kiek aktyviai į šį procesą bus įtraukti vietos gyventojai ir organizacijos, didele dalimi nulemia pačios koncepcijos įgyvendinimo sėkmę.

2 Lentelė. Veiklų grafikas

Eil. Nr.	Pažangių kaimų strategijų rengimo veiklos	2021 m.												2022 m.				Darbo pobūdis		
		01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04			
1.	Darbo pradžia susitikimai su tikslinėmis grupėmis iš pasirinktų teritorijų																			Dalyvauti projekte atsižvelgiant į teritorijų pranašumus, turimus vietas išteklius įskaitant ir žmogiškuosius pasirinkime 7 seniūnijas: Tauragės rajonas: Gaurės, Tauragės ir Žygaičių seniūnijos; Šilutės rajonas: Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijos. Buvo organizuota po 1 darbo pradžios susitikimą (8 val.) kiekvienoje seniūnijoje. Viso 7 darbo pradžios susitikimai 7 seniūnijose. Kiekviename susitikime dalyvavo 20-25 žmonės – organizacijų, įstaigų, įmonių organizacijų atstovai.
2.	Konteksto ir suinteresuotųjų šalių el. žemėlapių sudarymas																			Sudarytas dalyvaujančių teritorijų: Tauragės rajonas: Gaurės, Tauragės ir Žygaičių seniūnijų; Šilutės rajonas: Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijų, suinteresuotų šalių el. žemėlapis. Aprašoma kiekvieno dalyvio veikla. Skurtas el. žemėlapių versija, kuri talpinama Tauragės rajono VVG, Šilutės rajono VVG „Lamatos žemė“ ir Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė „Žuvėjų kraštas“ tinklapiuose. Pradžioje tai buvo

																		<p>pradinė informacija, kuri buvo naudojama visuose sekančiuose etapuose.</p> <p>Parengus Pažangių kaimų strategijas informacija papildyta visa turima informacija.</p> <p>Suinteresuotos šalys / atstovai buvo atrenkami tiek I-ojo etapo, t.y. darbo pradžios susitikimų metu, tiek individualiai kiekvieno projekto partnerio.</p>
3.	<p>Suinteresuotųjų šalių įtraukimas (Anketos forma 1 priedas)</p>																	<p>Organizuotos po 2 darbo grupės (8 val.) su kiekvienos suinteresuotos / dalyvaujančios teritorijos atstovais: Tauragės rajonas: Gaurės, Tauragės ir Žygaičių seniūnijos; Šilutės rajonas: Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijų, suinteresuotų šalių žemėlapis. Kiekvienoje darbo grupėje dalyvavo po 10-12 žmonių-organizacijų, įstaigų, įmonių organizacijų atstovų (ekspertų darbo grupė). Viso buvo organizuota 14 darbo grupių septyniose teritorijose.</p> <p>Atliktas suinteresuotų / dalyvaujančių teritorijų gyventojų nuomonių tyrimas, kurio tikslas – nustatyti pasirinktų teritorijų gyventojų nuomonę apie dabartinę teritorijų</p>

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

																	<p>situacija, bei lūkesčius dėl teritorijų plėtros rengiamoje Pažangaus kaimo strategijoje.</p> <p>Vadovaujantis gautais duomenimis parengta SSGG analizė ir aprašyti teritorijos plėtros poreikiai.</p> <p>Įgyvendinus 8 etapą „Strategijos rengimas“ buvo organizuoti 2 renginiai po vieną Tauragės ir Šilutės rajonų teritorijose, kur parengtas Pažangaus kaimo strategijas pristatė Šilutės rajono atstovams Tauragės Gaurės, Tauragės ir Žygaičių seniūnijos ir Tauragės rajono atstovams Šilutės rajono Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijos. Šių pristatymų tikslas įvertinti kito rajono Pažangaus kaimo strategijas, jas „Perleisti“ per kitos teritorijos prizmę, pateikti išvalgas, pasiūlymus, komentarus.</p> <p>Renginiai apjungė įvairių sričių specialistus ir atstovus, jų dalyviai buvo atrinkti projektų partnerių projekto įgyvendinimo metu. Kiekviename renginyje dalyvavo daugiau nei po 50 žmonių.</p>
4.	Veiksmų generavimas															Organizuotos po 2 darbo grupės (8 val.) su kiekvienos	

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

																		<p>suinteresuotos / dalyvaujančios teritorijos atstovais: Tauragės rajonas: Gaurės, Tauragės ir Žygaičių seniūnijos; Šilutės rajonas: Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijų, suinteresuotų šalių žemėlapis. Kiekvienoje darbo grupėje dalyvavo po 10-12 žmonių-organizacijų, įstaigų, įmonių organizacijų atstovų (ekspertų darbo grupė). Viso buvo organizuota 14 darbo grupių septyniose teritorijose.</p> <p>Gauti rezultatai, t.y. veiksmų planas, galimi projektai ir kita informacija bus naudojama strategijos kūrimo etape.</p>
5.	Planavimo veiksmai																	<p>Pagal gautus duomenis (įgyvendinus 1-3 veiklas) atliekami planavimo veiksmai. Veiksmų planavimo etape buvo bendraujama su jau atrinktais suinteresuotais dalyviais. Buvo suorganizuoti 2 veiksmų planavimo pristatymo renginiai – 1 Tauragės ir 1 Šilutės rajonų suinteresuotiems dalyviams. Kiekviename iš jų dalyvavo iki 50 žmonių - įstaigų, įmonių organizacijų atstovų.</p>
6.	Finansavimas																	<p>Analizuojama teisinė bazė, naujo finansavimo periodo programos, tiek ES, tiek kitų fondų ir išmaniųjų sprendimų</p>

																		finansavimo poreikis Pažangaus kaimo strategijose.
7.	Stebėjimas (Monitoringas, vykdant pažangaus kaimo strategiją)																	<p>Pateikiamos stebėjimo proceso priemonės:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. atliekama tikslų, uždavinių pasiekimo, priemonių įgyvendinimo sėkmę/nesėkmę lėmusių priežasčių analizė. 2. atliekama įgyvendinimo proceso organizavimo efektyvumo analizė. 3. pateikiamos rekomendacijos dėl naujo Strateginio plano įgyvendinimo proceso efektyvumo tobulinimo.
8.	Strategijos kūrimas																	<p>Pažangaus kaimo strategijos turi visus pagrindinius vietos plėtros strategijų komponentus. Strategijos sudaromos pagal aiškią intervencijos logiką, apimančią bendruosius, specifinius ir veiklos tikslus, atsižvelgiant į iššūkius ir poreikius, ir paremtos stiprybėmis bei galimybėmis, suplanuotos veiklos ir rodikliai pasiekimams įvertinti. Tuo pačiu metu pažangių kaimų strategijomis siekiama nustatyti inovatyvius sprendimus (skaitmeninius, technologinius, socialinius ar kitus), reaguojant į vietos bendruomenės ir vietovės iššūkius ir galimybes.</p>

Šilutės žuvininkystės regiono vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

																			Strategijos kūrimas organizuojamas lygiagrečiai su kiekviena veikla.
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

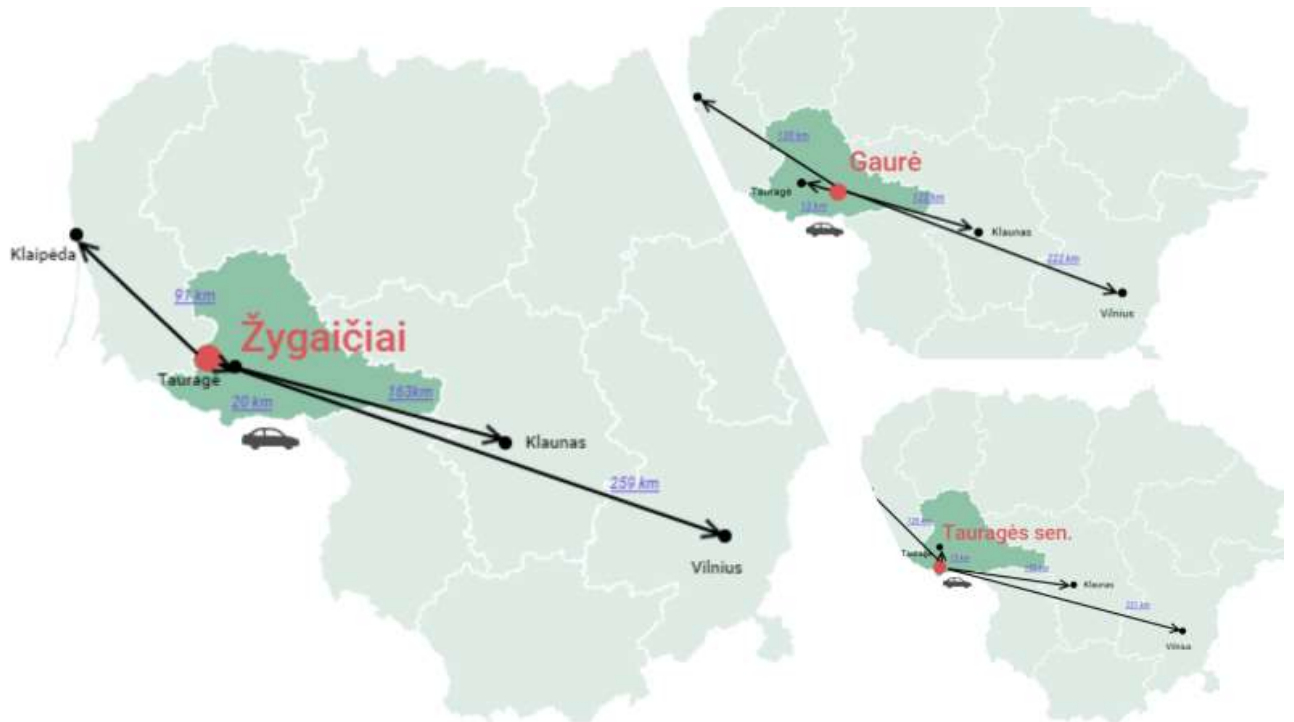

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

TAURAGĖS RAJONAS

Tauragės rajonas - plėtojant ir skatinant vietos savivaldą siekti, kad Tauragė taptų žalias, patrauklus, kuriantis aukštą gyvenamosios aplinkos kokybę, atviras naujovėms, bendruomenių ir verslo iniciatyvoms, įgyvendinantis nuolatinės pažangos ir tobulėjimo priemones, vykdamas subalansuotą savivaldybės teritorijų bei infrastruktūros plėtrą, viešojo administravimo bei viešųjų paslaugų tiekimo funkcijas, rajonas.

4. PAGRINDINĖS SENIŪNIJŲ CHARAKTERISTIKOS (TAURAGĖS RAJONAS)

4.1. Žygaičių seniūnija

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

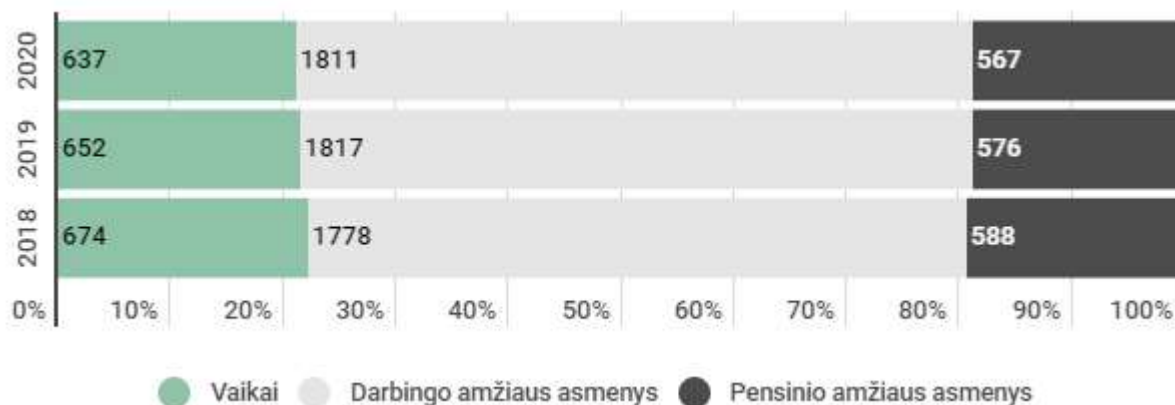
Žygaičių miestelis yra Tauragės rajono savivaldybėje, kuri įsikūrusi vakarų Lietuvoje. Žygaičių seniūnijoje gyvena 3 015 gyventojai. Pats miestelis įsikūręs 20 km nuo Tauragės. Nuo didžiųjų miestų gyvenvietė nutolusi daugiau nei šimtu kilometrų: nuo Klaipėdos miesto – 91 km, Kauno miesto – 163 km, Vilniaus miesto – 259 km.

Seniūnijos teritorijos plotas – 20 000 ha.

Vietinių kelių ilgis – 186 km.

Gyventojai

Remiantis Žygaičių seniūnijos veiklos planu, 2020 metais Žygaičių seniūnijoje gyveno 3 015 asmenys. Per 2007–2020 metų laikotarpį gyventojų skaičius sumažėjo 15,7 proc.– nuo 3 578 iki 3 015 gyventojų (1 pav.).

1 pav. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas,

www.stat.gov.lt)

2020 metų sausio 1 d. duomenimis, gyventojų struktūroje dominavo darbingo amžiaus asmenys (1 811), kurių dalis sudarė 60,1 proc. visų gyventojų. Vaikai sudarė 21,1 proc. arba 637 gyventojai, pensinio amžiaus asmenys 18,8 proc. arba 567 gyventojai.

Žygaičių seniūnijos išskirtinumas

Ūkininkai. Šiuo metu seniūnijoje veikia keletas žemės ūkio paslaugų teikėjų: UAB „Agroflysolutions“ (Putokšliai), Tauragės rajono ŽŪB "Leikiškiai" (Leikiškių k.), Žemės ūkio kooperatyvas "Dobilo lapas" Žygaičių filialas (Žygaičiai), Tauragės rajono ŽŪB "Aukštupiai" (Aukštupiai), S. Dragūno žemės ūkio paslaugų įmonė (Žygaičiai), kuriuos papildė aktyvūs ūkininkai seniūnijoje.

Žygaičių seniūnijoje vyrauja smulkūs augalininkystės, uogių, daržovių, mėsinių galvijų, pieno ūkiai. Nemaža dalis jų augina ekologišką produkciją. Žygaičių seniūnijoje aktyvūs ūkininkai ne tik augina produkciją, bet ir teikia pristatymo į namus ar pagal pirkėjo pageidavimą į nurodytą vietą paslaugas.

Tauragės seniūnijoje taip pat veikia Tauragės r. Žygaičių gimnazija, kuri turi labai aiškia viziją ir veiklos tikslus. Tauragės rajono Žygaičių gimnazija – tai besimokanti, aukštos kultūros siekianti organizacija. Yra akredituota, ugdo Lietuvos pilietį, gebėsiantį veikti visuomenės kaitą. Gimnazijos veikla nukreipta harmoningam pasaulio pažinimui, asmens savarankiškumo ir kritinio mąstymo ugdymui. Ugdymo proceso kaitai turės įtakos gamtosauginis ugdymas, kuris formuos mokyklos bendruomenės tradicijas, stiprins bendruomenės ekologinę kultūrą ir ugdys teigiamą požiūrį į nestandartizuotos gamtinės aplinkos kūrimą, skatins aplinkosaugos bei aplinkotyros plėtojimą. Čia ugdomi vaikai nuo ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių iki gimnazijos klasių

Taigi, šio sektoriaus konkurencingumui palaikyti siekiama organizuoti trumpąsias maisto tiekimo grandines. Trumposios maisto tiekimo grandinės yra neabejotinai naudingos. Dėl jų pirkėjas (galutinis vartotojas) gauna aukštesnės kokybės produktą. Jų dėka galima tvariau gaminti bei maksimaliai sumažinti maisto praradimus. Ūkininkams tai leidžia gauti didesnes pajamas, kadangi pristatydami produktą tiesiai klientui, jie eliminuoja tarpininkavimo poreikį. Dėl vietinių gamintojų, trumposios maisto tiekimo grandinės padeda išsaugoti sukuriama vertę vietos bendruomenėms.

Vietos maisto produktų rinkos vystymas, ypač tiesioginių pardavimų, būtinas siekiant patenkinti didėjančią ekologiško, šviežio, vartotojų gyvenamojoje vietoje pagaminto maisto paklausą. Trumpa maisto tiekimo grandinė yra betarpiškas, nuolat tobulinamais gamintojų santykiais su vartotojais grindžiama tiekimo grandinė, kurios pagrindinis bruožas yra produkto vertės ir vartojimo prasmės kūrimas, gebėjimas tiekti maistą, leidžiant vartotojui pačiam spręsti apie maisto produktų kokybę ir patrauklumą, remiantis savo žiniomis, patirtimi ar vaizduote. **To sieksime pradėdami nuo vaikų – jų ugdymo, partnerystėje su Universitetais ugdysime būsimus ūkininkus, mokslininkus, gamtos ir kitus specialistus.**

4.2. Tauragės seniūnija

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

Tauragės seniūnija – didžiausia Tauragės rajono savivaldybės seniūnija. Plotas – 12,76 tūkst. ha, vandens telkinių – 157 ha, miškų – 536 ha. Nacionalinio parko teritorija užima – 24,9 ha, regioninio parko – 4,5 ha. Jūros ir Šešuvies upių ilgis – 42 km. Seniūnijoje kelių – 328 km (vietinių – 223, regiono – 80, respublikinio pavaldumo – 25 km (Karaliaučius–Ryga ir Tauragė–Jurbarkas).

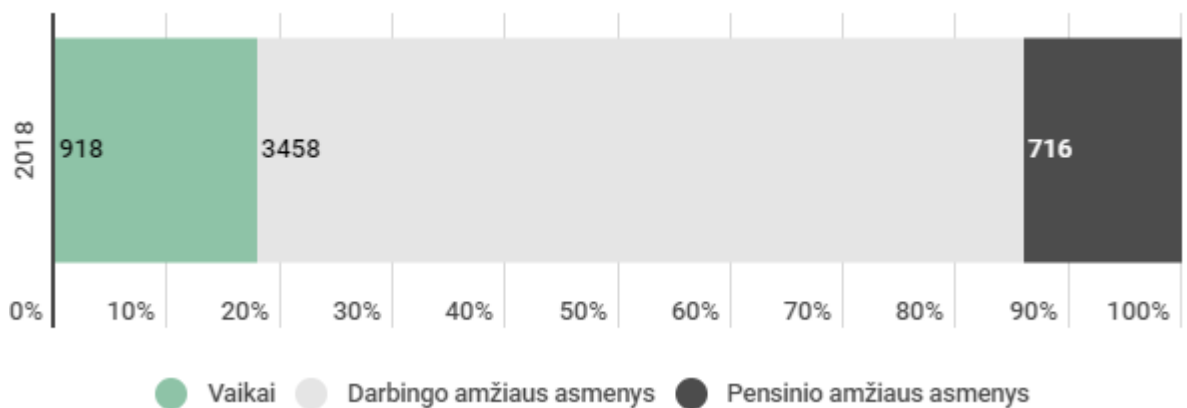
Tauragės seniūnijoje yra 57 kaimai, 9 kolektyvinių sodų bendrijos, 5287 gyventojų (2018 m. sausio 1 d. duomenimis). Didžiausios gyvenvietės: Taurai (819), Tauragės dvaras (821), Butkeliai (590), Dauglaukis (351), Dapkiškiai (420), Dacijonai (336), Juodpetriai (394), Joniškė (390).

Seniūnijos teritorijos plotas – 12,76 tūkst. ha.

Vietinių kelių ilgis – 180 km.

Gyventojai

Remiantis Tauragės seniūnijos veiklos planu, 2020 metais Tauragės seniūnijoje gyveno 5 216 asmenys. 2019 metais gyventojų skaičius siekė 5 229, 2018 metais – 5 092, t.y. gyventojų skaičius augo 2,4 proc. Per 2011–2020 metų laikotarpį gyventojų skaičius augo 7,9 proc.– nuo 4 835 iki 5 216 gyventojų. Tai labai teigiama tendencija palyginti su šalies kontekstu (2 pav.).

2 pav. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2018 metais (Lietuvos statistikos departamentas,

www.stat.gov.lt)

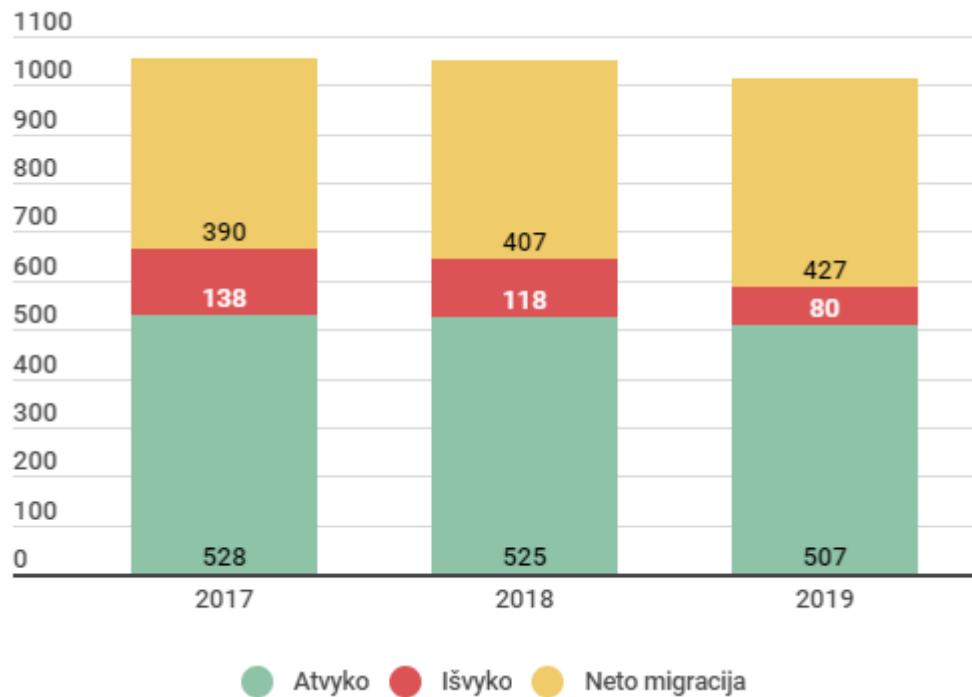
2018 metų sausio 1 d. duomenimis, gyventojų struktūroje dominavo darbingo amžiaus asmenys (3 458), kurių dalis sudarė net 67,9 proc. visų gyventojų. Vaikai sudarė 18,0 proc. arba 918 gyventojai, pensinio amžiaus asmenys 14,1 proc. arba 716 gyventojai.

Tauragės seniūnijos išskirtinumas

Tauragės seniūnija yra Tauragės priemiesčio zonoje, patraukliose gyvenvietėse netoli rajono savivaldybės centro, čia statomi nauji namai, kuriasi ūkininkų ūkiai, kaimo turizmo sodybos, kolektyvinių sodų teritorijoje statomi ir renovuojami gyvenamieji namai.

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis, pastaraisiais metais Tauragės seniūnija pasižymėjo gyventojų skaičiaus augimu, tam įtakos turėjo teigiama *neto* migracija, kuri

pastaraisiais metais augo. Tauragės seniūnija pasižymi didele darbingo amžiaus asmenų dalimi, todėl didesnis gyventojų iniciatyvumas, įvairios naujos veiklos gali prisidėti prie gyventojų užimtumo augimo ir nedarbo mažėjimo Tauragės regione.

3 pav. Gyventojų migracija į ir iš Tauragės seniūnijos, 2017–2019 metais

Dėl gyventojų skaičiaus didėjimo, jaunų šeimų kūrimosi, taip pat ir gyventojų senėjimo kyla poreikis įvairesnių ir platesnio spektro socialinių paslaugų teikimui.

Pagrindine socialines paslaugas teikia savivaldybės. Jos atsako už socialinių paslaugų teikimą, teikiamų paslaugų kokybę bei dažnumą. Pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai – šeimos, vaikai, neįgalūs asmenys ir senyvo amžiaus asmenys. Savivaldybė organizuoja socialinių paslaugų teikimą savo gyventojams, vykdo socialinių paslaugų plėtrą, atsižvelgdama į gyventojų poreikius. Visų socialinių paslaugų poreikis patenkinamas, išskyrus nepilnai patenkinamas asmenų, pageidaujančių gauti ilgalaikės socialinės globos paslaugas Tauragės rajono savivaldybės teritorijoje esančiose socialinės globos įstaigose.

Tauragės seniūnijos duomenimis, seniūnijoje yra apie 700 senyvo amžiaus asmenų. Dalis jų neturi artimųjų, todėl juos lanko socialiniai darbuotojai. Remiantis Tauragės seniūnijos veiklos ataskaita, 2019 metais bendrosios socialinės paslaugos buvo teikiamos 42 vienišiams senyvo amžiaus, neįgaliems ir kitiems socialinės rizikos asmenims. Specialiosios pagalbos į namus paslaugos buvo teikiamos 8 vienišiams senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims.

Reiktų pažymėti, kad Tauragės rajone savarankiško gyvenimo namų nebuvo. Šias paslaugas savivaldybė pirkė iš Marijampolės specialiųjų socialinės globos namų.

Kaip minėta, Tauragės seniūnija yra didžiausia seniūnija Tauragės rajone, kuri taip pat supa rajono centrą – Tauragės miestą. Atsižvelgus į tai, kad 2021 metais specialiosios socialinės paslaugos (pagalbos į namus) buvo teikiamos 180 senyvo amžiaus ir /ar neįgaliems asmenims, kurios finansuotos projektinėmis lėšomis, pasibaigus finansavimui, būtina užtikrinti šios tikslinės grupės tolimesnį aptarnavimą. Vienas iš būdų yra įkurti savarankiško gyvenimo namus.

Tauragės seniūnijoje taip pat jaučiamas didelis socialinių kontaktų trūkumas vyresnio amžiaus asmenims. Šiuo metu seniūnijoje kuriasi daugiausia jaunos šeimos, o jei ir senjoras apsigyvena čia, jam sunkiau socialiai integruotis ir rasti kontaktus. Ilgalaikiai gyventojai taip pat turi minimalias galimybes socialiniams kontaktams.

Kita labai svarbi socialinė problema, kuri reikalauja atitinkamų veiksmų yra darbingo amžiaus asmenų, kurie Tauragės seniūnijoje sudaro net 67,9 proc. integravimas į darbo rinką, naujų socialinių ir socialiai atsakingų verslų kūrimas seniūnijoje, kuris užtikrintų ne tik atskirų asmenų bet ir visos bendruomenės integraciją, kartu užtikrinant ekonomikos ir socialinį augimą seniūnijoje.

Taigi socialinėms problemoms spręsti ir socialiniai integracijai didinti siekiama įgyvendinti socialines inovacijos kaimo paslaugų ir verslumo srityje, kurti bendrą socialinę infrastruktūrą ir partnerystės ryšius.

Socialinės inovacijos kaimo vietovėse dažniausia yra senų, esamų veiklų ir procesų tobulinimas, strategijos, projektai ir paslaugos, siekiant patenkinti besikeičiančius kaimo gyventojų poreikius. Socialinės inovacijos yra organizaciniai veiksniai ir sprendimai, socialiniai ryšiai ir bendradarbiavimo tinklai, kurie lemia pokyčius ir yra priimtini visuomenei.

4.3. Gaurės seniūnija

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

Gaurės kaimas yra Tauragės rajono savivaldybėje, kuri įsikūrusi vakarų Lietuvoje. Tauragės rajono savivaldybė priklauso Tauragės apskrčiai. Miestai savivaldybėje – Skaudvilė ir Tauragė, pastarasis yra ir centras. Savivaldybėje gyvena 37 805 gyventojai, o jos plotas – 1 179 kv.km. Tuo tarpu Gaurėje gyvena 418 gyventojai. Pats miestelis įsikūręs 12 km nuo Tauragės. Nuo didžiųjų miestų gyvenvietė nutolusi daugiau nei šimtu kilometrų: nuo Klaipėdos miesto – 130 km, Kauno miesto – 125 km, Vilniaus miesto – 222 km.

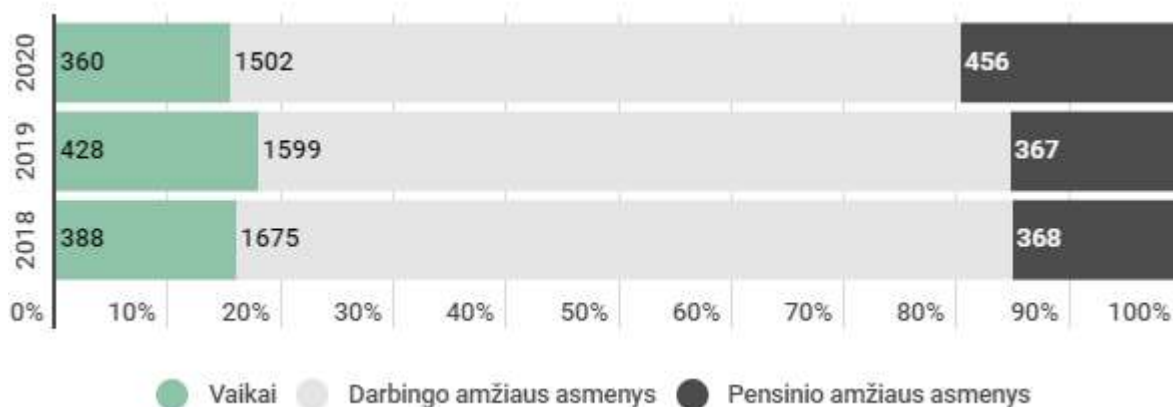
Netoli Gaurės driekiasi magistralinis kelias A12, jungiantis Latvijos sieną, Šiaulius, Tauragę ir Rusijos sieną. Ties dabartiniu keliu ejo svarbi magistralė „Via Hanseatica“. Šiuo keliu buvo gabenamos prekės, tarp miestų, kurie priklausė Hanzos sąjungai.

Seniūnijos teritorijos plotas – 24 385 ha.

Vietinių kelių ilgis – 401 km.

Gyventojai

Remiantis Gaurės seniūnijos veiklos planu (4 pav), 2020 metais Gaurės seniūnijoje gyveno 2 318 asmenys. Per 2009–2019 metų laikotarpį gyventojų skaičius sumažėjo penktadaliu – nuo 3 005 iki 2 394 gyventojų.

4 pav. Gyventojai pagal amžiaus grupes 2018–2020 metais

2020 metų sausio 1 d. duomenimis, gyventojų struktūroje dominavo darbingo amžiaus asmenys (1 502), kurių dalis sudarė 64,8 proc. visų gyventojų. Vaikai sudarė 15,5 proc. arba 360 gyventojai, pensinio amžiaus asmenys 15,5 proc. arba 456 gyventojai. Gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (mirtingumas viršija naujagimių skaičių).

Remiantis Gaurės seniūnijose veiklos ataskaita už 2018 metus, pastebima atvykstančių gyventojų skaičiaus augimo tendencija. Pavyzdžiui, 2018 metais seniūnijoje naujai gyvenamąją vietą deklaravo 161 gyventojas, o išvyko – 29 gyventojai. Teigiamas migracijos balansas (atvykusiųjų skaičius viršija išvykusiųjų skaičių) rodo, kad sąlygos gyventi Gaurės seniūnijoje yra gana patrauklios.

Gaurės seniūnijos išskirtinumas

Gaurės seniūnija pasižymi dideliu turizmo potencialu: kultūrinio turizmo objektais, istoriniais paminklais ir kt. Gaurės lankytinos vietos:

- ✚ Stogastulpis Gaurės centre, pastatytas 1997 m. kraštiečių šventės metu;
- ✚ atminimo akmuo, primenantis, kad 2000-aisiais Gaurė minėjo 500 metų sukaktį;
- ✚ kraštotyros muziejus Gaurės kultūros namuose;
- ✚ paminklas Gaurės valsčiaus kovotojams, žuvusiems už Lietuvos laisvę 1941-1952 m. kultūros

namų kieme;

- ✚ bažnyčia Gaurės centre;
- ✚ kanauninko Kazimiero Šleivio (1872-1943) kapas bažnyčios šventoriuje;
- ✚ Gaurės varpinė-muziejus;
- ✚ Gaurės ažuolas kairiajame Įkojo krante;
- ✚ Gaurės kapinės, čia ilsisi Gaurės parapijos knygnešiai;
- ✚ Fišerio koplyčia, esanti netoli Gaurės dvaro kairiajame Šešuvies krante;
- ✚ Kryžius Baltkelio kryžkelėje, atstatytas 2004 m., šalia – didžiausias riedulys Gaurės apylinkėse;
- ✚ Kiukiškių piliakalnis, dar vadinamas Pilaite, keli kilometrai į pietryčius nuo Gaurės.
- ✚ **Karšuvos giria**

Iš viso seniūnijoje yra 3 lankytinos vietos, 4 kultūros paveldo objektai, 5 parkai. Miestelyje yra sakralinio meno ir buities muziejėliai. Savo veiklą plėtoja kultūros namai, nepamiršta gimtųjų vietų, renkasi į savo šventes esami ir buvę Gaurės žemiečiai.

*Taip pat Gaurės seniūniją populiarina ir **Karšuvos giria**, kas ir sudaro pagrindinį potencialą turizmo plėtrai.* Karšuvos giria (Smalininkų–Viešvilės miškai) – tai ketvirtas pagal plotą Lietuvos miškų masyvas esantis Jurbarko ir Tauragės rajonuose prie plento Klaipėda – Jurbarkas. Plotas 42 850 ha, mišku apaugę 35 900 ha. Viešvilės miestelis išsikūręs girios pietvakariuose, kiek toliau nuo girios, jos šiaurės vakarų pusėje išsikūrusi Tauragė, jos pietryčiuose Smalininkai, bei toliau nuo girios, pietryčių kampe Jurbarkas.

Per Karšuvos girią teka: Nemuno, Jūros ir Mituvos upių intakai. Yra 3 nedideli tvenkinėliai. Rytiniame pakraštyje, netoli Jurbarko buvusiuose karjeruose susidarę dideli tvenkiniai – vandens paukščių buveinė.

Karšuvos girios diduma yra Nemuno žemupio lygumos šiaurės rytų dalyje, Karšuvos žemumos vakarinėje dalyje, vėlyvajame ledynmetyje į prielaidinį baseiną tekėjusio Nemuno supiltoje buvusioje Nemuno deltoje. Vyrauja lygus, vietomis vėjo supustytų žemyninių parabolinių kopų paviršius. Daugiausia kopų yra į šiaurę nuo Viešvilės (Viešvilės-Kaskalnio kopynas). Gausu uždarytų daubų ir jose plytinčių pelkių, be Laukesos, jų dar yra – 1900 ha.

Tauragės regiono esamos situacijos analizė parodė, kad Tauragės regiono turizmo sektorius atsilieka nuo kitų regionų. Tauragės regione apgyvendinama mažiausia dalis Lietuvoje apsilankančių turistų (1 proc.) (žr. 117 pav. ir 118 pav.). Turistų, apgyvendintų Tauragės regione, skaičius mažėja nuo 2010 m., nors Lietuvoje apgyvendinamų turistų srautas auga. Tauragės regione mažėja apgyvendinamų užsienio turistų, kas lemia bendro turistų srauto regione mažėjimą. Į Tauragės regioną daugiausia atvyksta turistai iš gretimų šalių: Latvijos, Lenkijos, Estijos, Rusijos,

Baltarusijos, Ukrainos ir Vokietijos. Tačiau didžiąją dalį turistų Tauragės regione sudaro vietiniai turistai (turistai iš Lietuvos), kurių skaičius auga, tačiau nepakankamai, kad atstotų sumažėjusius užsienio turistų srautus.

Taigi, turizmo sektorius gali būti vienas iš Gaurės seniūnijos ekonominę raidą įtakančių veiksnių. Pagrindinis tikslas yra pasiekti, kad Gaurės seniūnija taptų populiari ir žinoma turizmo traukos vietovė ne tik Lietuvoje bet ir Europos turizmo rinkoje, pasižyminti stabilium atvykstantojo ir vietinio turizmo srauto augimu, kuris užtikrintų paslaugų verslui pajamų didėjimą ir taip stiprintų turizmo sektoriaus reikšmę seniūnijos ekonomikos raidai.

Gaurės seniūnija rengdama šią strategiją kelia sau pagrindinius tikslus:

- ✚ sukurti konkurencingų turizmo produktų plėtrai palankią aplinką
- ✚ užtikrinti nuolatinį turistų srautų didėjimą

Norint pritraukti didesnius turistų srautus, būtina didinti Gaurės seniūnijos žinomumą. Seniūnijoje yra gausu turistų traukos objektų, tačiau trūksta rinkodaros priemonių, skatinančių turistus apsilankyti regione, bei lengvai pasiekiamos informacijos įvairiomis kalbomis tiek vietiniams, tiek užsienio turistams. Taip pat trūksta turizmo maršrutų, kuriais keliaudami turistai aplankytų pagrindinius Gaurės turizmo objektus. Kitas labai svarbus dalykas – ekologiškas, vietos maistas, todėl modeliuojant išmaniuosius sprendimus būtina įtraukti ir vietos ūkininkus.

5. INTERVENCINĖ LOGIKA (TAURAGĖS RAJONAS)

Diskusijų ir pokalbių su tiksline/ekspertine grupe pagrindu buvo atlikta analizė ir nustatytos pagrindinės problemos bei iššūkiai, su kuriais susiduria Tauragės rajono Žygaičių, Tauragės ir Gaurės seniūnijų gyventojai. Juos įtraukiant į strategijos rengimą buvo siekiama numatyti būsimus teritorijos plėtros prioritetus.

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų (1 priedas) ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiamos teritorijų stiprybės ir silpnybės prioriteto tvarka.

Finansiniai, žmogiškieji, techniniai ir laiko ištekliai turi būti suderinti, kad būtų pasiekta ekonominė pažanga. Siekdami vizijos ir tikslų įgyvendinimo stengsimės maksimaliai išnaudoti Europos ir nacionalinių fondų išteklius, sutelkti pastangas į aplinkos apsaugą, tausojimą, tvarų vartojimą, švietimą ir sveiką gyvenseną, investuotojų pritraukimą ir komunikacijos su Savivaldybe bei plačiąja visuomene, kūrimą.

5.1. Žygaičių seniūnija

Žygaičių seniūnijos misija: patogioje geografinėje padėtyje esanti seniūnija, kurioje gyvena ir dirba vieningi žmonės susibūrę į bendruomenes. Tai seniūnija, turinti stiprų potencialą ir ištakas vietos tradicijų puoselėjimui ir siekių kurti socialiai ir ekonomiškai saugią gyvenamąją aplinką dabarties ir ateities kartoms.

3 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinų organizacijų veiklos rezultatai ✚ Veikianti gimnazija 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes ✚ Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Didelė skurdo aprėptis
2 vieta	Vietos ūkininkai	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas
3 vieta	Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.)	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentiekis ir pan. ✚ Kaimo med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis ✚ Geografinė padėtis 	4 vieta	Jaunų šeimų problemos (vaikų darželis, darbo radimas mamoms, prižiūrinčioms vaikus ir pan.)
5 vieta	Seniūnijos veikla	5 vieta	Socialinės infrastruktūros trūkumas
6 vieta	Vietos verslas	6 vieta	Partnerystės tarp sektorių nebūvimas
7 vieta	Paslaugos (socialinės, švietimo, bibliotekos ir kt.)	7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti ✚ Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.
8 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos amatininkai ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas 	8vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Nedarbas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai
9 vieta	Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas		

10 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymu aplinkosaugos, klimato kaitos srityse ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mentorius paslaugų teikimas, pradedant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla) ✚ Turizmo paslaugų plėtra 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Technologijų plėtra ✚ Žmogiškojo kapitalo nykimas ✚ Technologijų ir skaitmenizacijos plėtra didina „žirkles“ tarp socialinių sluoksnių ✚ Auganti nelegalių paslaugų / produktų paklausa ✚ Gilėja bendras pesimizmas ir nesidomėjimas socialine veikla ✚ Pasienio ruožas
2 vieta	Užimtumo paslaugų plėtra		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis 		
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) ✚ Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsiėmimai, būreliai ir kt.) 		
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.) ✚ Vaikų priežiūros paslaugos 		
6 vieta	Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.)		
7 vieta	Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams		
8 vieta	Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)		
9 vieta	Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos		
10 vieta	Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas		
11 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.) ✚ Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.) 		

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Tauragės rajono Žygaičių seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka.

4 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Tauragės rajono Žygaičių seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
1 vieta	Neformalaus švietimo plėtra
1 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
2 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas
2 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas
3 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas
4 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
5 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas

Žygaičių seniūnijos sumanūs sprendimai.

Tvari ir konkurencinga ekonomika bus pasiekta pertvarkant ir modernizuojant žemės ūkio veiklas, investuojant į infrastruktūrą, veiklos įvairinimą (statybą ir renovaciją, įrangos modernizavimą), reikalingą didesnę pridėtinę vertę turintiems produktams galutinai pagaminti. Kitas svarbus segmentas – inovacijų lygio kėlimas, šiuolaikinių technologijų pažangos taikymas, kuriant naujus gamybos procesus ir produktus, nukreiptus į ekologinę gamybą ir trumpos maisto grandinės vystymą.

5 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Verslo, grįsto smulkiais vietos ūkiais gamintojais plėtra	<p>1.1. Vystyti smulkių ūkio subjektų ir gamintojų kooperaciją panaudojant bendrus technologinius procesus</p> <p>1.2. Vystyti partnerystę su mokslu ir akademinė bendruomenė</p>	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybių organizacijų veiklos rezultatai ✚ Veikianti gimnazija ✚ Vietos ūkininkai ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.) ✚ Švietimo paslaugos <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Mentorius paslaugų plėtra pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos ✚ Gyventojų 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Didelė skurdo aprėptis ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Nedarbas ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių <p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Technologijų plėtra ✚ Technologijų ir skaitmenizacijos plėtra didina „žirkles“ tarp socialinių sluoksnių

		švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinio priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsiėmimai, būreliai ir kt.).	
--	--	--	--

6 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Verslo grįsto smulkiais vietos ūkiais gamintojais plėtra			
1.1. Vystyti smulkių ūkio subjektų ir gamintojų kooperaciją panaudojant bendrus technologinius procesus	1.1.1. Įkurti mobilių vietos gamintojų turgelių ir el. parduotuvių	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Tinkliniai ūkio subjektai sukuria pagrindą ilgalaikiam ekonominiam bendradarbiavimui bei bendram darbui rinkoje ✚ Didesnis ūkio subjektų pasirengimas ir susidomėjimas naujomis galimybėmis ir pajamų įvairinimas ✚ Didesnis vietinio maisto ir originalių vietinių produktų ir gaminių prieinamumas ne tik išorės klientams, ekskursantams, turistams, bet ir vietiniams gyventojams ✚ Konstruktivus investicinis klimatas, paprastesnės veiklos sąlygos ir konkurencingo požiūrio į maisto rinką užtikrinimas ✚ Atotrūkio tarp miesto ir kaimo sumažėjimas ir partnerystė 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Bendradarbiauja ne mažiau kaip 10 smulkių vietos ūkių ir (arba) gamintojų; ✚ Sukurta mobili interaktyvi parodavimo platforma (programėlė); ✚ Sukurtos 2 naujos darbo vietos; ✚ Atlikta paklausos ir pasiūlos analizė, rinkos tyrimas.
	1.1.2. Įkurti technologijų ir įrangos dalinimosi centrą		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įkurtas centras, kuriame vienu metu gali būti atliekami žemės ūkio produktų gamybos ir (arba) perdirbimo procesai. ✚ Įkurta 1 darbo vieta skaitmeninių technologijų specialistui – konsultantui.
1.2. Vystyti Partnerystę su mokslu ir akademinė bendruomene	1.2.1. Steigti gyvąsias laboratorijas	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Verslumo bei visos ekonomikos stiprinimas informuojant, šviečiant, kuriant darbo vietas, mažinant nedarbą ir gyventojų emigraciją, taip pat mažinant atskirtį tarp kartų ✚ Kūrybinio, švietimo ir verslo plėtros dėka, užtikrinta geresnė 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Atliktų eksperimentinių (inovatyvių) žemės ūkio produktų gamybos ir (arba) perdirbimo būdų skaičius – 3vnt.
	1.2.2. Edukacinių, sveikos gyvensenos programų kūrimas (diegimas)		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sukurta ne mažiau kaip 6 programos; ✚ Organizuota ne mažiau kaip 50 švietėjiškų renginių; ✚ Sukurta

		<p>vietinių gyventojų gyvenimo kokybę.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Ugdomos vietos žmonių kompetencijas, žinios ir įgūdžiai sveikos gyvensenos, naujų technologijų srityse ✚ Aukštesnę bendruomenės gyvenimo kokybę užtikrina socialiai pažeidžiamų asmenų, vietos gyventojų, savanorių, asociacijų narių ir jaunesnio amžiaus gyventojų keitimasis žiniomis ir patirtimi, siekiant kartu bendradarbiavimo, socialinio sąmoningumo, rūpinimosi kitais svarbos, supratimo. 	interaktyvi duomenų bazė apie vietos gamintojus, augintojus
--	--	---	---

7 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Verslo grįsto smulkiais vietos ūkiais gamintojais plėtra				
1.1. Vystyti smulkių ūkio subjektų ir gamintojų kooperaciją panaudojant bendrus technologinius procesus	1.1.1. Įkurti mobilų vietos gamintojų turgelį ir el. parduotuvę	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Smulkūs, Šeimos ūkiai ir gamintojai ✚ Operatorius / paskirstytojas ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Vietos veiklos grupės atstovai ✚ Bendruomenės nariai ✚ Reklamos specialistas ✚ Turizmo sektoriaus atstovai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mobili prekyvietė (transporto priemonė – autobusiukas (priekaba)) ✚ Technologinė Įranga ✚ Interneto svetainė 	2022 – 2024 m. 200 000 – 250 000 Eur
	1.1.2. Įkurti technologijų ir įrangos dalinimosi centrą	<ul style="list-style-type: none"> ✚ IT specialistai ✚ Technologas (-ai) ✚ Techniniai darbuotojai ✚ Smulkūs ir šeimos ūkiai, ir gamintojai ✚ Operatorius / paskirstytojas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra – gamybinės patalpos ✚ Žemė ✚ Technologinė Įranga ✚ IT ir kitas inventoriai 	2024 – 2027 m. 700 000 – 1 000 000 Eur
1.2. Vystyti Partnerystę su mokslu ir	1.2.1. Steigti gyvąsias laboratorijas	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Švietimo bendruomenė ✚ Jaunimo 	✚ Erdvė (-ės) švietėjiškų renginių organizavimui	2022 – 2027 m.

akademine bendruomenė	1.2.2. Edukacinių, sveikos gyvensenos programų kūrimas (diegimas)	<ul style="list-style-type: none"> atstovai Senjorai Bendruomenių nariai Šeimos ūkiai Akademikai Mokslininkai Smulkūs ir šeimos ūkiai, gamintojai 	<ul style="list-style-type: none"> Edukacinės, sveikos gyvensenos programos; Demonstracinė technika ir įranga, degustacinė produkcija, gaminiai 	100 000 – 150 000 Eur
-----------------------	---	--	---	-----------------------

5.2. Tauragės seniūnija

Tauragės seniūnijos misija: tai strategiškai patraukli vieta, siekianti išsaugoti “kaimo mieste” poziciją, su socialiai atsakingu žmogumi, verslu ir gyvenamąja aplinka.

8 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis ✚ Geografinė padėtis ✚ Vietos verslas 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Silpna socialinė integracija ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Aktyviai besikuriančios bendruomenės ✚ Seniūnijos veikla 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas ✚ Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi
3 vieta	Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Jaunų šeimų problemos (vaikų darželis, darbo radimas mamoms, prižiūrinčioms vaikus ir pan. ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentiekis ir pan.
4 vieta	Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (tinkama viešųjų paslaugų vykdymui)	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenės nariams, gyventojams ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos amatininkai ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinų organizacijų veiklos rezultatai ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, bibliotekos ir kt.) 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos ✚ Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan. ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas
6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos ūkininkai ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas 	6 vieta	Mažos gyventojų pajamos
7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymu aplinkosaugos, 	7 vieta	Socialinės infrastruktūros trūkumas
		8 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Didelė skurdo aprėptis
		9 vieta	✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas

	klimato kaitos srityse	
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS
1 vieta	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkimais ir pan.)	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nedarbas ✚ Naujų technologinių sprendimų atsiradimas, padidins atskirtį tarp gyventojų, kas gali iššaukti didesnę nusikalstamumą ✚ Nelegalaus darbo, paslaugų paklausa ✚ Pasikeitusi geopolitinė situacija, nes per seniūniją eina Hanza kelias Kaliningradas – Ryga (30 km nuo sienos su Kaliningrado sritimi) ✚ Specialistų emigracija ✚ Klimato kaita
2 vieta	Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	
3 vieta	Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla)	
4 vieta	Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis	
5 vieta	Turizmo paslaugų plėtra	
6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams ✚ Užimtumo paslaugų plėtra 	
7 vieta	Vaikų priežiūros paslaugos	
8 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.) ✚ Mentorius paslaugos pradedant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas 	
9 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.) ✚ Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos 	
10 vieta	Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	
11 vieta	Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsiėmimai, būreliai ir kt.)	
12 vieta	Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas	
13 vieta	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.)	
14 vieta	Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmens anglimi ir pan.)	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos, anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus, pateikiami Tauragės rajono Tauragės seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka.

9 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Tauragės rajono Tauragės seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas
1 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas (socialinis verslas; senelių bendrystės namai)
1 vieta	Socialinio verslo plėtra
2 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas
2 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
3 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
4 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas
5 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas

Tauragės seniūnijos sumanūs sprendimai.

Tvari ir nuosekli socialinė integracija prisidės prie Tauragės seniūnijos žmonių gyvenimo kokybės gerinimo. Naujų paslaugų ir bendravimo būdų įgyvendinimas leis pilnavertiškai ir veiksmingai dalyvauti viešajame gyvenime. Socialinių poreikių tenkinimas bei visuomenės problemų sprendimas, suteikia žmonėms daugiau galimybių ir sukuria naujus socialinius santykius bei bendradarbiavimo modelius. Siekiant socialinio balanso turi būti plėtojami ir skleidžiami metodai, kurie yra aiškiai pranašesni už dabartinę praktiką. Tam reikia kompetentingų tarpininkų, veiksmingų skatinamųjų priemonių ir tinklų, kurie paspartintų ir palengvintų abipusį mokymąsi.

10 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Kurti partnerystės ryšius užimtumo ir socialinėse srityse	<p>1.1. Integruoti socialinę atskirtį patiriančias grupes ir darbingo amžiaus žmones į darbo rinką ir skatinti jų užimtumą</p> <p>1.2. Plėsti teikiamų socialinių paslaugų spektrą</p>	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Aktyviai besikuriančios bendruomenės ✚ Seniūnijos veikla ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (tinkama viešųjų paslaugų vykdymui) ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinių organizacijų veiklos rezultatai ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, bibliotekos ir kt.) <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Silpna socialinė integracija ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas ✚ Jaunų šeimų problemos (vaikų darželis, darbo radimas mamoms, prižiūrinčioms vaikus ir pan.) ✚ Neaktyvūs, nenorintys

		<p>suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkimais ir pan.)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra 	<p>dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenės nariams, gyventojams ✚ Per mažą socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūlą, jos neefektyviai teikiamos ✚ Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.) <p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Naujų technologinių sprendimų atsiradimas, padidins atskirtį tarp gyventojų, kas gali iššaukti didesnę nusikalstamumą ✚ Nelegalaus darbo, paslaugų paklausa ✚ Pasikeitusi geopolitinė situacija, nes per seniūnija eina Hanza kelias Kaliningradas – Ryga (30 km nuo sienos su Kaliningrado sritimi)
--	--	--	---

11 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Kurti partnerystės ryšius užimtumo ir socialinėse srityse			
1.1. Integruoti socialinę atskirtį patiriančias grupes į darbo rinką ir skatinti jų užimtumą	1.1.1. Įkurti (įsteigti) integruotą „Socialinio verslo laboratoriją“ paslaugų ir gamybos srityse.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skatinamas tarpsektorinis bendradarbiavimas ir sisteminga partnerystė ✚ Paskatinta efektyvesnė konkurencija ir solidarumas rinkoje ✚ Sustiprinta visuomenės sanglauda, t.y. individų, įvairių socialinių grupių, įstaigų ir organizacijų, bendruomenių, socialinių sistemų sąveika ✚ Padidėjusi socialinių grupių integracija į darbo rinką ✚ Suteikta galimybė darbuotojams gauti konkurencingus, rinkos lygio 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Partneriaujančių organizacijų (įstaigų) – verslo, NVO, VŠĮ, savivaldos ir pan. – skaičius – 10 vnt. ✚ Soc. pokytis - padidėjęs užimtumas – ne mažiau nei 5 proc.

		atlyginimus ir sukurtos geresnės darbo sąlygos nei vidutinėje tradicinėje pelno siekiančioje įmonėje	
1.2. Plėsti teikiamų socialinių paslaugų spektrą	1.2.1. Kurti užimtumo ir priežiūros centrus	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sukurti bendradarbiavimo ryšiai tarp kartų ✚ Pagerėjusi socialinė - psichologinė atmosfera, padidėjęs socialinis gyventojų saugumas ✚ Padidėjęs savigarbos ir savivertės jausmas ✚ Suteiktos galimybės oriam gyvenimui bei veikimui ✚ Išsivystęs kūrybiškumas vietos problemų sprendime 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sukurti “Bendrystės namai” privačiuose namuose – 3 vnt. ✚ Įkurtas Užimtumo centras ir „darbo jėgos bankas“ ✚ Sukurtų paslaugų skaičius – 10 vnt. ✚ Į veiklas įtraukta, paslaugas gaunančių vaikų skaičius – 50 vaikų; ✚ Į veiklas įtraukta, paslaugas gaunančių senjorų skaičius – 100 senjorų; ✚ Į veiklas įtraukta, paslaugas gaunančių neįgaliųjų skaičius – 10 neįgaliųjų; ✚ Sukurta mobilių paslaugų – 4 paslaugos (maistas į namus; buitinės paslaugos; taxi; asmeninis asistentas ir pan); ✚ Sukurta mobili programėlė – 1 vnt.
	1.2.2. Organizuoti sociakultūrinius renginius, švietimo ir partnerystės veiklas		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Organizuota ne mažiau kaip 4 programos, ciklai mokymų apie išmaniąsias technologijas – senjorams, jaunimui, neįgaliems. ✚ Sukurta ir vykdoma muzikos terapijos programa; ✚ Organizuojami bendrystės savaitgaliai senjorams; ✚ Sukurta “Senjoras senjorui” paslauga

12 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Verslo grįsto smulkiais vietos ūkiais gamintojais plėtra				
1.1. Integruoti socialinę atskirtį patiriančias grupes į darbo rinką ir skatinti jų užimtumą	1.1.1. Įkurti (įsteigti) integruotą „Socialinio verslo laboratoriją“ paslaugų ir gamybos srityse.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Smulkūs vietos verslininkai; ✚ Smulkūs ir šeimos ūkiai; ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Bendruomenės nariai ✚ IT specialistai ✚ Gamybos darbuotojai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra – gamybinės patalpos ✚ Žemė ✚ Technologinė įranga ✚ IT ir kitas inventoriai 	2023 – 2025 m. 600 000 – 700 000 Eur
1.2. Plėsti teikiamų socialinių paslaugų spektrą	1.2.1. Kurti užimtumo ir priežiūros centrus 1.2.2. Organizuoti sociokultūrinius renginius, švietimo ir partnerystės veiklas	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos gyventojai ✚ Savivaldybės Atstovai ✚ Koordinatorius ✚ Bendruomenės Nariai ✚ Kitų NVO atstovai ✚ Savanoriai ✚ Socialiai darbuotojai ✚ Kultūros, švietimo darbuotojai ✚ Įvairių sričių lektoriai ✚ IT specialistas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra – fizinių asmenų, gyventojų senjorų būstai ✚ Įranga ✚ Administracinės patalpos su įranga ✚ Transportas aptarnaujančiam personalui ir paslaugų gavėjams ✚ Erdvė renginių organizavimui ✚ Transportas išvykoms ✚ IT sprendimai 	2022–2027 m. 700 000 – 1 000 000 Eur

5.3. Gaurės seniūnija

Gaurės seniūnijos misija: tai natūralios gamtos apsuptyje gyvenantys darbstūs ir kūrybingi žmonės, siekiantys sukurti turistams, poilsiautojams ir vietos gyventojams patrauklią vietovę, kur plėtojant ir puoselėjant vietos tradicijas, produktų ir paveldo gastronomijos kultūrą teikiamos aktyvaus ir turiningo laisvalaikio, poilsio ir sveikatinimo paslaugos.

13 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis, natūrali gamta ✚ Geografinė padėtis ✚ Sistemingai jaunėjantis kaimas ✚ Jaunų šeimų kūrimasis 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Neįveiklinta viešoji infrastruktūra ✚ Keitimosi informacija ir žiniomis trūkumas ✚ Edukacinių programų trūkumas
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Vietos ūkininkai 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas ✚ Vietovė patraukli kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos verslas ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.) 	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas ✚ Teikiamos paslaugos (socialinės, švietimo, bibliotekos ir kt.) ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas 	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentiekis ir pan. ✚ Jaunų šeimų problemos (vaikų darželis, darbo radimas mamoms, prižiūrintiems vaikams ir pan.
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinų organizacijų veiklos rezultatai 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Partnerystės tarp sektorių nebuvimas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai
6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seniūnijos veikla ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, 	6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Socialinės infrastruktūros trūkumas
		7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ klimato kaitos srityse ✚ Vietos amatininkai 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Nedarbas ✚ Didelė skurdo aprėptis
		8 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenės nariams, gyventojams ✚ Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos ✚ Turizmo paslaugų plėtra ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradedant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Švietimo sistemos nykimas ✚ Kaimyninių rajonų didelis potencialas turizmo plėtrai ✚ Neįveiktos infrastruktūros nugriovimas, privatizavimas ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis 		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.) 		
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams 		
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) 		
6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Būtinųjų paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvelykla, batų taisykla) 		
7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.) 		
8 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.) 		
9 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsiėmimai, būreliai ir kt.) 		
10 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) ✚ Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.) ✚ Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos 		
11 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vaikų priežiūros paslaugos 		
12 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas 		

13 vieta	 Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.)	
----------	---	--

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Tauragės rajono Gaurės seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka.

14 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Tauragės rajono Gaurės seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas
1 vieta	Sveikatinimo turizmo plėtra
1 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
1 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
2 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas
3 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas
4 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
5 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas

Gaurės seniūnijos sumanūs sprendimai.

Siekiant skatinti turizmo plėtrą Gaurės seniūnija siekia sukurti ir vystyti turizmo klasterį, kadangi tiek turistai, vietos verslininkai, amatininkai, kiti kultūrinį ir turizmo verslumą aktyviai puoselėjantys gyventojai ar organizacijos, ieško naujovių, naujų iššūkių, naujų galimybių aktyviau ir koncentruotai parduoti savo paslaugas ar gaminius, Turizmo klasterio kūrimas yra labai svarbus norint koncentruotai ir konkurencingai parduoti ir plėtoti su turizmo plėtra susijusias paslaugas bei produktus. Dėl šios priežasties siekiama, kuo geriau ir griečiau, įsisavinti Turizmo klasterio idėją, tiek teoriniu, tiek praktiniu požiūriu ir panaudoti ją šiuose trijuose rajonuose.

Sritys, į kurias klasterio dalyviai nukreipia savo veiklą:

- informacija ir komunikacija
- bendradarbiavimas
- mokymai ir kvalifikacijos kėlimas
- inovacijos ir technologijos
- bendra rinkodara
- tarptautinė plėtra, partnerystė su kitais klasteriais
- lobizmas

Kodėl naudinga jungtis į klasterius:

- veiklos sinergija
- bendro tiekimo galimybės
- lengviau ir pigiau gauti specializuotą informaciją
- lengviau išėiti į kitas rinkas: bendras marketingas ir pardavimas
- galimybė vykdyti didelius užsakymus, dalyvauti pirkimų konkursuose
- geresnės sąlygos inovacijoms
- konkurencija vidaus ir tarptautinėse rinkose – klasterio įmonės pasižymi didesniu konkurencingumu;

- ✚ kvalifikuota darbo jėga (specialistų rengimo ir kvalifikacijos didinimo institucijos kur kas labiau suinteresuotos bendradarbiauti su verslo įmonių grupe, įsiklausyti į kolektyvinius įmonių poreikius ir pageidavimus).

15 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Skatinti turizmo plėtrą	1.1. Įkurti turizmo klasterį „Karšuvos kraštas“	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis, natūrali gamta ✚ Geografinė padėtis ✚ Sistemingai jaunėjantis kaimas ✚ Aktyvūs vietos gyventojai ✚ Vietos ūkininkai ✚ Vietos verslas ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos ✚ Turizmo paslaugų plėtra ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Neįveiklinta viešoji infrastruktūra ✚ Keitimosi informacija ir žiniomis trūkumas ✚ Edukacinių programų trūkumas ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams <p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Kaimyninių rajonų didelis potencialas turizmo plėtrai ✚ didėjantis socialinis pažeidžiamumas ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu

16 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
-----------	--------	------------	-----------

1. Skatinti turizmo plėtrą			
1.1. Įkurti turizmo klasterį „Karšuvos kraštas“	1.1.1. Skatinti klasterio narių kūrimą ir gyvybingumą	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sukurtas lankytojų/turistų traukos objektas (-ai), generuojantis turistų vartojimą, skatinantis vietos ekonomikos plėtrą, keliantis vietos bendruomenės žinomumą. ✚ Gaurės seniūnija pristatoma, kaip patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo ✚ Sustiprėję partnerystės ryšiai tarp vietos verslininkų, nevyriausybinių sektoriaus ir turizmo verslo atstovų ✚ Vietinių, ekologiškai užaugintų žemės ūkio produktų gamybos skatinimas ir jų žinomumo gerinimas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą maitinimo, maisto gamybos, perdirbimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektai; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą sveikatingumo, aktyvaus poilsio, turizmo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektai; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą edukacijos, tradicijų, kultūrą puoselėjimo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektas; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą apgyvendinimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektas;
	1.1.1. Kurti turizmo klasterio „Karšuvos kraštas“ paslaugų žiedus, paketus	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gaurės seniūnijos kultūrinio ir socialinio gyvenimo plėtra ir populiarinimas ✚ Ekonomikos sezoniškumo sumažėjimas ✚ Skatinamas su turizmu susijusių darbo vietų kūrimas ir išlaikymas ✚ Klimato kaitos mažinimas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įkurtas klasterio „Karšuvos kraštas“ administracinis centras – 1 vnt. ✚ Dalyvaujančių, skirtingas paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 15 subjektų ✚ Turizmo klasterio „Karšuvos kraštas“ valdymo sistemos, užsakymų valdymo sistemos ir mobilios programėlės sukūrimas; ✚ Turizmo klasterio „Karšuvos kraštas“ prekinio ženklo ir pardavimų sistemos sukūrimas – 1 vnt. ✚ Paslaugų paketas skirtas vaikams – ne mažiau 4 vnt. ✚ Paslaugų paketas skirtas senjorams – ne mažiau 3 vnt. ✚ Paslaugų paketas skirtas neįgaliesiems – ne mažiau 2 vnt.

17 Lentelė. Veiksmų planas

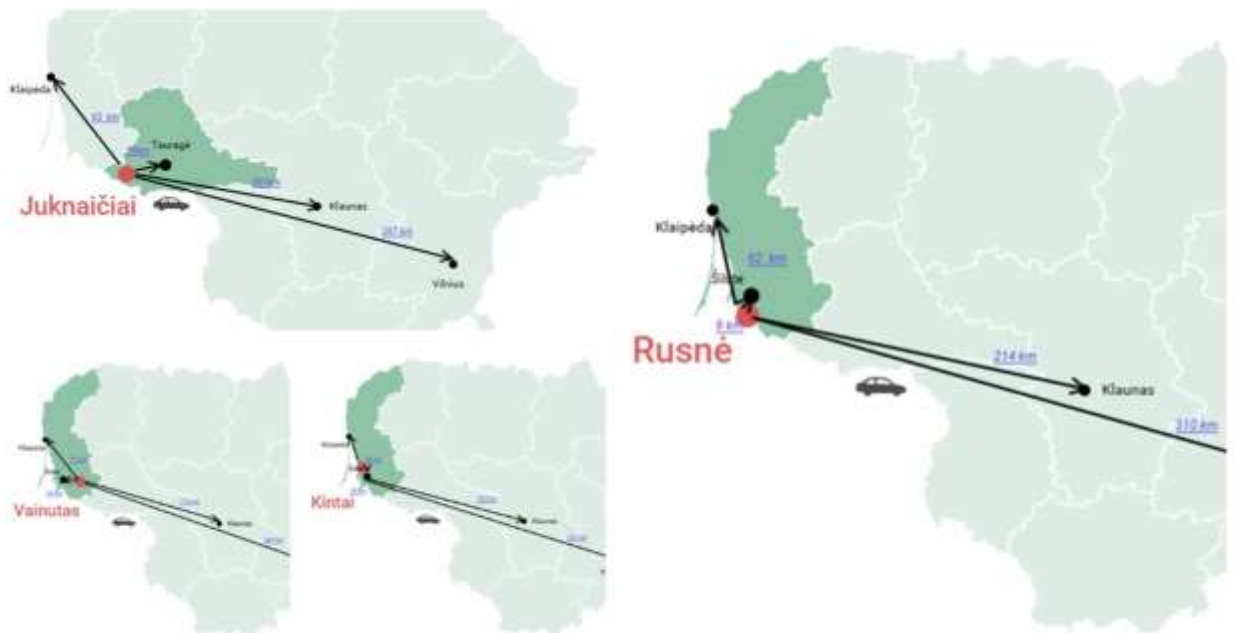
Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Skatinti turizmo plėtrą				
1.1. Įkurti turizmo klasterį „Karšuvos kraštas“	1.1.1. Skatinti klasterio narių kūrimą ir gyvybingumą	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Turizmo sektoriaus atstovai ✚ Operatorius / Paskirstytojas ✚ Vadybos specialistas ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Vietos veiklos grupės atstovai ✚ Bendruomenės nariai ✚ Reklamos specialistas ✚ Smulkūs ir šeimos ūkiai, ir gamintojai ✚ IT specialistai ✚ Techniniai darbuotojai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra – ✚ Žemė ✚ Technologinė ✚ Įranga ir kitas inventorių ✚ Turizmo infrastruktūra ✚ Administracinės patalpos su įranga ✚ Transportas aptarnaujančiam personalui ir paslaugų gavėjams ✚ IT sprendimai 	2023 – 2025 m. 800 000 – 1 000 000 Eur
	1.1.2. Kurti turizmo klasterio „Karšuvos kraštas“ paslaugų žiedus, paketus			

ŠILUTĖS RAJONAS

Šilutės rajonas - patrauklus gyventojams kraštas, kur žmonėms gera gyventi ir dirbti, kur vanduo ir žmonės kuria veržlų gyvenimą:

- Kultūrinį ir gamtinį turizmą
- Draugišką gamtai verslą
- Ekologiškus žemės ir žuvininkystės ūkius
- Skatina žaliąją energetiką šiuolaikinėje infrastruktūroje
- Organizuoja darnią paslaugų plėtrą

6. PAGRINDINĖS SENIŪNIJŲ CHARAKTERISTIKOS (ŠILUTĖS RAJONAS)

6.1. RUSNĖS SENIŪNIJA

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

Rusnės seniūnija – seniūnija, esanti Rusnės saloje, Šilutės rajono savivaldybės vakaruose, buvusioje Mažojoje Lietuvoje. Rusnė. Plotas 5 556 ha.

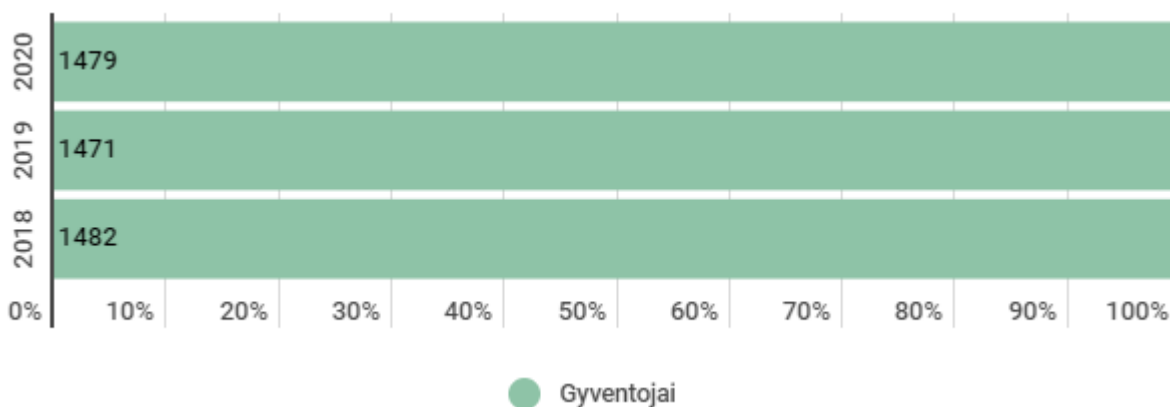
Teritoriją nuo Šilutės ir Kintų seniūnijų riboja upė Atmata, nuo Kaliningrado srities – Skirvytė. Seniūnijos vakaruose – Kuršių marios.

40 proc. seniūnijos teritorijos užima vandenys, 50 proc. – žemės ūkio naudmenos, 10 proc. – miškai, krūmynai. Saloje veikia 20 vandens kėlimo stočių. Pirmoji stotis pradėjo veikti 1907 m. Saloje esantis Dumblio ežeras yra 1,3 metro žemiau jūros lygio. Rusnės seniūnijos teritorijos paviršius – samplovinė lyguma, 0,5-1,5 m pakilusi virš jūros lygio (prie Dumblių ežero – 1,3 m žemiau jūros gylio). Upės –

Skirvytė, Atmata, Pakalnė, Palaukys, Rusnaitė, Skatulė, Vilkinė, Vorusnė ir kt., Yra ežerėlių, pelkių, tvenkinių, senvagių ir daugybė kanalų. Visa seniūnijos teritorija priklauso Nemuno deltos regioniniam parkui.

Gyventojai

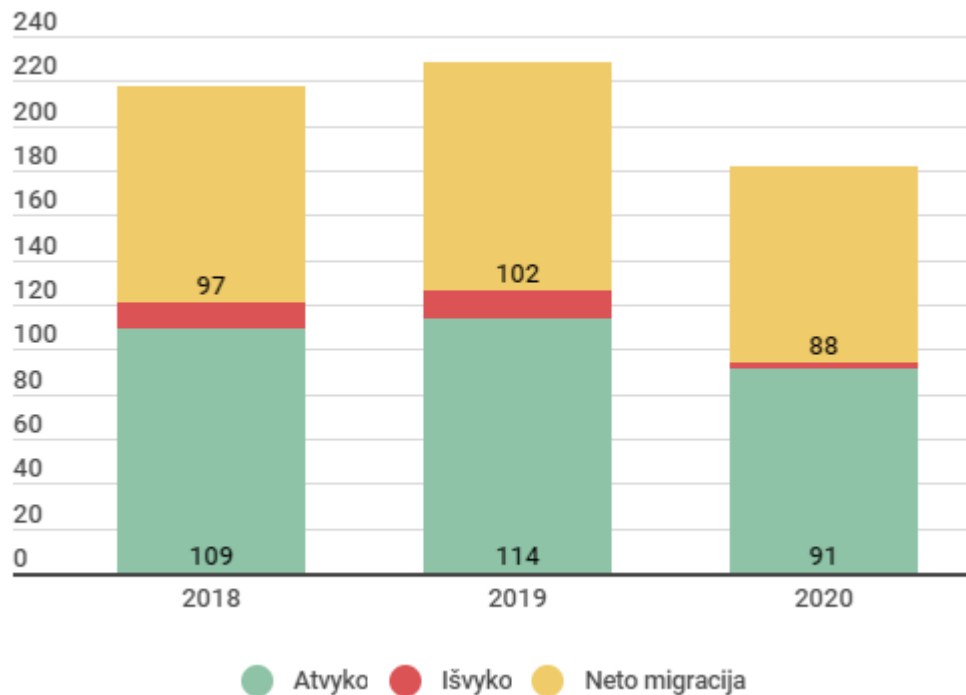
Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (5 pav.) 2001 metais Rusnės seniūnijos gyventojų skaičius siekė 1 984, o 2020 metais – 1 479, t.y. sumažėjo 25 proc.

5 pav. Rusnės seniūnijos gyventojų skaičius 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt)

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (mirtingumas viršija naujagimių skaičių), o taip pat ir migracijos saldo.

6 pav. Gyventojų migracija 2018–2020 metais

2020 metais Rusnės seniūnijoje gyventojų skaičiaus neto migracija buvo teigiama. Ši tendencija išliko visu nagrinėjamu laikotarpiu.

Rusnės seniūnijos išskirtinumas

Turizmas. Rusnė - pamario kraštas, garsėja unikaliu natūraliu gamtos grožiu, užliejamomis pievomis ir potvyniais, šviežia ir rūkyta žuvimi, kūrybingais ir darbščiais žmonėmis. Rusnė yra viena seniausių Mažosios Lietuvos gyvenviečių, šiandien – pasienio miestelis, tipiškas Mažosios Lietuvos kultūros paveldo atspindys. Istorinė Rusnės miestelio dalis nuo seno saugoma valstybės.

Šiandien Rusnės salos unikalų kraštovaizdį, gamtos vertybes, kultūros paveldą saugo Nemuno deltos regioninio parko statusas. Besilankančius Rusnėje traukia kultūros paveldo objektai: Rusnės evangelikų liuteronų bažnyčia (1809), Petersono tilto liekanos (1914), buvęs Skirvytėlės kaimas – respublikinės reikšmės architektūros paminklas (XVI a. pab.), senosios kapinės (XVI-XVII a.), Uostadvaris, kuriame buvo Kuverto dvaras, šaltiniuose minimas dar 1766 m. Uostadvaryje pastatyta ir pirmoji Lietuvoje vandens kėlimo stotis (1907 m.) – technikos ir architektūros paminklas bei Uostadvario švyturys (1873-1876 m.). Rusnės miestelyje 1997 m. įkurta Kazio Banio etnografinė sodyba-muziejus. Rusnėje gimė vokiečių rašytoja Charlotte Keyser.

Istoriniai paminklai: Rusnėje – miestelio centrinė ir pietinė dalys, evangelikų liuteronų bažnyčia (1809 m.), kapinynas (XVI-XVII a.). Šyškrantėje – namas gyventi potvynių metu ir etnoarchitektūrinė sodyba (XIX a. pab.), Uostadvaryje – švyturys (Uostadvario švyturys) (1873 m.), vandens kėlimo stotis (1907 m.), Pakalnėje ir Vorusnėje – evangelikų liuteronų senosios kapinės. Dailės paminklai – Šv. Jurgio koplytstulpis (pastatytas 1990 m., skulptorius A. Šalkauskas) ir kt.

Infrastruktūra. Rusnės saloje yra pagrindinė ir specialioji mokyklos, viešosios bibliotekos filialas, Salos etnokultūros ir informacinis centras, Nemuno deltos regioninio parko lankytojų centras,

pirminės sveikatos priežiūros centras, vaistinė, K. Banio etnografinė žvejo sodyba-muziejus, 3 parduotuvės. Rusnėje veikia puikus restoranas. Rusnėje veikia 15 kaimo turizmo sodybų, žemės ūkio bendrovė, medienos apdirbimo įmonė, 4 žuvies rūkyklės, turinčios Tautinio paveldo sertifikatus, žuvies apdirbimo įmonė, Žuvininkystės tarnybos prie Lietuvos Respublikos Žemės ūkio ministerijos Žuvivaisos skyriaus Rusnės poskyris.

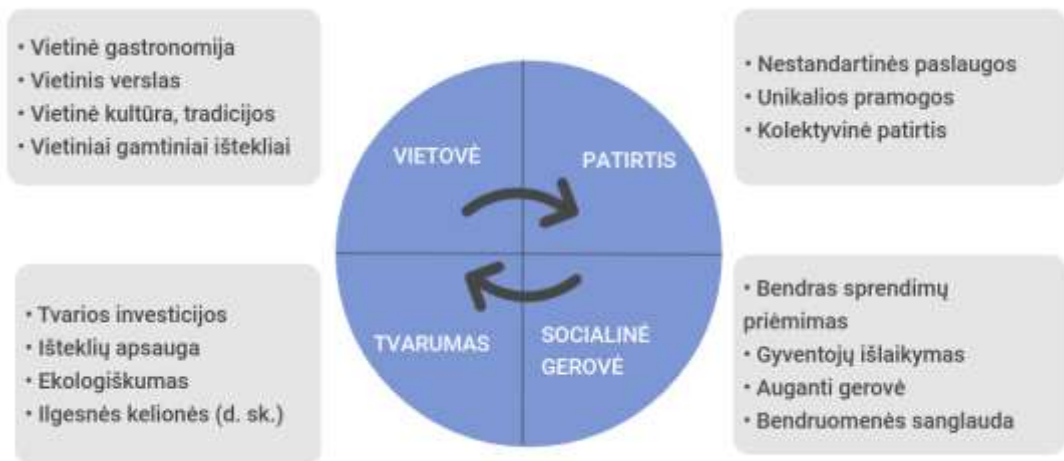
Tradicinės šventės. Rusnėje populiariausios tradicinės šventės rengiamos pavasarį ir vasarą: Laivininkų šventė ir Šaktarpio šventė. Paragauti žuvenies, keptos ir rūkytos žuvies suguža galybė žmonių. Tik retas iš šios šventės grįžta be lauktuvių ir žuvies. Į rusniškių šventes atvyksta patys smalsiausi ir drąsiausi svečiai, nes kelias į Rusnę Šaktarpio šventės metu dažniausiai būna apsemtas. Vyksta įvairios edukacinės stovyklos, parodos, muzikiniai vakarai ir kiti įdomūs renginiai. Nuo 2004 m. organizuojama klijimo teatrų šventė – „Nendrynų raganėlė“, ne pirmus metus skaičiuojantis meninis projektas „Muzikuojanti Rusnės sala“ bei tarptautiniai dailininkų plenerai.

Rusnės seniūnija yra palanki vystyti atvykstamąjį turizmą. Čia tikslinga plėtoti daugiau nei vienos dienos turizmą, kuriant tam infrastruktūrą, įvairias paslaugas.

Atsižvelgiant į visą tai ir į Pažangaus kaimo vystymosi principus manoma, kad Rusnės seniūnijai tikslinga vystyti „Lėtojo turizmo modelį“.

Kas tai? Visuomenėje vis didesnę prasmę atranda tausaus, atsakingo ir draugiško aplinkai turizmo kryptys – ekoturizmas, atsakingasis turizmas, agroturizmas bei lėtasis keliavimas. Visos sritys panašios sąmoningo keliavimo idėja, tačiau siūlo į poilsį pažvelgti šiek tiek kitu kampu.

Lietuvoje lėtojo turizmo atšaka žengia pirmuosius žingsnius – 2020 m. rugpjūtį įkurta Lėtojo turizmo asociacija. Tuo tarpu Vakarų Europos šalyse lėtojo turizmo produktai ir paslaugos sulaukia nemažo populiarumo, nes tai yra alternatyva masinėms turizmo paslaugoms, produktams, kurie jau nebedomina šiuolaikinio keliautojų poreikių. Vis dažniau keliautojai ieško autentiškų, tikrų ir tik tai vietai būdingų paslaugų ar produktų, kurie padėtų jiems geriau pažinti kraštą ar šalį, suvokti tradicijas ir kultūrą (7 pav.).

7 pav. Lėto turizmo modelis (sudaryta autorių).

6.2. Kintų seniūnija

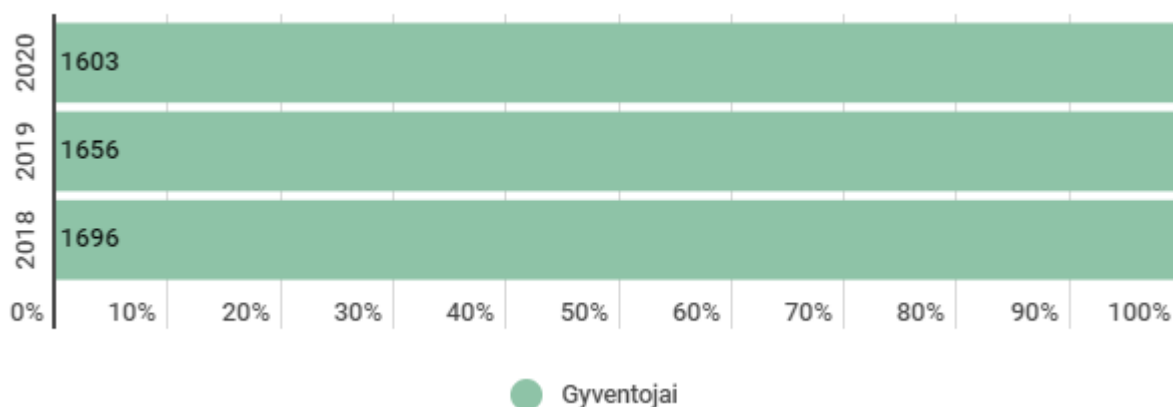
Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

Kintų seniūnija - seniūnija esanti Šilutės rajono savivaldybės vakaruose. Seniūnijos plotas 15 554 ha. Seniūniją sudaro 8 seniūnaitijos, 25 kaimai. Per seniūniją eina keliai į Šilutę ir Priekulę. Upės – Nemunas (Atmata), Minija, Tenenys, Krokų Lankos ežeras, Svencelės pelkė. Teritorijoje daug pelkių, kanalų, ežerėlių.

Kintai – seniūnijos centras, įsikūręs Kuršių marių pakrantėje. Į šiaurę nuo miestelio driekiasi 800 ha Kintų miškas. Į pietryčius nuo Kintų yra Nemuno deltos regioninis parkas, o į šiaurę – botanikos draustinis.

Gyventojai

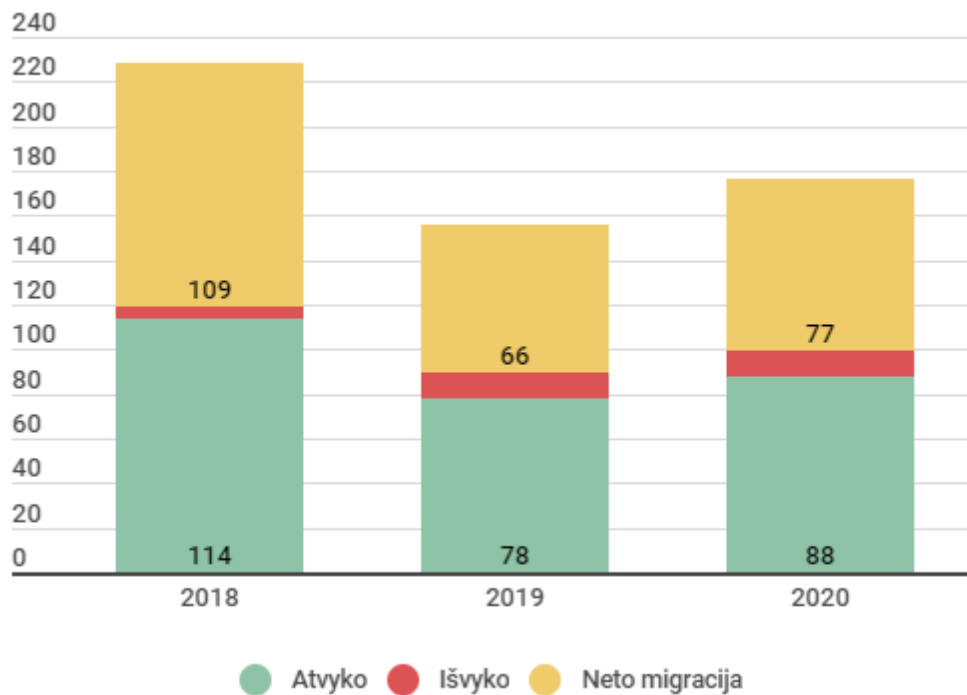
Remiantis Lietuvos statistikos departamento 2001 metais Kintų seniūnijos gyventojų skaičius siekė 2 532, o 2020 metais – 1 603, t.y. sumažėjo 37 proc. Vien per tris metus gyventojų skaičius sumažėjo 5 proc. (8 pav).

8 pav. Kintų miestelio gyventojų skaičius 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas,

www.stat.gov.lt)

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (mirtingumas viršija naujagimių skaičių), o taip pat ir migracijos saldo.

9 pav. Gyventojų migracija 2018–2020 metais

2020 metais Kintų seniūnijoje gyventojų skaičiaus neto migracija buvo teigiama. Ši tendencija išliko visu nagrinėjamu laikotarpiu.

Kintų seniūnijos išskirtinumas

Turizmas. Kintų seniūnija unikali savo kraštovaizdžiu, kultūros ir architektūros paveldo objektais. Gamtos apsuptyje įdomiai ir prasmingai laisvalaikį praleis kiekvienas – tiek mėgstantis ramų, tiek aktyvų poilsį.

Atvykę čia galite aplankyti ne vieną įdomų objektą. Didžioji tuja – žymiausias gamtos paminklas. Manoma, kad iš Šiaurės Amerikos atvežtas medis, pasodintas dar XX a. pradžioje. Tai didžiausias šios rūšies medis Lietuvoje ir antras pagal dydį Europoje. Marių pakrantėje aplankykite prieplauką ir Kintų paplūdimį. Pastarajame įrengtas apžvalgos bokštas, nuo kurio atsiveria Kuršių marių panorama. Paplūdimys – tikras rojus poilsiautojams su vaikais. Vasaromis šioje vietoje vanduo sekus ir šiltas. Vėjuotomis dienomis čia įsikuria Jėgos aitvarų mokykla.

Sekmadeniais ir tarptautinio Kintų muzikos festivalio renginių metu įdomu aplankyti architektūros paminklą, apipintą legendomis 1705 m. statytą Kintų evangelikų liuteronų Didžiąją bažnyčią, kurioje dabar įsikūrusi Romos katalikų Kintų Nukryžiuotojo Jėzaus bažnyčia ir Kintų evangelikų liuteronų Mažąją bažnyčią.

Išsamią informaciją apie miestelyje ir apylinkėse siūlomas pramogas, paslaugas bei kelionės maršrutus rasite Kintų Vydūno kultūros centre, įsikūrusiame architektūrinio paminklo ansamblyje, pastatytame 1705 m. Čia 1888-1892 m. gyveno ir mokytojavo filosofas bei rašytojas, kultūros veikėjas Vilhelmas Storostas (Vydūnas). Muižės dvare gyveno etnografas Ernstas Vilhelmas

Berbomas. Lankomas Vydūno muziejus, Kuršmarių vėtrungių ekspozicija, Vaikų dailės mokykla, Emalio meno galerija.

Kintų seniūnijai priklauso Minijos (Mingės) kaimas, įsikūręs Minijos upės žemupyje, Nemuno deltos regioniniame parke. Tai Lietuvos Venecija, nes vietoj pagrindinės gatvės teka Minijos upė. Iš vadinamosios Lietuvos Venecijos vandens transportu lengvai ir greitai pasieksite Rusnę, Ventę, Kuršių neriją. Kaime sparčiai vystomas turizmas, vandens pramogos, yra jachtų ir motorlaivių priplauka.

Į pietus nuo Ventės plyti pusiasalis – Ventės ragas, pro kurį driekiasi Baltijos jūrų paukščių migracijos kelias, vedantis į Europos pietus, atogrąžas ir net pietinę Afriką. Ventės rage stovi seniausias iš septynių Lietuvoje esančių švyturių, veikia paukščių žiedavimo stotis ir lankytojų centras.

Susipažinti su Aukštumos aukštapelke, jai būdingomis retomis ir nykstančiomis augalų bei gyvūnų rūšimis galima keliaujant pažintiniu Aukštumos taku. Aukštumos aukštapelkėje aptiktos europinės svarbos buveinės, kurias būtina tausoti bei išsaugoti. Vokiečių botanikas Karlas Vėberis visapusiškai ištyrė šią aukštapelkę ir 1902 m. išleido pirmą pasaulyje pelkėtyros knyga-monografiją „Vegetation und Entstehung des Hochmoors von Augstumal“, kuri 2002 m. buvo išversta į anglų kalbą ir pakartotinai išleista pavadinimu „C.A. Weber and the Raised Bog of Augstumal“ („K.A. Vėberis ir Aukštumos aukštapelkė“).

Infrastruktūra. Seniūnijoje yra pagrindinė mokykla-daugiafunkcinis centras, viešosios bibliotekos filialas, kultūros centras, Šilutės meno mokyklos dailės ir muzikos skyriai, muziejus, 2 šeimos gydytojų kabinetai, medicinos punktas, girininkija, 6 parduotuvės, kepykla, 5 prekybos paviljonai - kioskai, 6 kavinės – viešbučiai, 5 kaimo turizmo sodybos. Veikia 6 žuvininkystės, viena keleivių pervežimo įmonė, dvi medienos perdirbimo įmonės.

Vietos verslas ir bendruomenės. Aktyvia veikla pasižymi ir seniūnijos visuomeninės organizacijos: „Kintų bendruomenė“, Ventės ir Šturmų bendruomenė, Kintų mėgėjų buriavimo klubas „Marių burės“. Vystoma projektinė, kultūrinė ir gamtosauginė veikla, tvarkomos ir prižiūrimos reprezentacinės seniūnijos vietos, takai, maudyklos, krantinės, viešosios poilsia vietės. Taip pat įgyvendinta nemažai projektų, sudarančių puikias sąlygas gyventojų sveikatingumui, laisvalaikio praleidimui ir poilsio sąlygų gerinimui, turizmo paslaugų vystymui ir plėtrai.

Tradicinės šventės. Kintų seniūnijos bendruomenių populiariausios šventės rengiamos pamaryje „Marių šventė“, Užgavėnės. Vasaros metu vyksta menininkų plenerai, parodos, džiaz vakarai, suvažiuoja ekstremalų vandens sportą ir pramogas pamėgę žmonės.

Kintų seniūnija yra palanki vystyti įvairių krypčių turizmą, tiek aktyvų, pažintinį, sveikatinimo, tiek religinį. Čia tikslinga plėtoti kompleksines paslaugas teikiančią turizmą, kuris gali atliepti visų kartų poreikius.

Turizmas Lietuvoje vis labiau populiarėja, keliaujantys ieško naujų potyrių ir laiko praleidimo būdų. Nemažai turizmo atstovų naudojamų paslaugų ir produktų nebeatitinka šiandieninio

keliautojo poreikių ir lūkesčių, yra ganėtinai aukštų kainų bei labai išskaidyti – chaotiški tiek informacijos prieinamumo, tiek koncentracijos požiūriu.

Šių dienų keliautojai vis dažniau ieško autentiškų, tikrų ir tik tai vietai būdingų paslaugų ar produktų, kurie padėtų jiems geriau pažinti kraštą ar šalį, suvokti tradicijas ir kultūrą, tuo pačiu keliautojai siekia viską gauti „čia ir dabar“ sunaudodami kuo mažiau tiek fizinių, tiek laiko resursų.

Šių dienų keliautojai nori gauti kuo daugiau ir įvairesnių paslaugų, tiek pramogų, tiek produktų, tiek apgyvendinimo ir kt. vienoje vietoje, siekia sulėtinti tempą ir kuo mažiau laiko skirti „paieškos ką veikti ar ką nusipirkti“. Turistai nori atrasti nematytas vietas, giliau susipažinti su vietovėmis, įsijausti į jų papročius, gyvenimo būdą ir „paragauti“ jų.

6.3. Juknaičių seniūnija

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

Juknaičių seniūnija – seniūnija, esanti Šilutės rajono savivaldybės pietryčiuose. Šiaurėje ribojasi su Šilutės, rytuose – su Ž. Naumiesčio, pietuose – su Usėnų seniūnijomis, vakaruose – Nemunas atskiria nuo Kaliningrado srities (Rusija).

Seniūnijos teritorijoje yra 26 kaimai, 5 seniūnaitijos, 2 gyvenvietės - Juknaičių ir Pašyšių, kuriose gyvena 65% seniūnijos gyventojų. Iš viso seniūnijoje gyvena 3348 gyventojai.

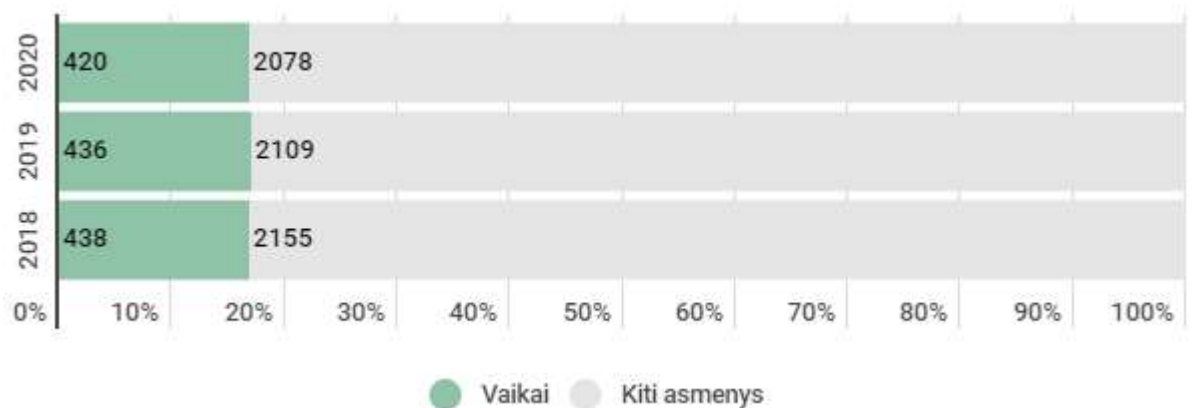
Seniūnijos plotas – 160 km².

Seniūniją kerta krašto kelias (141), jungiantis Kauną ir Klaipėdą, per Jurbarką ir Šilutę. Tai ilgiausias krašto kelias Lietuvoje, įrengtas dar XIX a. Tai dar kitaip vadinamas, gausus lankytiniais objektais Panemunės kelias. Visa tai lemia didelius pravažiuojančių automobilių srautus Juknaičių seniūnijoje.

Per Juknaičių seniūniją teka upė Leitė, rytiniu pakraščiu – Šyša. Seniūnijos vakarinis pakraštys priklauso Nemuno deltos regioniniam parkui, kuriame gyvena Lietuvos retieji paukščiai: juodasis gandras, juodasis peslys, pievinė lingė, erelis rėksnys, gervė ir kt. Į parką įeina Nemuno pakrantės kopų kompleksas Girininkuose, rekreacinė teritorija Paleičiuose, Žalčių, Ilgasis, Dambos, Dydysis ir Mažasis Žiogių ir kt. ežerėliai, Berštų, Leitgirių Kūlynų miškai. Per seniūniją eina Klaipėdos–Tilžės geležinkelis ir Klaipėdos–Jurbarko plentas. Yra užliejamų pievų, kelių.

Gyventojai

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2001 metais Juknaičių seniūnijos gyventojų skaičius siekė 3 296, o 2020 metais – 2 498, t.y. sumažėjo 25 proc. 2020 metais iš 2 498 gyventojų vaikai sudarė apie 20,1 proc., t.y. 420. Lyginant su 2018 metais vaikų dalis bendroje gyventojų išaugo – nuo 16,9 proc. iki 20,1 proc. Tai yra teigiama tendencija vertinant seniūnijos darbo jėgos atsinaujinimą (10 pav.).

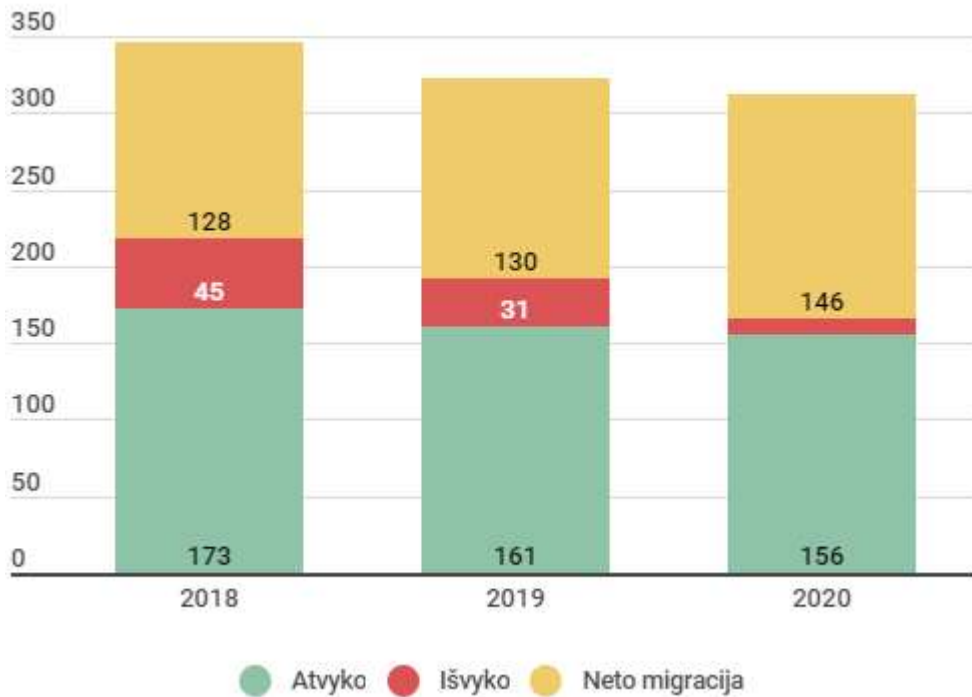

10 pav. Juknaičių miestelio gyventojų skaičius 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt)

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (mirtingumas viršija naujagimių skaičių). Juknaičių

seniūnijoje 2018 metais gimė 21 vaikas, 2019 metais – 17, o 2020 metais – 19, tačiau gyventojų skaičius sumažėjo.

11 pav. Gyventojų migracija 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt)

2020 metais Juknaičių seniūnijoje gyventojų skaičiaus neto migracija buvo teigiama.

Juknaičių seniūnijos išskirtinumas

1950–1995 m. buvo TSKP XXV suvažiavimo tarybinio ūkio centrinė gyvenvietė, formuota kaip pavyzdinė tarybinio ūkio gyvenvietė. Buvo statomi surenkamieji „alytnamiai“. 1974 m. gyvenvietė gavo TSRS Garbės diplomą. Ūkiui vadovavo ir jį plėtojo Zigmantas Dokšas. 1978 m. pastatytas vandens bokštas (architektas S. Kalinka), 1982 m. – sveikatingumo kompleksas (architektas S. Kalinka, interjero architektas Petras Grecevičius) su pirtimis, baseinu, halokamera, žiemos sodu, gydomosiomis voniomis ir procedūromis, kuris per 2006 m. gaisrą sudegė. 9-ajame dešimtmetyje pastatyti kiti visuomeniniai pastatai, daugiabučiai gyvenamieji namai, įgyvendinta gyvenvietės-parko idėja.

Turizmas. Juknaičiai didžiuojasi kraštovaizdžio architektų Alfonso ir Rūtos Kiškių suprojektuota ir apželdinta aplinka, nemažai pastatų suprojektavo kiti žymūs architektai. Juknaičių gyvenvietės-parkas, įrašytas į Šilutės r. savivaldybės vietinį kultūros vertybių registrą, suteikiantį šiai gyvenamajai vietai vietinės reikšmės urbanistinio kraštovaizdžio parko statusą. 2009 metais Juknaičių gyvenvietė su žaliųjų plotų augmenija įtraukta į Valstybinį architektūrinį - urbanistinį draustinį, unikalus kodas 33144.

Juknaičių seniūnija garsėja gražiomis sodybomis, Klaipėdos kraštui būdingais pastatais. Parkas garsėja medžių ir krūmų įvairove. Galima pailsėti ir pažvejoti prie tvenkinio. Virginijos ir Rimo Alekno bare „Prūsija“ vyksta užsakomieji banketai, pobūviai. Pašyčiuose veikia šaltinis fontanas,

kuris laikomas nepaprastu ir gydomuoju. Pavasarį įdomu stebėti ledonešį Nemune, užliejamas pievas.

Seniūnijos centrą puošia skulptūros „Žirgas ir sakalas“, „Visata“, „Polėkis“, „Jaunystė“, „Liepsna“, „Eglė ir Žilvinas“, „Motinystė“. Pastatų interjerus puošia žymių autorių freskos, gobelenai, keramika.

Juknaičiai išsiskiria gražiai sutvarkyta teritorija, proginėmis, bendruomeninę gyvenimą įprasminančiomis giraitėmis, pastatytomis žymių menininkų Stanislovo Kuzmos, Gedimino Karaliaus, Algio Lankelio skulptūromis, dailininkės Angelinos Banytės sukurtais nuostabiais gobelenais, kultūros namuose įrengtais Konstantino Šatūno vitražais.

Tradicinės šventės. Seniūnijoje rengiamos tradicinės seniūnijos šventės „Visada jauni“, „Susirinkime visi“, Naujagimių giraitės sodinimas, valstybinių švenčių–Vasario 16-osios, Kovo 11-osios, Mindaugo karūnavimo minėjimai, Kalėdų eglės įžiebimo šventė, buvusių kaimo gyventojų susitikimai, Kalėdinis krepšinio turnyras „Kalėda“ ir kt. Seniūnijoje verda kultūrinis gyvenimas: 20-metį atšventė šokių kolektyvas „Juknaičiai“, vadovė Loreta Margarita Černeckienė, moterų ansamblis „Vejūnė“, vadovė Jūratė Šukienė, mokyklos folklorinis ansamblis, vadovė Rasa Gailiuvienė ir daug kitų.

Kasmet sodinama Naujagimių giraitė. Yra Abiturientų, Dainuojančių klevų, Europos, Vasario 16-osios, Lietuvos 1000-mečio, Maumedžių, Rojaus obuoliukų giraitės. Šiaurinėje gyvenvietės dalyje renovuota gyvenvietės parko estrada – amfiteatras kultūriniam renginiams rengti.

Juknaičių seniūnija turistinės veiklos požiūriu yra įgijusi pravažiuojamosios teritorijos statusą turistinių maršrutų teritorijose, todėl seniūnija yra patraukli vystyti poilsio namų, kaimo sodybų, kempingų veiklas. Juknaičiai dėl savo geografinės padėties yra patrauklūs pravažiuojamojo turizmo vystymui vykdant aptarnavimo veiklas – elektromobilių įkrovimo stoteles, viešas interneto (WIFI) naudojimo vietas, geriamojo vandens tiekimo stoteles, taip pat kavinių ir užkandinių veiklas. Taip pat atliepiant tiek gyventojų, tiek turistų poreikius yra labai aktualu vystyti viešąją infrastruktūrą, taip užtikrinant tiek saugumą, tiek patogumą.

Vertinant tai, kad Juknaičių seniūnija yra netoli Šilutės miesto, taip pat kerta krašto kelią, jungiantis Kauną ir Klaipėdą, ir į tai, kad Neto migracija seniūnijoje jau yra teigiama, labai svarbu sukurti tokią viešąją ir socialinę infrastruktūrą ir viešąsias paslaugas, kad jos būtų patrauklios jauniems žmonėms ir taip paskatintų jų grįžimą gyventi į Juknaičių seniūniją.

Seniūnijoje taip pat vyksta labai daug įvairių švenčių ir viešų iniciatyvų, todėl išnaudojant unikalią teritoriją – unikaliai suprojektuotą ir apželdintą aplinką, parko teritoriją būtų tikslinga naujomis technologijomis grįstas, interaktyvias erdves renginių organizavimui ir taip pritraukti dar daugiau turistų į seniūniją, kartu skatinant Seniūnijos teritorijos ne tik socialinį, bet ekonominį vystymąsi.

„Pastaraisiais metais vis daugiau dėmesio skiriama energijos taupymui, patalpų mikroklimatui, pastatai sertifikuojami pagal tvarių pastatų standartus. Todėl jau ankstyvoje stadijoje svarbu suplanuoti efektyvias inžinerines sistemas“. Šiam tikslui pasitelkiamas dinaminis modeliavimas,

kuris padeda rasti optimalų koncepcinį inžinerinių sistemų variantą, pagal kurį rengiamas statinio projektas.

6.4. Vainuto seniūnija

Seniūnijoje geografinė padėtis ir kitos charakteristikos

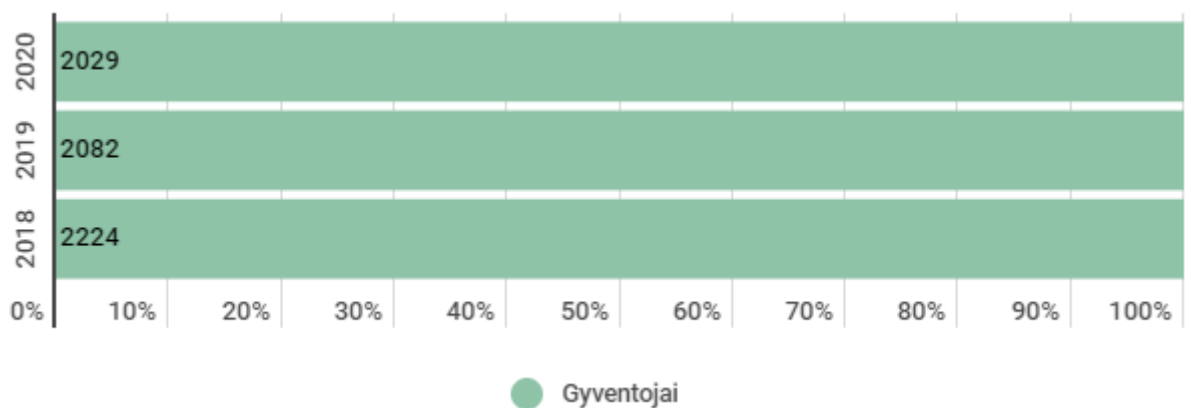
Vainuto seniūnija – seniūnija, esanti Šilutės rajono savivaldybės rytuose. Teritorija – 14 772 ha. Seniūnija ribojasi su Gardamo, Žemaičių Naumiesčio, Katyčių (visos Šilutės rajonas), Pajūrio, Tenenių (abi Šilalės rajonas) ir Žygaičių (Tauragės rajonas) seniūnijomis.

Seniūnijos teritorijoje teka upės Balčia, Bikava, Lazduona, Nibrinė, Šaka, Šyša, Šyšalė, Šustis. Miškai: Dargiškių, Sausgalvių, Vainuto. Juodųjų gandrų ir vapsvaėdžių populiacijai išsaugoti, įsteigtas Vainuto miškų biosferos poligonas.

Vainuto seniūnija nuo Šilutės yra 30 km, respublikinių kelių Šilutė-Šilalė ir Šilutė-Tauragė sankryžoje. Seniūnijoje įkurtos 7 seniūnaitijos, seniūnijoje yra 26 gyvenvietės. Didžiausios gyvenvietės Vainuto (993), Bikavėnai (511).

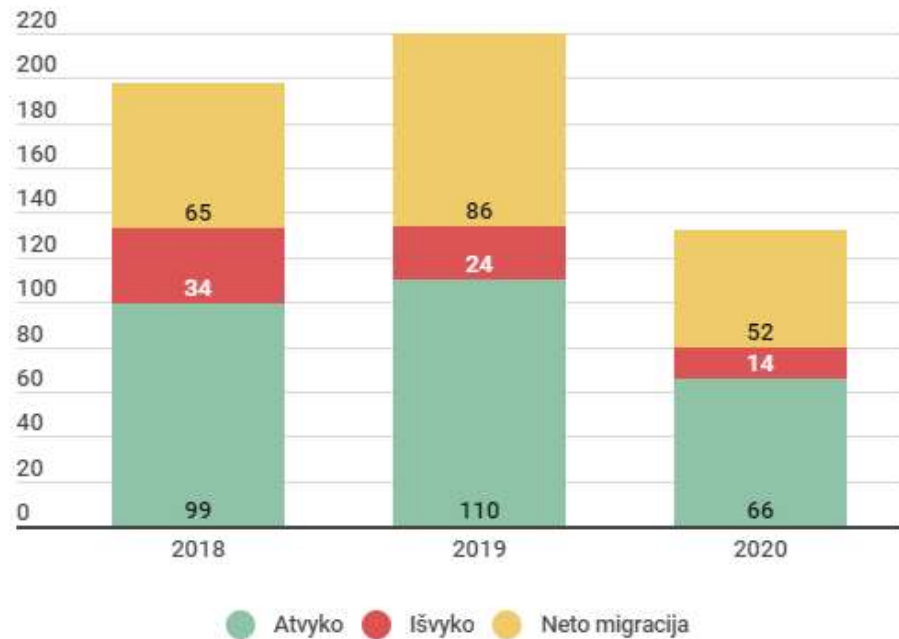
Gyventojai

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis (12 pav.) 2001 metais Vainuto seniūnijos gyventojų skaičius siekė 2 790, o 2020 metais – 2 029, t.y. sumažėjo 27 proc.

12 pav. Vainuto seniūnijos gyventojų skaičius 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt)

Vadovaujantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis gyventojų skaičiaus mažėjimui įtakos turi neigiamas natūralus gyventojų prieaugis (mirtingumas viršija naujagimių skaičių), o taip pat ir migracijos saldo.

13 pav. Gyventojų migracija 2018–2020 metais (Lietuvos statistikos departamentas, www.stat.gov.lt)

2020 metais Vainuto seniūnijoje gyventojų skaičiaus neto migracija buvo teigiama. Ši tendencija išliko visu nagrinėjamu laikotarpiu.

Vainuto seniūnijos išskirtinumas

Infrastruktūra. Seniūnijoje veikia Vainuto gimnazija, VšĮ Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro Vainuto padalinys, „Gintarinė“, vaistinė, Vainuto, Bikavėnų ir Kivylių bibliotekos, Senųjų kaimo tradicijų kultūros centras Bikavėnuose, Vainuto girininkija. Vainuto miestelyje veikia 2 kavinės, tai kavinės „Ūta“ ir „Ažuola“, 2 prekybos centrai. Seniūnijoje išrinkti 6 seniūnaičiai, susibūrusios Vainuto, Balčių, Gorainių ir Bikavėnų bendruomenės.

Socialinės paslaugos. Vaikų dienos centro paslaugos, kur vykdoma vaikų dienos priežiūra, tampa vis aktualesnės kaimo gyventojams. Vainuto seniūnijos bendruomenė turi reikalingus žmogiškuosius, materialinius išteklius tokių paslaugų teikimui.

Atsižvelgiant į tai, kad neto migracija Vainuto seniūnijoje yra teigiama, ir į tai, kad į Vainutą vis daugiau persikelia jaunų šeimų, auginančių nepilnamečius vaikus, taip pat į seniūnijoje veikiančią gimnaziją mokytis atvyksta ne tik kaimyninių seniūnijų, tačiau ir kaimyninių rajonų vaikai, jiems, bei jų šeimos nariams būtina pasiūlyti kompleksines paslaugas, t.y. būtinąsias ir pramogų, kurioms būtinos visos reikiamos paslaugos, t.y. gerai ir kokybiškai išvystyta socialinė infrastruktūra.

Socialinę infrastruktūrą sudaro butų ir komunalinis ūkis, sveikatos ir socialinės apsaugos, švietimo, mokslo, meno, žiniasklaidos, aplinkosaugos, mažmeninės prekybos, viešojo maitinimo, keleivinio transporto, ryšių, kūno kultūros ir sporto, turizmo, poilsio ir laisvalaikio organizavimo, buitinio aptarnavimo, teisinių, finansinių, socialinių, kultūrinių ir kitų paslaugų gyventojams įmonės, įstaigos ir organizacijos. Socialinės infrastruktūros plėtra ir efektyvus funkcionavimas,

prieinamumas gyventojams yra vienas svarbiausių veiksnių, gerinančių gyvenimo lygį ir kokybę. Socialinė infrastruktūra sudaro sąlygas žmonių sveikatai, kūrybiniam ir darbo potencialui išsaugoti ir pagerinti, fiziškai ir intelektualiai išsivysčiusiems, socialiai aktyviems žmonėms ugdyti, didina darbo jėgos išsilavinimo ir kvalifikacijos lygį, šalies žmogiškąjį kapitalą, todėl jos plėtra turėtų rūpintis ne tik valstybė ir savivaldybės, bet ir bendruomenės, kurios atsakingos už savo gyvenamosios vietovės plėtrą ir savo žmonių gerbūvio kūrimą. Nuo 20 a. vidurio dėl mokslinės techninės pažangos ir susikūrusios poindustrinės visuomenės socialinės infrastruktūros ekonominė ir socialinė reikšmė sparčiai didėja visose ekonomiškai stipriose šalyse.

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

7. INTERVENCINĖ LOGIKA (ŠILUTĖS RAJONAS)

Diskusijų ir pokalbių su tiksline/ekspertine grupe pagrindu buvo atlikta analizė ir nustatytos pagrindinės problemos bei iššūkiai, su kuriais susiduria Šilutės rajono Rusnės, Kintų, Vainuto ir Juknaičių seniūnijų gyventojai. Juos įtraukiant į strategijos rengimą buvo siekiama numatyti būsimus teritorijos plėtros prioritetus.

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų (1 priedas) ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiamos teritorijų stiprybės ir silpnybės prioriteto tvarka.

Finansiniai, žmogiškieji, techniniai ir laiko ištekliai turi būti suderinti, kad būtų pasiekta ekonominė pažanga. Siekdami vizijos ir tikslų įgyvendinimo stengsimės maksimaliai išnaudoti Europos ir nacionalinių fondų išteklius, sutelkti pastangas į aplinkos apsaugą, tausojimą, tvarų vartojimą, švietimą ir sveiką gyvenseną, investuotojų pritraukimą ir komunikacijos su Savivaldybe bei plačiąja visuomene kūrimą.

7.1. Rusnės seniūnija

Rusnės seniūnijos misija: Rusnės seniūnija – tai gamtos ištekliais ir teritorija unikali, vienintelė Nemuno deltos gyvenamoji sala, turinti vieningus, kolegiškus ir partnerystės ryšius puoselėjančius gyventojus, verslininkus, vietos savivaldą ir nevyriausybinės organizacijas, kurie kartu siekia kurti ir puoselėti salos kultūrinę ir istorinę vertę, pritraukiant ir įtraukiant ne tik savo žmones bet ir turistus.

18 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis (kuršių marios, užliejamos pievos, paukščių migracija) ✚ Amatininkai (<i>Kurėnų gamyba; kalvystė; žolininkas homeopatas; žuvies rūkymas – sertifikuoti produktai; tinklų pynimas; nendrių pjovimo ir apdorojimo edukacija; „Rusnės vandens punšas“ – pagal Zudermano receptą; kafija; Mažosios Lietuvos trauktinė tautinis paveldas. – žvejų gėrimas; žuvis kelio edukacija; edukatoriai įvairiose srityse</i>) ✚ Seniūnijos veikla 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkos galimybės (jų nebūvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje (nėra sisteminio organizavimo, paslaugų paketų vartotojams, kiekvienas subjektas dirba atskirai) ✚ Saugomos teritorijos (Regioninis parkas)
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas (<i>medinė architektūra; liuteronų tikėjimo paplitimas; žuvininkystė</i>) ✚ Vietos verslas ✚ Ūkininkai ✚ Čia gyvenantys žmonės ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Geografinė padėtis ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.) 	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Jaunų šeimų problemos (vaikų užimtumas; jaunų mamų centras)
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse 	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių (kartu kaitos nebūvimas) ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, parkavimo vietos)
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Didelė skurdo aprėptis (socialinė problema, asmenų kurie negali ar nenori dirbti; nėra galimybės dirbti dalį dienos)

	technologijų, skaitmenizavimo srityje (kiekvienas subjektas atskirai)		
6 vieta	Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinių organizacijų veiklos rezultatai	6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas (viešos skalbyklos; automatinė transporto priemonių plovykla) ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas
		7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams (užimtumo yra, tačiau trūksta žinių kaip įtraukti gyventojus, žmonių apatiškumas) ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas
		8vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nedarbas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (jauni žmonės negrįžta po mokslų arba emigruoja į užsienį) ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas ✚ Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio srityse) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (vandens turizmas, ornitologinis turizmas, edukacinis ir pan.) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Technologijų plėtra ✚ Žmogiškojo kapitalo nykimas ✚ Auganti nelegalių paslaugų / produktų paklausa ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu ✚ Turizmo sektoriui nepalanki mokesčių politika 	
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla) 		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsėmimai, būreliai ir kt.) ✚ Vaikų priežiūros paslaugos 		
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio 		

	<ul style="list-style-type: none"> amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.) 	
5 vieta	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.)	
6 vieta	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.)	
7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams ✚ Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suteidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) ✚ Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.) ✚ Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ✚ Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas ✚ Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.) 	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Šilutės rajono Rusnės seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka

19 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Šilutės rajono Rusnės seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas / turizmo plėtra <i>(kompleksinės paslaugos visai šeimai; Lėtojo turizmo vystymas – išlaikyti turistą saloje kuo ilgiau, siūlant visas paslaugas; lankytinų vietų žymėjimas, reklama; SPA centro įkūrimas ir pan.)</i>
1 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
1 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
2 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
2 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas
3 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas
4 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas: jei pasirinkote, prašome nurodykite kokios paslaugos būtų aktualios

Rusnės seniūnijos sumanūs sprendimai

Turizmo sektorius, kaip ir kiekvienas kitas šalies ekonomikos sektorius, susiduria su didėjančia konkurencija. Remiantis Pasaulio Ekonomikos Forumo duomenimis 2019 metais kelionių ir turizmo konkurencingumo indekse Lietuva tarp 140 valstybių užima tik 59 vietą.

Turizmo plėtros – naujų formų poreikį taip pat atspindi ir didėjantys keliautojų poreikiai. Dėl tokio augimo atsiranda didesnė atsakomybė užtikrinti veiksmingą regionų plėtrą, siekiant sumažinti, bet kokį neigiamą turizmo poveikį. Augimas užtikrinant kokybę, o ne kiekybę yra svarbus kaip niekada anksčiau.

Atsižvelgiant į atliktą analizę ir siekiant kryptingo Lėtojo turizmo ir apskritai turizmo sektoriaus raidos Rusnės seniūnijoje, subalansuotai orientuojantis tiek į vietinį, tiek į atvykstatamąjį turizmą, suformuotos šios bendrosios turizmo sektoriaus strateginio įtvirtinimo **rekomendacijos: vystyti inovacijomis ir naujais netrandiniais potyriais grįstą turizmą, kuris apima** atsakingo ir tvaraus turizmo raidos principų užtikrinimą socialiniu, kultūros, gamtos ir ekonominiu požiūriu bei kuria partnerystės/ bendruomeniškumo vertę tarp suinteresuotų šalių ir institucijų lėtojo turizmo srityje.

20 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Vystyti žmones ir gamtą jungiantį turizmą	1.1. Vystyti „Rusnės salos“ lėtojo turizmo modelį	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Gamta ir kraštovaizdis (kuršių marios, užliejamos pievos, paukščių migracija) + Amatininkais (<i>Kurėnų gamyba; kalvystė; žolininkas homeopatas; žuvies rūkymas – sertifikuoti produktai; tinklų pyrimas; nendrių pjovimo ir apdorojimo edukacija; „Rusnės vandens pušas“ – pagal Zudermano receptą; kafija; Mažosios Lietuvos traukinė tautinis paveldas. – žvejų gėrimas; žuvis kelio edukacija; edukatoriai įvairiose srityse</i>) + Krašto kultūros tradicijos ir paveldas (<i>medinė architektūra; liuteronų tikėjimo paplitimas; žuvininkystė</i>) + Vietos verslas + Ūkininkai + Čia gyvenantys žmonės + Geografinė padėtis + Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse + Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas + Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas + Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje (nėra sisteminio organizavimo, paslaugų paketų vartotojams, kiekvienas subjektas dirba atskirai) + Saugomos teritorijos (Regioninis parkas) + Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes + Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių (kartų kaitos nebuvimas) + Bloga infrastruktūra (keliai, parkavimo vietos) + Menkas vietos gyventojų verslumas + Partnerystės tarp sektorių nebuvimas + Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (jauni žmonės negrįžta po mokslų arba emigruoja į užsienį)

		<p>sirtyje (kiekvienas subjektas atskirai)</p> <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio srityse) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (vandens turizmas, ornitologinis turizmas, edukacinis ir pan.) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradedant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos 	<p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Žmogiškojo kapitalo nykimas ✚ Auganti nelegalių paslaugų / produktų paklausa ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu ✚ Šiltnamio efektas
--	--	--	---

21 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Vystyti žmones ir gamtą jungiantį turizmą			
1.1. Vystyti „Rusnės salos“ lėtojo turizmo modelį	1.1.1. Sukurti Rusnės saloje teikiamas paslaugas vienijantį prekės ženklą.	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos gyventojų verslumo skatinimas lėtojo turizmo srityje ✚ Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius apgyvendinimo sektoriuje ✚ Išaugęs veikiančių ūkio subjektų skaičius maitinimo sektoriuje ✚ Išaugęs paslaugų skaičius tradicinių amatų, edukacinių užsiėmimų ir kt. paslaugų, aktyvaus laisvalaikio sektoriuose ✚ Kontaktų užmezgimas ir ryšių palaikymas ✚ Įdiegtos efektyvios ir šiuolaikiškos rinkodaros priemonės, siekiant mažinti sezoniskumą, didinti konkurencingumą ir krašto patrauklumą ✚ Išvystyta informacijos sklaida apie lėtojo turizmo galimybes Rusnės seniūnijoje, bendradarbiavimo vystymas ✚ Bendruomeniški gyventojai rūpinasi ir puoselėja savo kraštą, kad 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įtrauktų paslaugų skaičius – 50 (juridinių ir fizinių asmenų) ✚ Kelionių paketų „su viskas įskaičiuota“ sukūrimas – 15 vnt. ✚ Mobiliosios aplikacijos sukūrimas su integruotu interaktyviu žemėlapiu ir išsamium lėtojo turizmo potencialu Rusnės krašte – 1 vnt. ✚ Sukurta registravimo sistema, kurios pagalba vykdoma stebėseną ✚ Sukurtas bendras aptarnavimo standartas ✚ Sukurti Rusnės kraštą reprezentuojantys video filmukai – 4 vnt./metus, kurie viešinami el. rinkodaros kanalais ✚ Organizuojami dalyvavimai turizmo parodose, mugėse Lietuvoje, populiarinant lėtojo turizmo idėjas ir koncepciją (ne mažiau nei kartą per metus) ✚ Parengti ir

		<p>kiekvienas čia atrastų savo nišą.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Turimos turizmo paslaugos yra kokybiškos, prieinamos ir patrauklios ✚ Tvariai vystomos Rusnės salos aplinka sudaro sąlygas visiems būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichiškai. ✚ Diegiamos aplinkai draugiškos iniciatyvos, paslaugos bei kraštiečių sąmoningumas prisideda prie spartaus artėjimo link klimatu neutralios seniūnijos, o tai kartu prisideda ir prie lėtojo turizmo sampratos. 	<p>Užsakyti informaciniai pranešimai bei straipsniai apie naujus ir esamus turizmo produktus – 6 vnt./metus</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Įrengti informaciniai standai – 5 vnt. ✚ Programų pritaikymas užsienio turistams, programų vertimas į latvių, rusų, anglų, lenkų kalbas ✚ Suorganizuota verslumo skatinimo renginių – 2 vnt./metus
	<p>1.1.2. Kurti bendradarbiavimo tinklus</p>		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įkurta “Rusnės salos” turizmo agentūra ✚ Įkurtas bendras SPA centras ✚ Žvejbinių laivų pritaikymas vandens turizmo pramogų turistų poreikiams ✚ Įkurtas vaikų priežiūros centras ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą maitinimo, maisto gamybos, perdirbimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektai; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą sveikatingumo, aktyvaus poilsio, turizmo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektai; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą edukacijas, tradicijų, kultūros puoselėjimo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektas; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą apgyvendinimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektas;

22 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Vystyti žmones ir gamtą jungiantį turizmą				
1.1. Vystyti „Rusnės salos“ lėtojo turizmo modelį	1.1.1. Sukurti Rusnės saloje teikiamas paslaugas vienijantį prekės ženklą	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Turizmo paslaugų tiekėjai ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Bendruomenės nariai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Interneto platformos ✚ Mokymų, susitikimų erdvės ✚ Žemė 	2022 – 2027 m. 300 000 – 500 000 Eur
	1.1.2. Kurti bendradarbiavimo tinklus	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Smulkūs verslininkai ✚ Ūkininkai ✚ Edukatoriai ✚ Investuotojai ✚ Rinkodaros specialistas ✚ Turizmo specialistas ✚ Žvejai ✚ IT specialistas ✚ Vaikų priežiūros specialistai ✚ Laivo kapitonai ✚ Vertėjai ✚ Gidai ✚ Regioninio parko atstovai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Žvejybiniai laivai ✚ Infrastruktūra ✚ Įvairūs leidimai, licencijos ✚ Įranga, technika ✚ Parkavimo aikštelės 	2023 – 2027 m. 3 000 000 – 4 000 000 Eur

7.2. Kintų seniūnija

Kintų seniūnijos misija: Kintų seniūnija – kurioje norisi atostogauti, mėgautis poilsiu ir ramybe, atrandant vis naujas galimybes, kur bendruomeniškai gyventojai rūpinasi ir puoselėja savo kraštą, kad savo nišą čia atrastų kiekvienas – jaunas, senas, aktyvus ir mėgstantis lėtą poilsį. Tai seniūnija kur sudaromos sąlygos visiems būti sveikiems, rūpintis savo sveikata, aktyviai gyventi, sportuoti, jaustis gerai tiek fiziškai, tiek psichiškai.

23 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis (kuršių marios; ornitologija; paukščių migracija; paplūdimys; miškinga teritorija) ✚ Geografinė padėtis (pamario kraštas; Minijos kaimas – lietuvišką Venecija; Ventės ragas) ✚ Čia gyvenantys žmonės ✚ Seniūnijos veikla ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas (<i>architektūros paveldo objektai; liuteronų tikėjimo paplitimas; tarptautinis Kintų muzikos festivalis;)</i> ✚ Jėgos aitvarų mokykla ✚ Aktyvi kultūros centro veikla ✚ Veikianti mokykla ir daugiafunkcis centras ✚ Aktyvi parapijos veikla vaikų užimtume 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ „Priėjimo prie Kuršių marių nebūvimas“ ✚ Menkos galimybės (jų nebūvimas) gauti kompleksines paslaugas (nėra „apjungiančio objekto“) ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje (trūksta sisteminio požiūrio ir vieningos sistemos apie paslaugas) ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Aktyvaus turizmo infrastruktūros nebūvimas arba netinkama būklė
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Ūkininkai ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.) 	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas (viešos skalbyklos; automatinė transporto priemonių plovykla) ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse 	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Bloga infrastruktūra (viešieji tualetai, parkavimo vietos)
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybių 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Didelė skurdo aprėptis (socialinė problema, asmenų kurie negali ar

	organizacijų veiklos rezultatai		nenori dirbti; nėra galimybės dirbti dalį dienos)
6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje 	6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos
		7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams (žmonių apatiškumas) ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas ✚ Nedarbas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (jauni žmonės negrįžta po mokslų arba emigruoja į užsienį) ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebūvimas ✚ Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio srityse, sveikos gyvensenos) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (vandens turizmas, ornitologinis turizmas, edukacinis ir pan.) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos – vaikų teminis užimtumas ✚ Didėjantis vietinio turizmo susidomėjimas Lietuvoje, sudaro galimybes plėtoti ir vystyti turizmo infrastruktūrą ✚ Neformalaus ugdymo krepšelio sistemos plėtra sudaro sąlygas įvairioms organizacijoms teikti užimtumo paslaugas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Auganti nelegalių paslaugų / produktų paklausa ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu mokesčių politika, nepalanki turizmo sektoriui ✚ Didėjantys kaimo ir miesto raidos netolygumai gresia tolesniu užimtumo ir socialinės plėtros lygio diferencijavimu; ✚ Rusnės seniūnijos patrauklumas ir didesnis potencialas ✚ Jaunų žmonių migracija ir seniūnijos senėjimas 	
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla) ✚ Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.) 		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Transporto paslaugos (nuvykimas į 		

	administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	
4 vieta	Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.)	
5 vieta	Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	
6 vieta	Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.)	
7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos ✚ Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas ✚ Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.) ✚ Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams 	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Šilutės rajono Kintų seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka.

24 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Šilutės rajono Kintų seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas / turizmo plėtra (kompleksinės paslaugos visai šeimai; krikščioniškų stovyklų organizavimas; šeimų stovyklų organizavimas; aktyvaus turizmo paslaugos)
1 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas – „gastro“ turizmo vystymas
1 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
2 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas
3 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas: jei pasirinkote, prašome nurodykite kokios paslaugos būtų aktualios
4 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
5 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas

Kintų seniūnijos sumanūs sprendimai

Žmonės keliauja norėdami įvertinti natūralią aplinką (ekologinis turizmas), pasinerti į skirtingas kultūras (kultūrinis turizmas), aplankyti autentiškas vietas (paveldo turizmas), patirti harmoniją su aplinka, vietiniais gyventojais (tvarus turizmas), gauti pageidaujama medicininį gydymą ir paslaugas (sveikatos/medicinos turizmas), bei išbandyti šalies ar regiono virtuvę (gastronominis turizmas). Visos minimos turizmo formos vaidina reikšmingą vaidmenį plėtojant turizmą.

Nepakankamai išnaudojama infrastruktūra, kultūros objektų potencialas, neužtikrinama jo kokybė ir prieinamumas, inovatyvių paslaugų trūkumas, kurios būtų patrauklios ne tik vietos gyventojams, bet ir atvykstantiems į kraštą turistams, nepakankamai išvystyta poreikius atitinkanti sporto, fizinio aktyvumo ir poilsio paslaugų pasiūla, per mažas dėmesys darnaus judumo sprendimams, mažas apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įstaigų skaičius **gali ne tik trukdyti, tačiau ir visiškai stabdyti turizmo plėtrą Kintų seniūnijoje.**

Turizmo plėtrą siekiame skatinti diegiant aplinkai ir žmonėms draugiškas iniciatyvas, paslaugas bei kuriant turistui patrauklią ir patogią infrastruktūrą.

25 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Skatinti aktyvų ir šeimų turizmą Kintų krašte	1.1. Didinti paslaugų įvairovę ir prieinamumą	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis (kuršių marios; ornitologija; paukščių migracija; paplūdimys; miškinga teritorija) ✚ Geografinė padėtis (pamario kraštas; Minijos kaimas – lietuviškąja Venecija; Ventės ragas) ✚ Čia gyvenantys žmonės ✚ Seniūnijos veikla ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas (<i>architektūros paveldo objektai; liuteronų tikėjimo paplitimas; tarptautinis Kintų muzikos festivalis;</i>) ✚ Jėgos aitvarų mokykla ✚ Aktyvi kultūros centro veikla ✚ Veikianti mokykla ir daugiaviečių centras ✚ Aktyvi parapijos veikla vaikų užimtume ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.) <p>Galimybės:</p>	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas (nėra "apjungiančio objekto") ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje (trūksta sisteminio požiūrio ir vieningos sistemos apie paslaugas) ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių ✚ Aktyvaus turizmo infrastruktūros nebuvimas arba netinkama būklė ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Bloga infrastruktūra (viešieji tualetai, parkavimo vietos) ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos <p>Grėsmės:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio srityse, sveikos gyvensenos) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (vandens turizmas, ornitologinis turizmas, edukacinis ir pan.) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Mentorius paslaugos pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos – vaikų teminis užimtumas ✚ Didėjantis vietinio turizmo susidomėjimas Lietuvoje, sudaro galimybes plėtoti ir vystyti turizmo infrastruktūrą ✚ Neformalaus ugdymo krepšelio sistemos plėtra sudaro sąlygas įvairioms organizacijoms teikti užimtumo paslaugas 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Auganti nelegalių paslaugų / produktų paklausa ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu ✚ Didėjantys kaimo ir miesto raidos netolygumai gresia tolesniu užimtumo ir socialinės plėtros lygio diferencijavimu; ✚ Rusnės seniūnijos patrauklumas ir didesnis potencialas
--	--	---	---

26 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Skatinti aktyvų ir šeimų turizmą Kintų krašte			
1.1. Didinti paslaugų įvairovę ir pricinamumą	1.1.1. Įrengti ir atnaujinti esamą ir formuoti nauja, gamtai ir žmogui draugišką turizmo infrastruktūrą ir objektus bei pritaikyti juos turistų poreikiams	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Išaugęs turizmo paslaugų skaičius ✚ Didžiavimosi vietos paveldu, kultūra, ritualais, tradicijomis, žinojimo ribų bei suvokimo apie kitas kultūras ir terpes išplėtimas ✚ Išsaugota natūrali gamta ir kraštovaizdis, mažinama klimato kaita ✚ Optimaliai naudojami gamtos išteklių, kurie sudaro pagrindą sėkmingai turizmo plėtrai, išlaikant esminius ekologinius procesus, ir padedant išsaugoti gamtos paveldą ir biologinę įvairovę. ✚ Sukurtos naujos užimtumo 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įrengti pažintiniai sveikatingumo ir pojūčių takai ✚ Įrengta aktyvaus laisvalaikio ir sporto zona ✚ Įkurtas mobilus infocentras-krautuvėlė ✚ Įrengti vieši dušai, tualetai ✚ Mobiliosios aplikacijos sukūrimas su integruotu interaktyviu žemėlapiu ir paslaugų paketais – 1 vnt. ✚ Sukurta užsakymų sistema, kurios pagalba vykdoma stebėsena ✚ Sukurti filmukai-4 vnt./metus, kurie viešinami el. rinkodaros kanalais ✚ Įrengti

		<p>galimybės, skatinamos ekonominės, kultūrinės ir šviečiamosios veiklos</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Sumažinta gyventojų priklausomybė nuo vienos ar kelių ekonominių veiklų ✚ Sukurta pagarba priimančiųjų bendruomenių socialiniam-kultūriniam autentiškumui, išsaugant jų sukurtą gyvenimo kultūros paveldą ir tradicines vertybes bei prisidedant prie tarpusavio kultūrinio supratimo ir tolerancijos ✚ Konstruktivus investicinis klimatas, paprastesnės veiklos sąlygos ir konkurencingo požiūrio į maisto rinką užtikrinimas 	<p>informaciniai standai – 10 vnt.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą maitinimo, maisto gamybos, perdirbimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 1 subjektas; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą sveikatingumo, aktyvaus poilsio, turizmo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 1 subjektas; ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą apgyvendinimo paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 1 subjektas;
	<p>1.1.2. Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenimą ir tarpusavio ryšius</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kintų seniūnija pristatoma kaip patraukli turistinė vieta, siūlanti tradicinę kultūrą, tradicinį gyvenimo būdą, išsaugotą aplinką, vietinę virtuvę ir pabėgimą nuo greito gyvenimo būdo 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įsikūrusių, modernizavusių veiklą edukacijas, tradicijų, kultūros puoselėjimo ir panašias paslaugas teikiančių subjektų skaičius – 2 subjektas; ✚ Įkurta meditacijos centras ✚ Įkurta šeimų/kartų stovykla ✚ Vystoma Inovatyvi krikščioniškoji nuotykių stovykla “Kintas“

27 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Skatinti aktyvų ir šeimų turizmą Kintų krašte				
1.1. Didinti paslaugų įvairovę ir prieinamumą	1.1.1. Įrengti ir atnaujinti esamą ir formuoti naują, gamtai ir žmogui draugišką turizmo infrastruktūrą ir objektus bei pritaikyti juos turistų poreikiams	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Turizmo paslaugų tiekėjai ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Bendruomenės nariai ✚ Smulkūs verslininkai ✚ Ūkininkai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra ✚ Žemė ✚ Parkavimo aikštelės ✚ Įranga, technika ✚ Interneto platformos 	2022 – 2027 m. 2 000 000 – 2 500 000 Eur
	1.1.2. Puoselėti tradicijas, sveiką gyvenseną ir tarpusavio ryšius	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Edukatoriai ✚ Investuotojai ✚ Rinkodaros specialistas ✚ Turizmo specialistas ✚ Žvejai ✚ IT specialistas ✚ Vaikų priežiūros specialistai ✚ Gidai ✚ Regioninio parko atstovai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūra ✚ Žemė ✚ Įvairūs leidimai, licencijos 	2022 – 2027 m. 1 500 000 – 2 000 000 ur

7.3. Juknaičių seniūnija

Juknaičių seniūnijos misija: Juknaičių seniūnija – tai kompaktiškai vystoma teritorija, pasižyminti mobilumu ir geru pasiekiamumu su atskirus identitetus turinčiomis seniūnijos teritorijomis. Tai seniūnija, kur vystomos ekologinės sistemos, viešosios erdvės, mažinama tarša, skatinamas socialinis ir ekonomikos augimas. Siekiama, kad seniūnijos plėtroje būtų naudojami ekologiškos ir visuomenės sveikatą gerinančios priemonės, pagrindiniai sprendimai būtų nukreipiami į gyventojų ir turistų poilsio, laisvalaikio skatinimą, ne vien centrinėje dalyje, bet ir aplinkinėse gyvenvietėse.

28 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Geografinė padėtis ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas ✚ Čia gyvenantys žmonės ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinų organizacijų veiklos rezultatai ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Pasiekiamumas ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos - inovatyvių paslaugų stoka ✚ Žemas kultūrinis lygis ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (jauni žmonės negrįžta po mokslų arba emigruoja į užsienį) ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimo trūkumas
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gamta ir kraštovaizdis ✚ Vietos verslas ✚ Ūkininkai ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Asocialios gyvensenos plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.) ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) 	3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse 	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių (kartų kaitos nebuvimas)
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Amatininkai ✚ Seniūnijos veikla 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nedarbas ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Didelė skurdo aprėptis (socialinė problema, asmenų kurie negali ar nenori dirbti; nėra galimybės dirbti dalį dienos)
		6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas (viešos skalbyklos; automatinė transporto priemonių plovykla) ✚ Jaunų šeimų problemos (vaikų

			<ul style="list-style-type: none"> ✚ užimtumas; jaunų mamų centras) ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, parkavimo vietos)
		7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams (užimtumo yra, tačiau trūksta žinių kaip įtraukti gyventojus, žmonių apatiškumas) ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebūvimas
		8vieta	✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio, sveikatingumo, aktyvaus poilsio, atsinaujinančių išteklių ir IRT) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (įvairių paslaugų turistui pasiūla) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis 		<ul style="list-style-type: none"> ✚ Žmogiškojo kapitalo nykimas ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu ✚ Didėjanti emigracija ne tik į savivaldybės centrą, bet ir Klaipėdą ✚ Užliejamos teritorijos ✚ Technologijų ir skaitmenizacijos plėtra didina „žirkles“ tarp socialinių sluoksnių ✚ Pasisienio ruožas
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mentorius paslaugos pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.) 		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.) ✚ Švietimo paslaugos (užimtumas šeimoms, t.y. vaikams ir tėvams, atskiri, arba bendri) 		
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.) 		
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.) ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, 		

	skalbykla, siuvykla, batų taisykla)	
6 vieta	 Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos	
7 vieta	 Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.) Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.)	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Šilutės rajono Juknaičių seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka

29 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Šilutės rajono Juknaičių seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas (<i>elektromobilių įkrovimo stoteles, viešas interneto (WIFI) naudojimo vietas, geriamojo vandens tiekimo stoteles, taip pat kavinių ir užkandinių veiklas, vystyti viešąją infrastruktūrą, taip užtikrinant tiek saugumą, tiek patogumą.</i>)
1 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas (<i>paslaugų ir infrastruktūros skaitmenizavimas; užimtumas šeimoms; kalendorinių švenčių organizavimas</i>)
1 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
2 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas
2 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
3 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
4 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas

Juknaičių seniūnijos sumanūs sprendimai

Teritorijų, ypač regionų kompaktiškumą ir tvarų vystymąsi galima pasiekti su sąlyga, kad regionų teritorijos bus tvarkomos kompleksiskai. Renovuojamos ir (ar) naujai statomos teritorijos turi būti užbaigiamos ir pradedamos eksploatuoti tik visiškai įrengus susisiekimo ir inžinerinę infrastruktūrą, pastačius reikiamus socialinius, kitus aptarnavimo objektus bei iki galo įrengus viešąsias erdves, sutvarkius želdynus ir aplinką.

Tankus kultūros paslaugų teikėjų tinklas neužtikrina galimybės teikti aukštos kokybės paslaugas bei negarantuoja vienodo paslaugų prieinamumo. Sutvarkyti kultūros (paveldo) objektai dažnai nėra įveiklinami įtraukiant visuomenę į kultūrines veiklas, neišnaudojamos kūrybiškos vietokūros galimybės. Neretai kultūros (paveldo) objektai yra vietos bendruomenių identiteto dalis, tad parama šių bendruomenių iniciatyvoms, susijusioms su paveldo išsaugojimu ir naudojimu kultūros paslaugoms teikti, gali lemti didesnę paveldo kaip išteklių naudojimą ir socialinių pridėtinųjų verčių sukūrimą. Lietuvos kultūros politikos strategijos „Kultūra 2030“ strateginis tikslas numato įtraukti kultūrą darniai visuomenei ir gerovės kūrybai. Veiklos kultūros objektuose gali įtraukti gyventojus ir turistus, sudaryti sąlygas vystyti bendruomenines kultūrines ir kūrybines kompetencijas. Kultūros įtrauktis taip pat turi apimti kitų sektorių, tokių kaip NVO ir privataus, įjungimą į tolygų kultūros paslaugų teikėjų tinklo mobilizavimą visoje šalies teritorijoje.

Viešosios erdvės turi turėti aiškų savo identitetą ir integraliai jungtis su aplinka. Viešosios erdvės turi funkcionuoti kaip socialinės sanglaudos užtikrinimo galimybės ir vietinės kultūros reikšimosi vietos. Viešųjų erdvių vystymas prisideda prie teritorijos gyvybingumo, formuojant patrauklias zonas. Integralumo klausimas yra itin aktualus išlaikant kultūrinį identitetą ir skatinant kūrybiškumą tiek vietiniu, tiek valstybiniu lygmeniu.

Sėkmingi, socialūs ir tvarūs regionai prisidės prie nacionalinių AEI didinimo tikslų pasiekimo. Diegiamos saulės šviesos ir šilumos energiją naudojančios technologijos, transporto sektoriuje siekiama paskatinti elektrinių transporto priemonių bei alternatyvių degalų naudojimą. Ilgalaikėje perspektyvoje siekiama, jog iki 2050 metų 50 proc. transporto sektoriaus suvartojamos energijos sudarytų energija iš atsinaujinančių energijos išteklių ir 100 proc. sumažėtų įprastais degalais (benzinu ir dyzelinu) varomų automobilių naudojimas.

Siekiant išlaikyti kvalifikuotos darbo jėgos trauką ir mažinti emigraciją regionuose, kertiniuose urbanistiniuose ekonominiuose židiniuose būtina sukurti palankią terpę veikti: gyventi, kurti, dirbti ir mokytis. Tam turi veikti tiek darnaus ir patogaus urbanistinio planavimo principai, visa tai – vienintelis būdas sveikam demografiniam balansui pasiekti.

Kokio identiteto seniūnija Juknaičiai nori būti ateityje, koks stipriausias šios seniūnijos potencialas ir kurios strateginės temos yra svarbiausios ateities vystymuisi, kaip Juknaičių seniūnija spręs tokias problemas kaip klimato krizė, jaunimo emigracija, mažos gyventojų pajamos, automobilių tarša ir kitus iššūkius? Šia pažangaus kaimo strategija Juknaičių seniūnija siekia kurti galimybes ir įgyvendinti siektinus tikslus ir teritoriškai lokalizuojant seniūnijos darnaus vystymosi idėjas ir galimus projektus.

30 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Diegti išmaniąsias technologijas ir plėtoti socialinius ir ekonominius ryšius, siekiant teritorijos patrauklumo ir gyvenimo kokybės	1.1. Didinti Juknaičių seniūnijos patrauklumą skaitmenizuojant teritoriją, objektus ir paslaugas	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Geografinė padėtis ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Gamta ir kraštovaizdis ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio, sveikatingumo, aktyvaus poilsio, atsinaujinančių išteklių ir IRT) ✚ Turizmo paslaugų plėtra (įvairių paslaugų turistui pasiūla) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Švietimo paslaugos (užimtumas šeimoms, t.y. vaikams ir tėvams, atskiri, arba bendri) 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Pasiekiamumas ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos - inovatyvių paslaugų stoka ✚ Žemas kultūrinis lygis ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (jauni žmonės negrįžta po mokslų arba emigruoja į užsienį) ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje ✚ Nedarbas ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Bloga infrastruktūra (keliai, parkavimo vietos) <p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Geopolitinės situacijos pasikeitimas – turistų atžvilgiu ✚ Didėjanti emigracija ne tik į savivaldybės centrą, bet ir Klaipėdą ✚ Užliejamos teritorijos ✚ Technologijų ir skaitmenizacijos plėtra didina „žirkles“ tarp socialinių sluoksnių ✚ Pasienio ruožas

31 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Diegti išmaniąsias technologijas ir plėtoti socialinius ir ekonominius ryšius, siekiant teritorijos patrauklumo ir gyvenimo kokybės			
1.1. Didinti Juknaičių seniūnijos patrauklumą skaitmenizuojant teritoriją, objektus ir paslaugas	1.1. Įdiegti/sukurti infrastruktūros, teritorijų ir objektų planavimo modelį	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sudarytos galimybės, kurios didina patrauklumą gyventi ir kurti savo ateitį Juknaičių seniūnijoje, išnaudojant savo gebėjimus, nuolat tobulėjant bei kuriant darbinę karjerą ✚ Sumažėjusi urbanizacija, skatinanti esamų teritorijų infrastruktūros efektyvų išnaudojimą ✚ Juknaičių seniūnija - kompaktiška regiono teritorija, kurioje funkcijos lengvai ir greitai pasiekiamos visos reikalingos ✚ Juknaičių seniūnija - šeimai ir svečiams patraukli vieta, kurioje gerai išvysta socialinė infrastruktūra ✚ Juknaičių seniūnija - gyvybinga ir aktyvi teritorija, kurioje daug skirtingų komercinių veiklų ir laisvalaikio praleidimo vietų ✚ Juknaičių seniūnija – įtrauki vieta, kurioje daug visuomeninių ir kultūrinių objektų bei veiklų, vystomos skirtingos visuomeninės veiklos 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Skaitmenizuota Juknaičių seniūnijos teritorija: gyvenamieji rajonai su lokaliomis viešosiomis erdvėmis ir viešąja infrastruktūra, kuriuos formuoja mažo, vidutinio ir intensyvaus užstatymo gyvenamosios ir viešosios paskirties objektai ✚ Įdiegtos išmanaus apšvietimo sistemos viešosiose ir gyvenamosiose erdvėse (judesio, mokamos) ✚ Įrengtos naujomis ir IRT technologijomis grįstos viešosios erdvės / teritorijos renginiams, poilsiui ir visuomenės poreikiams ✚ Sukurtas/suprojektuotas vieningas gyvenamojo namo būsto modelis ✚ Sukurtas / įgyvendintas socialinio įtraukumo stiprinimas šalia švietimo įstaigų (kultūros, sporto, socialinių paslaugų ir bendruomeniškumo vystymas) ✚ Įkurtas daugiafunkcis paslaugų ir poilsio centras

32 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1. Diegti išmaniąsias technologijas ir plėtoti socialinius ir ekonominius ryšius, siekiant teritorijos patrauklumo ir gyvenimo kokybės				
1. Didinti Juknaičių seniūnijos patrauklumą skaitmenizuojant teritoriją, objektus ir paslaugas	1.1. Įdiegti/sukurti infrastruktūros, teritorijų ir objektų planavimo modelį	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Savivaldybės atstovai ✚ Bendruomenės nariai ✚ Investuotojai ✚ IT specialistas ✚ Architektai ✚ Inžinieriai ✚ AEI specialistai ✚ Socialiniai partneriai 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Viešosios erdvės ✚ Privačios teritorijos ✚ Viešojo ir privati infrastruktūra ✚ Apšvietimo sistemos ✚ Įranga, technika ✚ 3D įrengimai ✚ Interneto ryšys (WIFI) 4G, 5G 	2022 – 2027 m. 3 000 000 – 4 000 000 Eur

7.4. Vainuto seniūnija

Vainuto seniūnijos misija: Vainuto seniūnija inovatyvi kaimiškoji vietovė, siekianti spręsti socialines su švietimu, užimtumu ir neformalia veikla, visų kartų atstovams, susijusias problemas, panaudojant išmaniąsias šių dienų technologijas.

33 Lentelė. SSGG analizė

Eil. Nr.	STIPRYBĖS	Eil. Nr.	SILPNYBĖS
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) ✚ Geografinė padėtis ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Gamta ir kraštovaizdis (daugiau nei 2 ha parkas galimas išnaudoti viešiesiems poreikiams) 	1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų senėjimas ✚ Didelė skurdo aprėptis (socialinė problema, asmenų kurie negali ar nenori dirbti; nėra galimybės dirbti dalį dienos) ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos - inovatyvių paslaugų stoka ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių (jaunimas sunkiai įsitraukia į bendras veiklas) ✚ Jaunų šeimų problemos ✚ Žemas kultūrinis lygis ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Vietos verslas ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (yra visa gyvenimui būtina infrastruktūra) 	2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyventojų skaičiaus mažėjimas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (atvažiuoja autobusai ir išsiveža į kitus rajonus, pasiūlo transporto paslaugas) ✚ Menkas vietos gyventojų verslumas ✚ Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes ✚ Per mažai užimtumo bendruomenės nariams, gyventojams (per mažai jaunimui užimtumo mokykloje, senjorams)
3 vieta	Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybiinių organizacijų veiklos rezultatai	3 vieta	Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi
4 vieta	Ūkininkai	4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mažos gyventojų pajamos ✚ Partnerystės tarp sektorių nebūvimas
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Čia gyvenantys žmonės ✚ Amatininkai 	5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje ✚ Gyventojai susiskaldę ir nevieningi

6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Seniūnijos veikla ✚ Krašto kultūros tradicijos ir paveldas ✚ Gyvenamosios vietovės išsivystymas aplinkosaugos, klimato kaitos srityse ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje 	6 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Nedarbas ✚ Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas (viešos skalbyklos; automatinė transporto priemonių plovykla) ✚ Bloga infrastruktūra (trūksta pėsčiųjų, dviračių takų) ✚ Pasiekiamumas
		7 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas ✚ Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.) ✚ Menkos galimybės (jų nebuvimas) gauti kompleksines paslaugas
GALIMYBĖS		GRĖSMĖS	
1 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Mentorius paslaugos pradant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Turizmo paslaugų plėtra (aktyvi veikla gamtoje parke, vaikų pramogos) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Vyresnio amžiaus asmenų užimtumas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio, sveikatingumo, aktyvaus poilsio, atsinaujinančių išteklių ir IRT) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Naujų technologinių sprendimų atsiradimas, padidins atskirtį tarp gyventojų, kas gali iššaukti didesnę nusikalstamumą ✚ Technologijų ir skaitmenizacijos plėtra didina „žirkles“ tarp socialinių sluoksnių ✚ Didesni miestų, rajonų centrų siūlomų pramogų ir užimtumo paslaugų patrauklumas ✚ Specialistų emigracija ✚ Didėjanti emigracija ne tik į savivaldybės centrą, bet ir Klaipėdą ✚ Klimato kaita 	
2 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.) ✚ Švietimo paslaugos (užimtumas šeimoms, t.y. vaikams ir tėvams, atskiri, arba bendri) ✚ Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) 		
3 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.) ✚ Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla) 		
4 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.) 		
5 vieta	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas ✚ Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus 		

	apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.)	
6 vieta	 Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams	

Šaltinis: sudaryta autorių remiantis anketinės apklausos duomenimis

Atsižvelgiant į gyventojų apklausos anketinių duomenų ir ekspertinių darbo grupių rezultatus pateikiami Šilutės rajono Rusnės seniūnijos plėtros poreikiai prioriteto tvarka

34 Lentelė. Plėtros prioritetai

Eil. Nr.	Šilutės rajono Vainuto seniūnijos plėtros poreikiai / ekonominės veiklos vykdymo plėtros prioritetai
1 vieta	Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas (užimtumas, aktyvus laisvalaikis, paslaugos šeimoms, sportas, sveika gyvensena, vaikų pramogos; interaktyvūs žaidimai-pramogos)
1 vieta	Įvairių socialinių paslaugų teikimas (vaikų priežiūra, vaikų paėmimas iš mokyklos ir priežiūra po mokyklos su pilnu paslaugų paketu)
2 vieta	Įvairių paslaugų turistams teikimas (aktyvaus laisvalaikio)
4 vieta	Amatininkų gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
5 vieta	Ūkininkų produkcijos realizavimas
5 vieta	Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
5 vieta	Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas

Vainuto seniūnijos sumanūs sprendimai

Socialinės inovacijos kaimo vietovėse dažniausia yra senų, esamų veiklų ir procesų tobulinimas, strategijos, projektai ir paslaugos, siekiant patenkinti besikeičiančius kaimo gyventojų poreikius. Socialinės inovacijos yra organizaciniai veiksniai ir sprendimai, socialiniai ryšiai ir bendradarbiavimo tinklai, kurie lemia pokyčius ir yra priimtini visuomenei. Socialinės inovacijos apima pilietinės visuomenės veikėjų įtraukimą ir dalyvavimą. Tačiau neužtenka orientuotis tik į vietos organizacijų veiklą, jų ir kaimo gyventojų elgseną bei kaitos procesus, t. y. organizacinius procesus, jų turinį ir paskirus elementus. Pažangaus kaimo vystymosi modelis turėtų būti grindžiamas partnerystės principu. Taip pat labai svarbus ir suinteresuotų šalių (seniūnijos kaimo plėtros dalyvių) veikimas – kelių organizacinio mechanizmo subjektų veikimas grandyje vienu metu.

Atsižvelgiant į šias tendencijas ir išvalgas Vainuto seniūnija savo teritorijos plėtrą modeliuoja vadovaujantis sekančiu Pažangaus kaimo modeliu: **Įtraukios vietos infrastruktūros ir paslaugų plėtra:**

- Socialiniai tinklai ir kitos apskaitimo informacija e-platformos; e-viešosios paslaugos
- Socialinių paslaugų centrai, kartu namai
- Mokslu ir inovacijomis grįstas švietimas, ugdymas, užimtumas ir konsultavimas
- Sumanūs žaliosios infrastruktūros sprendimai.

35 Lentelė. Tikslai atsižvelgiant į SSGG analizę

Tikslas	Uždavinys	Stiprybės / galimybės	Silpnybės / grėsmės
1. Kurti kokybišką ir patrauklią gyvenamąją aplinką visoms kartoms įgyvendinant socialines inovacijas	1.1. Įkurti užimtumo ir sveikos gyvensenos centrą	<p>Stiprybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Infrastruktūros būklė ir jos funkcionavimas (yra visa gyvenimui būtina infrastruktūra) ✚ Paslaugos (socialinės, švietimo, biblioteka ir kt.) ✚ Geografinė padėtis ✚ Viešųjų paslaugų prieinamumas, patogumas ✚ Gamta ir kraštovaizdis (daugiau nei 2 ha parkas galimas išnaudoti viešiesiems poreikiams) ✚ Bendruomeninis gyvenimas ir vietos nevyriausybinių organizacijų veiklos rezultatai <p>Galimybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Mentorius paslaugos pradant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas ✚ Turizmo paslaugų plėtra (aktyvi veikla gamtoje parke, vaikų pramogos) ✚ Užimtumo paslaugų plėtra ✚ Vyresnio amžiaus asmenų užimtumas ✚ Vaikų priežiūros paslaugos ✚ Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos (turizmo ir poilsio, sveikatingumo, aktyvaus poilsio, atsinaujinančių išteklių ir IRT) ✚ Sveikatinimo turizmo plėtra ✚ Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis ✚ Švietimo paslaugos (užimtumas šeimoms, t.y. vaikams ir tėvams, atskiri, arba bendri) 	<p>Silpnybės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos - inovatyvių paslaugų stoka ✚ Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių (jaunimas sunkiai įsitraukia į bendras veiklas) ✚ Jaunų šeimų problemos ✚ Žemas kultūrinis lygis ✚ Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas ✚ Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti (atvažiuoja autobusai ir išsiveža į kitus rajonus, pasiūlo transporto paslaugas) ✚ iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai ✚ Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams (per mažai jaunimui užimtumo mokykloje, senjoram) ✚ Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi ✚ Bloga infrastruktūra (trūksta pėsčiųjų, dviračių takų) ✚ Gyvenamosios vietovės pažanga aplinkosaugos, klimato kaitos srityse <p>Grėsmės:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Naujų technologinių sprendimų atsiradimas, padidins atskirtį tarp gyventojų, kas gali iššaukti didesnę nusikalstamumą ✚ Didesnių miestų, rajonų centrų siūlomų pramogų ir užimtumo paslaugų patrauklumas ✚ Didėjanti emigracija ne tik į savivaldybės centrą, bet ir Klaipėdą
	1.2. Pritaikyti viešąją erdvę aktyviam poilsiui gamtoje		

36 Lentelė. Veiklos, rodikliai ir rezultatai

Uždavinys	Veikla	Rezultatai	Rodikliai
1. Kurti kokybišką ir patrauklią gyvenamąją aplinką visoms kartoms įgyvendinant socialines inovacijas			
1.1. Įkurti užimtumo ir sveikos gyvensenos centrą	1.1.1. Skatinti vaikų ir jaunimo užimtumą pasitelkiant naujus, inovatyvius lavinimo metodus	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sudarytos galimybės, kurios didina patrauklumą gyventi ir auginti vaikus Vainuto seniūnijoje ✚ Vainuto Seniūnija šeimai patraukli vieta, kurioje gerai išvysta socialinė infrastruktūra ✚ Vainuto seniūnija – įtrauki vieta, kurioje daug visuomeninių objektų bei veiklų, vystomos skirtingos visuomeninės veiklos ✚ Ugdomos vietos žmonių kompetencijas, žinios ir įgūdžiai sveikos gyvensenos, naujų rūpinimosi kitais svarbos supratimo technologijų srityse ✚ Aukštesnę bendruomenės gyvenimo kokybę užtikrina socialiai pažeidžiamų asmenų, vietos gyventojų, savanorių, asociacijų narių ir jaunesnio amžiaus gyventojų keitimasis žiniomis ir patirtimi, siekiant kartų bendradarbiavimo, socialinio ir ekonominio sąmoningumo 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sukurtos ir organizuojamos neformalaus ugdymo programos – 3 vnt. ✚ Įrengta neformalių ugdymo veiklų erdvė ✚ Įrengta švenčių organizavimo vieta, panaudojant interaktyvius skaitmeninius sprendimus ✚ Teikiamos vaikų ir jaunimo pavėžėjimo paslaugos iš mokyklos ✚ Organizuojamas vaikų ir jaunimo užimtumas, su pilnu paslaugų paketu po mokyklos
	1.1.2. Įkurti sporto ir sveikos gyvensenos klubą visai šeimai ir organizuoti švietėjiškas sveikos gyvensenos programas	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įrengta sporto infrastruktūra ✚ Teikiamos dietiškų, sveikos gyvensenos asmeninių programų kūrimo paslaugos ✚ Sukurta sporto programų (senjorų, moterų, vyrų, vaikų ir pan.) – 5 vnt. ✚ Organizuojamos vaikų priežiūros paslaugos tėvų sporto metu 	
1.2. Pritaikyti viešąją erdvę aktyviam poilsiui gamtoje	1.2.1. Įkurti inovatyvią interaktyvių žaidimų, lavinimo ir užimtumo erdvę panaudojant AIE	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Įrengti poreikius visuomenės atitinkantys, gamtą ir išteklius tausojantys sprendimai ✚ Sumažėjusi urbanizacija, skatinanti esamų teritorijų infrastruktūros efektyvų išnaudojimą ✚ Vainuto Seniūnija - gyvybinga, aplinką tausojanti ir aktyvi teritorija, kurioje 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Sutvarkyta 2 ha teritorija ✚ Įrengta išmanioji apšvietimo sistema ✚ Įrengti interaktyvūs, lavinamieji žaidimai (erdvės) – 7 vnt.

		daug skirtingų laisvalaikio praleidimo vietai ✚ išsivystęs kūrybiškumas vietos problemų sprendime	
--	--	--	--

37 Lentelė. Veiksmų planas

Uždavinys	Veikla	Būtinai žmogiškieji ištekliai	Būtinai techniniai ištekliai	Finansavimo suma ir periodas
1.				
1.1. Įkurti užimtumo ir sveikos gyvensenos centrą	1.1.1. Skatinti vaikų ir jaunimo užimtumą pasitelkiant naujus, inovatyvius lavinimo metodus	✚ Bendruomenės nariai ✚ Socialiniai partneriai ✚ Sveikos mitybos specialistas ✚ Treneris (-iai) ✚ Pedagogai ✚ IT specialistas ✚ Animatorius (-iai) ✚ Mokyklos bendruomenė ✚ Kultūros centro specialistai	✚ Infrastruktūra ✚ Ne mažiau kaip 3 skirtingos specializuotos erdvės ✚ Transporto priemonė ✚ Įranga, technika ✚ 3D įrengimai ✚ Interneto ryšys (WIFI) 4G, 5G	2023–2027m. 1 700 000 – 2 200 000 Eur
	1.1.2. Įkurti sporto ir sveikos gyvensenos klubą visai šeimai ir organizuoti švietėjiškas sveikos gyvensenos programas			
1.2. Pritaikyti viešąją erdvę aktyviam poilsiui gamtoje	1.2.1. Įkurti inovatyvią interaktyvių žaidimų, lavinimo ir užimtumo erdvę panaudojant AIE	✚ Savivaldybės atstovai ✚ Investuotojai ✚ IT specialistas ✚ Architektai ✚ Inžinieriai ✚ AEI specialistai	✚ Viešosios erdvės ✚ Viešoji ir privati infrastruktūra ✚ Apšvietimo sistemos ✚ Interaktyvūs žaidimai ✚ Įranga, technika ✚ 3D įrengimai ✚ Interneto ryšys (WIFI) 4G, 5G	2023 – 2025 m. 1 000 000 – 1 300 000 Eur

8. VALDYMAS IR STEBĖSENA

8.1. Valdymas

Pažangaus kaimo procesą ir išmaniają kaimo strategiją inicijavo Tauragės rajono vietos veiklos grupė. Ji subūrė verslininkus, ūkininkus, organizacijų ir vietos valdžios atstovus, ir vietos gyventojus, kurie darbo susitikimuose ir tikslinėse grupėse apibrėžė problemas ir iššūkius, atrado SMART sprendimus ir nubrėžė SMART strateginius ateities tikslus. Siekiant palengvinti užsibrėžtų tikslų pasiekiamumą, nustatyti konkretūs terminai ir už įgyvendinimą atsakingi asmenys. Pažangi kaimo strategija apima daugybę skirtingų veikėjų, nes buvo atsižvelgta į skirtingų atstovaujama sektorių specifika.

Kadangi visa strategija yra orientuota į bendravimą su vietos bendruomene ir plačiąja visuomene, jie bus įtraukti ir į įgyvendinimo etapą. Bus įkurta savarankiška organizacija, vienijanti motyvuotus ir pažangaus kaimo strategijos tikslų siekiančius žmones, organizacijas, verslus, ūkius bei įstaigas. Sukurta organizacija įgyvendins projektus, vykdys aktyvų viešąjį ryšį, kad visos suinteresuotosios šalys būtų informuotos apie strategijos eigą. Atsakingas asmuo bus organizacijos vadovas ir valdyba, paskirstantys atsakomybes už veiksmus tarp organizacijos narių. Organizacijos darbą koordinuoja vadovas. Idėjos aptariamoms ir plėtojamos ketvirčio susitikimų metu, taip pat pogrupiuose norinčių dalyvauti konkrečios idėjos įgyvendinime. Visi turės lygias teises kuriant ir įgyvendinant idėjas.

Planuojama viena kartą į ketvirtį organizuoti susitikimus, pristatyti rezultatus, išgirsti tiek organizacijos narių, tiek plačiosios visuomenės nuomones ir įžvalgas.

8.2. Stebėsena

Siekiant stebėti, kaip pasiekiami planuoti rezultatai ir poveikis strategijos įgyvendinimo metu bus atliekamas įvertinimas. Pagrindiniai principai vertinimo procese yra skaidrumas, aiški metodika, nešališkumas ir nepriklausomumas, vertinimo procesų planavimas, rezultatų ir rekomendacijų matomumas ir sklaida. Vertinimo procesą inicijuoja naujai sukurta nepriklausoma organizacija, atsakinga už pažangaus kaimo strategijos valdymą (įgyvendinimą). Pasitelkiama nepriklausoma vertintojų grupė, sudaryta iš ne mažiau kaip 3 skirtingus sektorius atstovaujančių asmenų, kuri atlieka vertinimą nuolat bendraudamas su šia organizacija.

Vertinimo procesą atlieka nepriklausoma vertintojų grupė, kurie pristato vertinimo metodiką, rezultatus, galutinę ataskaitą. Nepriklausoma vertintojų grupė dalyvauja visoje vykdymo veikloje, prižiūri, užtikrina įstatymų laikymąsi, turimą reikiamą informaciją, garantuoja nešališkumą.

Strategijos įgyvendinimo metu yra privalomas nuolatinis vertintojų ir strategijos vykdytojo bei kitų susijusių suinteresuotųjų šalių bendradarbiavimas. Vertinimo metodai apima įgyvendinimo kontrolę per visą Strategijos laikotarpį.

Atliekamas periodinis vertinimas kiekvienais metais, siekiant įvertinti kaip buvo pasiekti nustatyti tikslai. Galutinis įvertinimas bus atliktas strategijos pabaigoje. Siekiama įvertinti veiksmingumą, efektyvumą ir indėlį į Pažangaus kaimo strategijos tikslų siekimą.

Taikant dalyvaujamąjį požiūrį, visuomenė įtraukiama į visus Strategijos kūrimo, įgyvendinimo ir tolesnių veiksmų procesus. Bus siekiama naudoti mechanizmus, leidžiančius nuolat įtraukti visuomenę į sprendimų priėmimo procesus. Ypatingas dėmesys skiriamas komunikacijai, kurioje dalyvauja: plačioji visuomenė, žiniasklaida, plėtros veikėjai, sprendimus priimančias asmuo, asociacijos. Veiksmingi komunikacijos mechanizmai apima informacinius renginius apie strategijos įgyvendinimo eigą, mokomąją medžiagą, informacijos skelbimą internete, švietimo organizavimą, vizitus ir sistemingą informaciją per suinteresuotųjų šalių svetaines.

9. PAŽANGAUS KAIMO STRATEGIJŲ ĮŽVALGOS IR FINANSAVIMO PERSPEKTYVOS

Europos Komisija yra viešai įsipareigojusi skatinti vietos produktų vertės grandinių kūrimo ir patirties sklaidą, palaikyti pažangių kaimų judėjimą. Pažangių kaimų sąjūdis nėra panacėja nuo visų kaimo bėdų. Greičiau tai Europos Komisijos raginimas ir valdžiai, ir vietos bendruomenėms ieškoti teritoriniu požiūriu išmintingų sprendimų, kurie atitiktų vietos gyventojų poreikius ir vystymosi potencialą, be to, raginimas vietos bendruomenėms suformuoti savo išgyvenimo ilgalaikę strategiją, besiremiančią mokslo ir technologijų naujovėmis.

9.1. Įžvalgos

✚ Vietos ir tarptautinių organizacijų patirtis, gerosios praktikos pavyzdžiai gali padėti kaimo vystymu suinteresuotiems veikėjams suvokti pagrindinius pažangaus kaimo modelio diegimo principus.

✚ Pažangaus kaimo vystymosi varomosios jėgos: tikslusis ūkininkavimas (žemdirbystė); skaitmeninės ir kitos atviros inovacijoms platformos; dalijimosi ekonomika; žiedinė ekonomika; bioištekliais (atsinaujinamais) pagrįsta ekonomika; atsinaujinančioji energija; kaimo turizmas, apimantis ekologinį, sveikatai palankų maistą ir poilsį, rekreacinį turizmą; socialinės inovacijos kaimo paslaugų ir verslumo srityje; įtraukiosios socialinės infrastruktūros, partnerystės organizacinio mechanizmo kūrimas ir diegimas.

✚ Diegiant pažangaus kaimo modelį remiamasi principu „iš apačios į viršų“, atsakingai ir metodiškai taikomas LEADER metodas, orientuojamasi į formalių ir neformalių žinių mainus bei integraciją, į kurią sąveikiai įtraukiami visi subjektai. Žinių kūrimas ir mokymai organizuojami visuose projektų įgyvendinimo etapuose.

✚ Skaitmeninės technologijos yra svarbi, bet ne vienintelė priemonė pažangiems kaimams. Įvertinus sėkmingus gyvųjų laboratorijų pavyzdžius galima daryti prielaidą, kad kaimo vietovių pažangą gali paskatinti IT diegimas, nes tai padeda kaimo bendruomenėms kurti socialines inovacijas ir toliau vystyti gyvenamąją vietovę. Socialinės inovacijos ir kaimo vietovės organizacinė kultūra yra ypač svarbios vietos bendruomenių savireguliacijos mechanizmui.

✚ Pažangaus kaimo vystymosi modelis turėtų būti grindžiamas **partnerystės organizacinio mechanizmo pagrindu**, t. y. informavimo, konsultavimo, įtraukimo ir dalyvavimo sprendimų priėmimo, sinchroniško ir nuoseklaus suinteresuotų dalyvių įtraukimo.

9.2. Pažangaus kaimo projektų/idėjų finansavimo galimybės

Sanglaudos politika yra laikoma vienu pagrindinių Lietuvos narystės ES privalumų, o ES fondų investicijos – svarbus Lietuvos ekonomikos variklis.

Svarbiausi iššūkiai Lietuvai: netikėtai ištikusios krizės dėl COVID-19 pandemijos pasekmių šalinimas bei ekonomikos ir socialinių sistemų atsparumo krizėms didinimas; lėta Lietuvos ekonomikos transformacija link aukštesnės pridėtinės vertės; demografiniai pokyčiai, socialinė atskirtis ir nelygybė; švietimo kokybė ir ugdymo netolygumai; prasti Lietuvos gyventojų bendros sveikatos rodikliai; ekonominiai ir socialiniai regioniniai skirtumai; nepakankamas TEN-T junglumas ir saugumas; spartėjanti klimato kaita ir prastėjanti aplinkos būklė.

Atsižvelgiant į išvardintus iššūkius, ES fondų investicijos po 2021 m. bus koncentruojamos į nustatytus **5 politikos tikslus:**

✚ Siekiant pirmojo politikos tikslo „**Pažangesnė Europa**“, ES fondų investicijomis bus skatinama **Lietuvos ekonomikos transformacija į aukštesnės pridėtinės vertės ekonomiką, jos konkurencingumas ir skaitmeninis junglumas**. Šalies proveržį stabdo 3 esminiai inovacijų sklaidos iššūkiai: žemi MVĮ inovacijų absorbciniai pajėgumai (ypač regionuose); nedidelis skaičius APV kuriančių įmonių ir žemas verslo investicijų į MTEP santykis lyginant su BVP; menkas verslo ir mokslo tarptautiškumo (dalyvavimo tarptautiniuose projektuose, tinkluose) lygis.

✚ Siekiant antrojo politikos tikslo „**Žalesnė Europa**“, ES fondų investicijomis bus skatinamas perėjimas prie švarios ir teisingos energetikos, finansuojama žaliosios investicijos, žiedinė ekonomika, prisitaikymas prie klimato kaitos, ekstremalių klimato reiškinių rizikos prevencija ir jos valdymas, bei darnaus judumo miestuose skatinimas.

✚ Siekiant trečiojo politikos tikslo „**Geriau sujungta Europa**“, ES fondų investicijomis bus kuriamas **tvarus, atsparus klimato kaitai, pažangus, saugus ir įvairiarūšis transeuropinis transporto tinklas**, taip pat gerinamas **nacionalinis, regiono ir vietos judumas**, įskaitant geresnes galimybes naudotis TEN-T ir **tarpvalstybinis judumas**.

✚ Siekiant ketvirtojo politikos tikslo „**Socialiai atsakingesnė Europa**“, ES fondų investicijomis bus įgyvendinami Europos socialinių teisių ramsčio principai atsižvelgiant į Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų planą bei 2021-2030 m. neįgaliųjų teisių strategiją, skatinant **užimtumo, švietimo ir socialinės įtraukties politikos sričių investicijas į žmones ir sistemas**.

Atsižvelgiant į COVID-19 viruso sukeltas pasekmes darbo rinkai, padidėjusį nedarbo lygį, mažėjančias namų ūkių vartojimo išlaidas, Lietuvai atitinkamai reikės peržiūrėti ir pritaikyti švietimo, kultūros, socialinės apsaugos ir sveikatos sistemas, ypatingą dėmesį skiriant skaitmenizavimui.

✚ Siekiant penktojo politikos tikslo „**Piliečiams artimesnė Europa**“, ES fondų investicijomis bus įgyvendinama tvari ir integruota miestų ir funkcinė zonų plėtra. Programa remia integruotą teritorinę plėtrą miestuose, siekiant veiksmingiau spręsti ekonominius, aplinkos, klimato, demografinius ir socialinius uždavinius, kartu atsižvelgiant į savivaldybių poreikius spręsti bendras problemas joms bendradarbiaujant funkcinėje zonoje bei mažinti regioninius netolygumus ir prisitaikyti prie demografinių iššūkių.

Pažangių kaimų projektai ir iniciatyvos gali būti finansuojami pagal:
(naudojamų sąvokų žodynas 2 priedas).

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
1. Pažangesnė Europa	1.1. Stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacinius pajėgumus ir diegti pažangiąsias technologijas	<p>Šio konkretaus uždavinio veiklos tiesiogiai įgyvendina S3, kurioje numatyta spręsti šias esmines problemas: fragmentuota, verslui nepatraukli ir sudėtinga prieiga prie viešųjų MSI paslaugų bei jų infrastruktūros; didelė MTEP veiklų rizika versle ir nepakankama jų mažinančių priemonių visuma.</p> <p>Sprendžiant žemo MVĮ inovacijų absorbcinių pajėgumų, nedidelio aukštą pridėtinę vertę kuriančių įmonių skaičiaus, žemo verslo investicijų į MTEP bei verslo ir mokslo bendradarbiavimo ir tarptautiškumo iššūkius, uždavinio investicijomis bus prisidedama prie investicijų į MTEPI didinimo, komercinamų žinių kūrimo ir jų perdavimo. Bus siekiama NPP tikslo, kad visos MTEP išlaidos, palyginti su BVP 2030 m. sudarytų 2,2 % BVP.</p> <p>Atliktas vertinimas rodo, kad nors 2014–2020 m. investicijos į MTEPI yra tinkamos, tačiau turi iššūkių. Didelius MTEPI projektus pajėgus įgyvendinti itin ribotas įmonių skaičius, įmonės neskatinamos rizikuoti, joms trūksta idėjų, todėl pasiekiami mažai inovatyvių įmonių ir paskatinta mažai naujų MTEPI veiklų. 2021–2027 m. didesnis dėmesys bus skiriamas antreprenerystės kultūros ugdymui MSI, stiprinant jų vidinių padalinių MTEP rezultatų komercinimo vadybos kompetencijas (MTEP rezultatų licencijavimas, IN valdymas, marketingas ir t.t.), mokslui imlaus verslo partnerių paieškai, sukurtų MTEP produktų bei paslaugų pristatymui, aktyvesniam VGPP įgyvendinimui. 2021–2027 m. bus investuojama ne į viešąją infrastruktūrą, o į jos įveiklinimą, MTEPI rezultatų komercinimo veikoms vykdyti reikalingos įrangos įsigijimą MSI, į protų pritraukimą vykdyti MTEPI, MTEPI tarptautiškumą ir viešojo sektoriaus, vykdančio MTEPI veiklas, gebėjimų komercinti kuriamas žinias stiprinimą.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – daliai veiklų įgyvendinti toliau planuojama naudoti rizikos kapitalo investicijas į MTEPI. Kitoms veikloms būtų taikomos arba finansinės priemonės arba subsidija dėl jos skatinamojo poveikio ir veiklų pobūdžio (kai veiklos negeneruoja pajamų, pasižymi didele rizika).</p> <p>Siekiant ES BJRS politinės srities „Inovacijos“ tikslų, bus sukurtos inovacijų ir verslumo ekosistemos, pagrįstos sumaniaja specializacija.</p>
	1.2. Pasinaudoti skaitmeninimo	Šio konkretaus uždavinio veiklos netiesiogiai prisideda prie S3 įgyvendinimo.

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	teikiama nauda piliečiams, įmonėms ir vyriausybėms	<p>Investicijomis prisidedama prie MVĮ ir viešojo sektoriaus skaitmeninimo. Vertinimai rodo, kad neišnaudojamas atvirų duomenų potencialas kurti pridėtinę vertę versle ir viešajame sektoriuje. Todėl 2021–2027 m. laikotarpiu numatoma ypatingą dėmesį skirti į paklausą orientuotų mokslo duomenų atvėrimui ir atvirųjų viešojo sektoriaus duomenų naudojimui, finansinių paskatų verslui naudotis atvirų duomenų sprendimais kūrimui.</p> <p>Tik 25 % įmonių planuoja investicijas „Pramonė 4.0“ srityse, todėl 2021–2027 m. laikotarpiu dėmesys skiriamas MVĮ e-verslo modelio ir produktų skaitmeninimui, diegiant pažangiausias technologijas. Kuriant naujus, inovatyvius įrankius ir technologinius sprendimus, bus siekiama, kad jais galėtų pasinaudoti verslas ir visi šalies gyventojai, įskaitant socialiai pažeidžiamų grupių žmones. Taip pat investicijos bus nukreiptos į rinkoje neegzistuojančias arba labai mažai naudojamas patikimumo užtikrinimo paslaugas.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, dėl jos skatinamojo poveikio. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruoja pajamų, nes yra numatomos viešųjų institucijų įgyvendinamiems projektams arba skirtos MVĮ „minkštom“ skaitmeninimo veikloms, todėl joms taikyti finansinių priemonių neplanuojama. Siekiant ES BJRS politinės srities „Inovacijos“ tikslų ir tobulinant verslo aplinką, būtina visapusiškai išnaudoti skaitmeninės ekonomikos ir inovacijų diegimą, sudarant vienodas priėjimo galimybes MVĮ ir vartotojams prie skaitmeninių rinkų visame BJR bei stiprinti bendradarbiavimą kuriant Europos skaitmeninę ekonomiką.</p>
	1.3. Stiprinti MVĮ augimą ir konkurencingumą	<p>Šio konkretaus uždavinio veiklos netiesiogiai prisideda prie S3 įgyvendinimo. Investicijomis prisidedama prie MVĮ produktyvumo ir konkurencingumo didinimo.</p> <p>Darbo našumas Lietuvoje 2020 m. siekė tik 81,5 % ES vidurkio. Šalies įmonės daugiausiai konkuruoja žemos pridėtinės vertės veiklose. Iššūkį stiprina neigiamos demografinės tendencijos, kvalifikuotos darbo jėgos, inovacijų bei investicijų stoka, augantys darbo kaštai. Finansavimo, reikalingo inovacijoms diegti ir veiklai plėsti, trūkumas yra pagrindinė kliūtis, aktuali 1 iš 8 Lietuvos MVĮ. Toks rodiklis dvigubai didesnis nei vidutiniškai ES. Dėl to svarbu investuoti į inovatyvaus verslo plėtrą, skatinti pradedančiųjų SVV subjektų akceleravimą ir plėtrą, MVĮ tarptautiškumą bei įsitraukimą į TVG. Šio tikslo investicijomis siekiama, kad Pasaulio konkurencingumo indekse Lietuva iki</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>2030 m. pakiltų iš 39 vietos į 30 vietą.</p> <p>Atsižvelgiant į žemą verslumo lygį VVL regione, investicijos bus telkiamos šiame regione. Taip pat bus investuojama į naujų užsienio rinkų paiešką bei esamų plėtrą, įskaitant Sostinės regioną. Įvertinus mažo tarptautinio konkurencingumo ir žemo darbo našumo problemas, MVĮ bus skatinamos investuoti abejuose regionuose į skaitmeninimo technologijų diegimą.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma VVL – subsidija dėl skatinamojo poveikio ir veiklų, kurios negeneruoja pajamų, pobūdžio. Tačiau bus naudojamos pasiteisinusios 2014–2020 m. finansinės priemonės, skirtos finansinių šaltinių prieinamumui užtikrinti pradedantiems SVV subjektams. Veikloms „Skatinti trumpų vertės kūrimo grandinių formavimąsi ir plėtrą tarp MVĮ VVL regionuose“, „Skatinti pramonės MVĮ gamybos procesų automatizavimą ir skaitmeninimo technologijų diegimą (pramonės skaitmeninimas)“ ir „Skatinti aukštą pridėtinę vertę kuriančių pramonės MVĮ gamybos procesų skaitmeninimą“, kurios 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu buvo įgyvendinamos subsidijos forma, tačiau pasižymi atsiperkamumu vidutinės trukmės periodu (nors ir yra sąlyginai brangios), taip pat planuojama taikyti finansines priemones. Siekiant ES BJRS politinės srities „Inovacijos“ tikslų, bus skatinamas verslumas ir stiprinamas MVĮ augimas.</p>
	<p>1.4. Ugdyti pažangiajai specializacijai, pramonės pertvarkai ir verslumui reikalingus įgūdžius.</p>	<p>Šio konkretaus uždavinio veiklos įgyvendina S3. Siekiant spręsti iššūkius ir problemas, kylančius Sumanios specializacijos prioritetuose ir identifikuotus VGPP metu, susijusius su pramonės pertvarka, ypatingas dėmesys skiriamas skaitmeninių įgūdžių ugdymui ir tobulinimui. Tai sąlygos tvarų, inovacijomis grįstą ekonomikos augimą.</p> <p>Siekiant paskatinti perėjimą prie žiniomis grindžiamos ir didesnės pridėtinės vertės ekonomikos, bus investuojama į tas VGPP metu (reikiamų įgūdžių sąrašas parengtas, pasikonsultavus su VGPP dalyviais, prioritetų vadovais, išdiskutavus grupėse, atlikus rezultatų analizę) identifikuotas Sumaniosios specializacijos sričių darbuotojų kompetencijas ir įgūdžius, kurie yra reikalingi MVĮ (dominuojančioms pramonės struktūroje). Taip pat bus stiprinami ir kitų VGPP dalyvaujančių subjektų darbuotojų gebėjimai įgyvendinti S3. Planuojama investuoti į įvairesnių įgūdžių rinkinį, apimančią visą inovacijų vadybos ciklą (nuo planavimo iki kontrolės).</p> <p>Siekiant stiprinti žinių ir technologijų perdavimo grandį, bus skatinamas MSI atžalinių (angl. <i>spin-off</i>)</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>įmonių kūrimas: numatomos MSI atžalinių įmonių vystymui skirtos akceleravimo priemonės, pagal kurias teikiama kompleksinė pagalba, mentorystės, preakceleravimo įrankiai studentų ir tyrėjų idėjų vystymui iki naujų mokslui imlių įmonių kūrimo)</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, dėl jos skatinamojo poveikio. Planuojamos vykdyti veiklos dėl savo specifikos nėra tiesiogiai susijusios su ekonomine veikla ir pelno siekimu. Kadangi investicijos nukreipiamos į žmogiškųjų išteklių kompetencijų ugdymo veiklas, kurios negeneruoja tiesioginių pajamų, todėl neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>
	Specialus prioritetas: Gerinti skaitmeninį junglumą	<p>IRT lemia ūkio augimą, inovacijas ir skatina produktyvumą, turintį poveikį visoms šios Programos investavimo sritims, tačiau kai kurie gyventojai vis dar negali pasinaudoti skaitmeninės ir technologinės pertvarkos nauda: remiantis DESI 2020 m. duomenimis, namų ūkių, patenkančių į sparčiojo fiksuoto plačiajuosčio ryšio aprėptį, procentinė dalis yra mažesnė nei ES vidurkis (atitinkamai 69 % ir 86 %). Tik 68 % namų ūkių Lietuvoje yra užsisakę fiksuotojo plačiajuosčio ryšio paslaugą kai ES vidurkis siekia 78 %. Miesto ir kaimo atskirtis pagal fiksuoto plačiajuosčio ryšio įdiegimą didelė: Statistikos departamento 2021 m. duomenimis tik 82 % kaimo namų ūkių turi prieigą prie interneto, kai tuo tarpu ES vidurkis – 92 %.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, didžiausias dėmesys skiriamas skaitmeninio junglumo gerinimui, investicijas telkiant teritoriniams skirtumams mažinti, kibernetiniam bei fiziniam saugumui užtikrinti bei itin didelio pralaidumo viešųjų tinklų plėtrai, prioritetą teikiant vietovėms, kuriose tinklų diegimas nėra ekonomiškai naudingas, kad užtikrintų tolygią elektroninių ryšių tinklų plėtrą.</p> <p>Svarbu pastebėti, kad investicijų poreikis Vilniaus regione yra taip pat reikšmingas. Naujos kartos interneto prieigos neturinti namų ūkių dalis yra plačiai pasiskirsčiusi didelėje teritorijoje. Nepadengtose, koncentruotose kelių kaimų ar gyvenviečių ar ryšio bokšto teritorijose yra likę ne daugiau kaip po 30-40 namų ūkių, išskyrus teritorijas daugiausia Vilniaus regione, kur yra nepadengtų teritorijų su 100 ir daugiau namų ūkių.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, dėl jos skatinamojo poveikio.</p> <p>Siekiant ES BJRS politinės srities „Inovacijos“ tikslų,</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>itin svarbus informacinių ryšių technologijų (IRT) bei bendros skaitmeninės rinkos gerinimas. Prioritetas turėtų būti teikiamas prieigos prie didelės spartos ryšio užtikrinimui, kad visuomenei, verslo bei mokslo organizacijoms būtų sudarytos sąlygos sklandžiam informacijos srauto perdavimui, bendradarbiavimui, mainams, e. paslaugoms.</p>
<p>2. Žalesnė Europa</p>	<p>2.2. Skatinti naudoti atsinaujinančiąją energiją</p>	<p>Uždaviniu didžiaja dalimi skatinamas AEI naudojimas decentralizuotai elektros energijos ir šilumos gamybai namų ūkiuose, taip pat bus skatinamas AEI naudojimas pramonės MVĮ. Be to, siekiama ir toliau didinti AEI panaudojimą šilumos ir vėsumos gamybai CŠVT sektoriuje bei užtikrinti elektros energijos skirstymo infrastruktūros išmanizaciją, pritaikant ją sparčiai augančio AEI ir kaupimo įrenginių kiekio integracijai bei valdymui. Numatytos AEI plėtros veiklos turės teigiamos įtakos vietinės energijos gamybos padidimui iki 70 %, t.y. didesnei energetinei nepriklausomybei.</p> <p>Siekama iki 2030 m. turėti 30 % vartotojų, kurie patys savo poreikiams gamintų elektros energiją. Todėl lygiagrečiai AEI plėtrai didelis dėmesys bus skiriamas ir iššūkiams, susijusiems su elektros tinklais.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – AEI plėtrai energijos gamybai namų ūkiuose bus taikoma negražinamoji subsidija Investicijoms į AEI naudojimą CŠVT sektoriuje planuojama taikyti kompleksinį finansavimą, derinant subsidiją su finansine priemone. Subsidijos būtų taikomos įgyvendinant bandomuosius projektus CŠVT sistemose.</p> <p>Šis uždavinys prisidės prie ES BJRS politinės srities „Energetika“ įgyvendinimo – siekiant padidinti AEI dalį Baltijos jūros regiono valstybės.</p>
	<p>2.6. Skatinti perėjimą prie žiedinės ekonomikos ir tausiai išteklius naudojančios ekonomikos</p>	<p>Augant BVP kartu auga ir žaliavų paklausa bei susidarančių atliekų kiekis. Europos žaliajame kurse įtvirtintas siekis skatinti žiedinę ekonomiką, kurioje stengiamasi kuo ilgiau išlaikyti produktų, medžiagų ir išteklių vertę ekonomikos cikle, atveriant galimybes esamą linijinę ekonomiką visiškai pertvarkyti, padidinti tvarumą ir konkurencingumą.</p> <p>NPP užfiksuotas strateginis tikslas užtikrinti gamtos išteklių naudojimo darną bei švelninti Lietuvos poveikį klimato kaitai, kuriame nustatyta paruoštų pakartotinai naudoti ir perdirbtų atliekų kiekis turėtų siekti 60 % komunalinių atliekų kiekio, o sąvartynuose būtų šalinama ne daugiau 5 % komunalinių atliekų.</p> <p>Konkrečios priemonės įtvirtintos Valstybiniame</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>atliekų prevencijos ir tvarkymo 2021–2027 metų plane siekiant strateginių atliekų prevencijos prioritetų, tikslų, uždavinių ir tvarkymo užduočių įgyvendinimo.</p> <p>Pasirinkta atliekų prevencijos ir tvarkymo sistemos užtikrinimo veiklų finansavimo forma – subsidijos.</p> <p>Įgyvendinamos žiedinės ekonomikos veiklos leis siekti ES BJRS politinės srities „Pavojai“ ir horizontalios srities „Klimatas“ tikslų, siekiant sąmoningo visuomenės ir verslo prisidėjimo prie atliekų prevencijos ir žiedinio išteklių naudojimo.</p>

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	Specialus prioritetas: Skatinti darnų įvairiarūšį judumą miestuose	<p>Atsižvelgiant į didėjančią populiacijos koncentraciją miestuose ir aplinkinėse teritorijose bei atliepiant Europos žaliojo kurso prioritetus, investuojant Programos lėšas prioritetas bus teikiamas aplinką tausojančioms bei efektyvioms miesto transporto sistemoms funkcinėse zonose bei aktyvioms judėjimo rūšims skatinti. Socialinės infrastruktūros trūkumai, nesusietos viešojo transporto sistemos bei judumo sunkumai riboja tiek šalies gyventojų mobilumo galimybes, tiek šalies patrauklumą naujoms investicijoms.</p> <p>Siekiant spręsti iššūkius, su kuriais susiduria miestų ir priemiesčių gyventojai, taip pat keičiant žmonių keliavimo įpročius ir prisidedant prie nustatytų NEKSVP klimato kaitos tikslų, bus įgyvendinami DJMP, o investicijos kreipiamos į darnų, pažangų, saugų bei atsparų klimato kaitai įvairiarūšį judumą. Tokiu būdu bus užtikrinama visų transporto rūšių integracija ir subalansuoto judumo sistemų plėtra, kuri apimtų viešąjį ir bemotorį transportą, eismo saugą ir saugumą, modalinį pasiskirstymą, eismo organizavimo valdymą, transporto sistemos visuotinumą, žmonių, turinčių specialiųjų poreikių, įtrauktį, aplinką mažiau teršiantį transportą ir intelektines transporto sistemas. Taip pat bus toliau investuojama į viešojo transporto priemonių parko atnaujinimą, įsigyjant AEI ir elektra varomas transporto priemones bei plėtojant AEI ir elektros įkrovimo stotelių infrastruktūrą autobusuose ir į viešąjį elektromobilių įkrovimo infrastruktūrą miestuose.</p> <p>Veiksmai būtų finansuojami subsidijų forma arba subsidijas derinant su finansinėmis priemonėmis. Atlikus Energijos vartojimo efektyvumo didinimo ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo bei transporto sektoriuose planuojamų įgyvendinti finansinių priemonių išankstinį vertinimą ir nustačius rinkos trūkumą, planuojama įgyvendinti finansines priemones, siekiant skatinti įkrovimo infrastruktūros plėtrą.</p> <p>Atsižvelgiant į ES BJRS prioritetinės srities „Transportas“ tikslus, turėtų būti siekiama sumažinti transporto poveikį aplinkai, gerinti eismo saugą, optimizuoti infrastruktūros naudojimą, didinti jos atsparumą stichinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms.</p>
4. Socialiai atsakingesnė Europa	4.1. suteikti daugiau galimybių įsidarbinti visiems darbo ieškantiems	Prieš COVID-19 pandemiją dalyvavimas darbo rinkoje buvo aktyvus, o nedarbo lygis žemas, tačiau dėl krizės kilo naujų iššūkių.

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	<p>asmenims, visų pirma jaunimui ir ilgalaikiams bedarbiams, taip pat neveikliems žmonėms, propaguoti savarankišką darbą ir socialinę ekonomiką</p>	<p>2020 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje skatinama švelninti krizės poveikį užimtumui. Didinti ADRP priemonių finansavimą bei aprėptį ir skatinti gerinti įgūdžius.</p> <p>Siekiant padėti bedarbiams kuo anksčiau grįžti į darbo rinką, reikia didinti ADRP priemonių ir kitų priemonių, skirtų darbo jėgos kvalifikacijai keisti ir kelti, aprėptį. Taip pat siekiant užtikrinti prasmingą ir nepavėluotą socialinių partnerių dalyvavimą rengiant išėjimo iš krizės ir atsigavimo procesą, svarbu stiprinti jų gebėjimus.</p> <p>Investicijos bus skiriamos didinti ADRP priemonių aprėptį, gerinti galimybes įsidarbinti, siekti darbo jėgos pasiūlos atitikties darbo rinkos poreikiams ir naujiems „Pramonė 4.0“ iššūkiams bei skatinti savarankišką užimtumą ir darbo vietų kūrimą, atskirai skiriant dėmesio neįgaliųjų ir vyresnio amžiaus asmenų užimtumui. Be to, bus investuojama į darbo vietų kokybės didinimą, stiprinant socialinį dialogą bei užtikrinant saugią ir sveiką darbo aplinką.</p> <p>Planuojama finansavimo forma – subsidijs. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>
	<p>4.2. Didinti švietimo ir mokymo sistemų kokybę ir rezultatyvumą</p>	<p>Žmogiškųjų išteklių trūkumas bei dažnai nepakankama ir šiuolaikinių iššūkių ir dinaminių aplinkos pokyčių neatitinkanti jų kvalifikacija yra vienas pagrindinių veiksnių, darančių neigiamą įtaką švietimo sistemos kokybei ir veiksmingumui. Prie to prisideda ir netolygus ugdymo prieinamumas, lemiantis ir regioninius mokinių pasiekimų skirtumus. EK yra pabrėžusi, kad būtina gerinti švietimo ir mokymo sistemas, įskaitant suaugusiųjų mokymąsi, kokybę, veiksmingumą ir atitiktį darbo rinko poreikiams, todėl sprendžiant šias problemas labai svarbu investuoti į žmogiškuosius išteklius švietimo sistemoje ir jų atnaujinimą bei kokybiško ankstyvojo, priešmokyklinio, ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo prieinamumą mažinant regioninius skirtumus. Siekiant pagerinti švietimo kokybę ir sumažinti ugdymosi rezultatų atotrūkį būtinas mokslininkų įsitraukimas, kompleksinių longitudinių mokslo tyrimų analize ir mokslinėmis įžvalgomis grindžiamas švietimo politikos formavimas ir sprendimų priėmimas skatinant duomenimis grįstos politikos plėtotę, todėl svarbu stiprinti edukacijos tyrimus ir jų taikymą, gerinti edukologijos doktorantūros studijų kokybę.</p> <p>Numatoma šio tikslo investicijomis siekti, kad vaikų nuo 3 metų iki privalomo ugdymo amžiaus,</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	4.3. Didinti švietimo prieinamumą sudarant vienodas galimybes gauti kokybiškas ir įtraukias švietimo ir mokymo paslaugas	<p>dalyvaujančių ikimokyklinio ugdymo programose, dalis padidėtų nuo 88,9 % (2017) iki 95 % (2030).</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.</p> <p>Ikimokyklinio ir bendrojo lavinimo sistemos efektyvumas ir mokinių pasiekimų rezultatai išlieka gana žemi. EK yra pastebėjusi, kad tarp miestų ir kaimiškų vietovių yra didelių skirtumų, susijusių su kokybiškų švietimo paslaugų prieinamumu ir su mokymosi rezultatais. Todėl kaip viena iš aktualiausių problemų išlieka nepakankama specialiųjų poreikių turinčių vaikų integracija į BU mokyklas (didelei daliai jų skiriant mokymą namuose) bei švietimo pagalbos ir kokybiškų visos dienos mokyklos paslaugų teikimas asmenims patiriantiems atskirtį.</p> <p>Mokymosi ir švietimo pagalbos prieinamumo užtikrinimas įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams skatins bendrosios paskirties ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigas kurti įvairių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams tinkančias ugdymo organizavimo, mokymosi ir švietimo pagalbos teikimo sąlygas klasės (grupės) lygmeniu, kurios atitiktų universalaus dizaino ugdyme ir įtraukties švietime principus. Numatoma šio tikslo investicijomis siekti NPP tikslo, kad negalią turinčių mokinių, ugdomų įtraukioju būdu bendros paskirties švietimo įstaigose, dalis padidėtų nuo 48,6 (2019) iki 90 % (2030). Taip pat prisidės prie mokinių pasiekimų skirtumas tarp mažiausių (iki 3 tūkst. gyventojų) ir didžiausių (per 15 tūkst.) gyvenviečių (didžiausias iš visų PISA tyrimų tiriamų sričių) mažinimo nuo 67,68 (taškų) (2018 m.) iki 30 (taškų) (2030 m.).</p> <p>Socialiai jautrių, socialinės atskirties ir mažai atstovaujamų studentų grupių galimybes studijuoti yra ribotos. Studijų prieinamumo didinimui reikalingos papildomos priemonės, kurios padėtų aukštosiose mokyklose sukurti prie studentų specialiųjų poreikių pritaikytas darbo vietas, speciali įranga, padedanti studentams gauti ir įsisavinti studijų medžiagą, taip pat aukštųjų mokyklų atstovų mokymai, skirti stiprinti jų dalykines kompetencijas darbe su specialiųjų poreikių studentais.</p> <p>Mokinių iš nepalankias sąlygas turinčių grupių dalyvavimą profesiniame mokyme riboja nepakankama parama bei aprūpinimas mokymui reikalingomis priemonėmis; kas gali tapti iškritimo iš švietimo sistemos priežastimi. Todėl siekiant užtikrinti</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>galimybę mokiniams iš nepalankias sąlygas turinčių grupių įgyti profesiją svarbu tobulinti ugdymo procesą profesinio mokymo įstaigose, remti socialiai jautrių grupių mokinius, tobulinti profesinio mokymo įstaigų pedagogų, švietimo pagalbos specialistų kvalifikaciją.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.</p>
	4.4. Skatinti lanksčias kompetencijų kėlimo, kvalifikacijos įgijimo ir persikvalifikavimo galimybes	<p>Lietuvoje daug išsūkių kelianti sritis yra beveik nedidėjantis MVG rodiklis (2020 m. sudarė 5,9 %, o ES vidurkis – 10,9 %), kuri įtakoja nepakankamas suaugusiųjų išsitraukimas į MVG veiklas ir teisingų visuomenės nuostatų MVG srityje nebuvimas. Lietuva yra viena iš 20 % ES valstybių su didžiausiais įgūdžių darbo rinkoje neatitikimais, kas atskleidžia profesinio orientavimo sistemos trūkumus, nepakankamą mokymo paslaugų pritaikymą ateities poreikiams. Demografinė kaita lemia mažėjančius žmogiškuosius išteklius ir tokiu būdu didina poreikį keisti ar lavinti darbingo amžiaus žmonių bei žemos kvalifikacijos suaugusiųjų kompetencijas.</p> <p>Atsižvelgiant į keliamus išsūkius, numatoma sukurti inovatyvų MVG modelį, apimančią įvairias profesinio orientavimo, mokymosi, kompetencijų ir kvalifikacijų pripažinimo galimybes besimokantiems, dirbantiems ir nedirbantiems asmenims. Mokymosi galimybės bus sudaromos atliepiant šalies ekonominės raidos poreikius (papildomą dėmesį skiriant aukštos pridėtinės vertės kompetencijų ugdymui) taip pat remiantis Žmogiškųjų išteklių sistemos informacija. Planuojama skirti daug dėmesio žemos kvalifikacijos suaugusiųjų asmenų, migrantų, pabėgėlių ir kt. suaugusiųjų įgūdžių tobulinimui, siekiant didesnės jų atitikties aktualiems darbo rinkos poreikiams.</p> <p>Numatoma šio tikslo investicijomis siekti NPP tikslo, kurio siekiama per paskutines 4 savaites besimokiusių asmenų (25–64 m.) dalies augimo nuo 6,9 (2019 m.) iki 15 (2030 m.).</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.</p>
	4.5. Gerinti švietimo, mokymo ir mokymosi visą gyvenimą kiekvienam paslaugas tobulinant infrastruktūrą (ERPF)	<p>Dalis įvairias negalias turinčių vaikų negali gauti kokybiškų ir jų poreikius atitinkančių švietimo paslaugų, nes tik vos pusės švietimo įstaigų aplinka yra pritaikyta/iš dalies pritaikyta įvairias negalias turintiems asmenims. Numatoma investuoti į efektyviai veikiančių mokyklų aplinkos pritaikymą įvairias fizines negalias turinčių vaikų, jų tėvų/globėjų, mokyklų personalo poreikiams.</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>Vaikų dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme mastas mieste ir kaime labai skiriasi. Viena iš skirtumų priežasčių yra nutolusios ikimokyklinio ugdymo paslaugos kaimiškose vietovėse. Numatoma siekti didinti vaikų dalyvavimą ikimokykliniame ugdyme gerinant ikimokyklinio ugdymo prieinamumą kaimo vaikams.</p> <p>Visos dienos mokyklų steigimas siejamas su geresniais mokymosi rezultatais, individualia mokymosi pažanga, socialine įtrauktimi ir lygiomis galimybėmis. Švietimo pagalbos centre būtų koncentruojamos tokios švietimo pagalbos funkcijos, kaip individulių ugdymosi poreikių vertinimas, rekomendacijų mokykloms teikimas, mokyklų konsultavimas, aprūpinimas metodinėmis ir individualiomis mokymosi priemonėmis.</p> <p>Lietuvos mokinių skaitymo gebėjimai, matematinis ir gamtamokslinis raštingumas yra statistiškai reikšmingai žemesni už EBPO vidurkį. Pasiekimų patikrinimo rezultatai labai skiriasi pagal gyvenamosios vietovės dydį. Tam didelę įtaką turi ugdymo aplinkos skirtumai. Tik apie trečdalis BU mokyklų turi gamtos ir tikslųjų mokslų laboratorijas, o dalis esamų laboratorijų yra nešiuolaikiškos.</p> <p>Nedidėjantis MVG rodiklis (2019 m. sudarė 6,9 %), kuris yra dar mažesnis kaimo vietovėse (3,4 % 2017 m.), nes silpnas žemos kvalifikacijos suaugusių asmenų, migrantų, pabėgėlių ir kt. įsitraukimas į darbo rinką, žymūs riboto profesinio mobilumo ir kvalifikuotų specialistų trūkumo keliami iššūkiai, todėl reikia aprūpinti praktiniam profesiniam mokymui regionuose reikalinga įranga ir priemonėmis.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.</p>
	4.6. Kultūros vaidmens stiprinimas vystant ekonomiką, socialinę įtrauktį ir socialines inovacijas	<p>Siekiant kompleksiskai spręsti 2020 m. Tarybos įvardytus pagrindinius šalies iššūkius ir pateiktas rekomendacijas gerinti galimybes įsidarbinti ir skatinti socialinę ekonomiką, skatinti aktyvią įtrauktį ir paslaugų prieinamumą, ypač pažeidžiamoms visuomenės grupėms, būtina išnaudoti kultūros sektoriaus kuriamą vertę ir potencialą sprendžiant sisteminės problemas.</p> <p>COVID-19 pandemija sustabdė KKI sektoriaus plėtrą, padidino nedarbą, ypač pažeidžiamiausiose grupėse, tokiose kaip jaunimas, savarankiškai dirbantieji ir mažos įmonės, didžioji dalis KKI sektoriaus kūrėjų ir mažų įmonių susidūrė su veiklos tęstinumo iššūkiais</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>(išankstiniai Europos Komisijos skaičiavimai rodo, kad dėl COVID-19 pandemijos 2020 m. kūrybos bei kultūros sektorių ekosistemų apyvarta sumažėjo 50-80%).</p> <p>Pandeminė situacija itin sumažino kultūros paslaugų prieinamumą (dėl kultūros objektų priklausomybės nuo fizinio lankytojų srauto), ypač pažeidžiamoms gyventojų grupėms ir išryškino galimybių pasinaudoti paslaugomis iššūkį nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos ar turint tam tikrų apribojimų (amžiaus, negalios ir pan.).</p> <p>Atsižvelgiant į nurodytus iššūkius, didžiausias prioritetas teikiamas priemonėms, kuriomis siekiama: 1) platesnio kultūros potencialo panaudojimo socialinių iššūkių sprendimui ir socialinio-ekonominio tvarumo stiprinimui; 2) kultūros sektoriaus, įskaitant KKI, gyvybingumo ir atsparumo didinimo, didinant kultūros prieinamumą ir socialinę įtrauktį, tvarų užimtumą.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – daliai veiklų įgyvendinti planuojama subsidija (dalinė subsidija) dėl skatinamojo poveikio pobūdžio ir toms veikloms, kurios susijusios su viešųjų paslaugų teikimu ir negeneruoja grynujų pajamų; kitai daliai veiklų taikomos finansinės priemonės.</p> <p>2019 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje raginama mažinti pajamų nelygybę, skurdą ir socialinę atskirtį, be kita ko, gerinant mokesčių ir socialinių išmokų sistemos struktūrą.</p> <p>Lietuvos skurdo rodikliai yra vieni didžiausių ES, todėl turi būti užtikrinama pagalba tiems, kurie yra jautresni socialiniams, ekonominiams iššūkiams bei rizikoms – socialiai pažeidžiamiems, socialinę atskirtį ar riziką patiriantiems asmenims, atskirą dėmesį skiriant mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų asmenims, benamiams.</p> <p>Lyčių lygybės indekso 2020 m. duomenimis, Lietuva ES lyčių lygybės indekse užima 22 vietą (jos rodiklis yra 56,3 iš 100 balų ir jos balas yra 11,6 balo mažesnis nei ES vidurkis). Nuo 2010 m. Lietuvos balas paaugo tik 1,4 balo (nuo 2017 m. 0,8 balo) ir vertinime šalis nukrito per keturias vietas. Svarbu skatinti moterų ir vyrų lygybę ir mažinti smurto apraiška artimoje aplinkoje, siekiant gerinti žmogaus teisių padėtį ir šalinti seksizmo padarinius.</p> <p>Dalyvavimas savanoriškoje veikloje Lietuvoje yra mažiau paplitęs nei ES. 2019 m. duomenimis, savanoriškoje veikloje dalyvavo 15 % Lietuvos</p>
	4.7. Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes ir aktyvų dalyvavimą ir gerinti įsidarbinamumą	

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	<p>4.8. Suteikti daugiau vienodų galimybių už prieinamą kainą laiku gauti kokybiškų ir tvarių paslaugų; modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, be kita ko, siekti, kad būtų socialinės apsaugos galimybių</p>	<p>gyventojų. Todėl svarbu stiprinti savanoriškos veiklos organizavimą ir jos poveikį socialinės rizikos ir atskirties mažinimui, sukuriant savanoriškos tarnybos modelį. Į aktualių gyventojų skurdo ir atskirties problemų sprendimą įtraukti vietos bendruomenes. Planuojama finansavimo forma – subsidija. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p> <p>2020 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje raginama užtikrinti minimalios socialinės apsaugos sistemos aprėptį bei adekvatumą.</p> <p>Minimalios socialinės apsaugos sistema turėtų būti išplėsta, siekiant remti visas gyventojų grupes.</p> <p>Nuo 2014 m. Lietuvoje įgyvendinama tėvų globos netekusių vaikų bei intelekto ir (ar) psichikos negalia turinčių asmenų institucinės globos pertvarka, tačiau pertvarka išlieka iššūkiu vidutiniu laikotarpiu. Reikia plėtoti nestacionarias ir bendruomenines paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams, jaunuoliams, kuriems buvo teikta socialinė globa institucijoje, vaikams ir jaunuoliams, turintiems elgesio ir emocijų sutrikimų bei skatinti vaikų globą ir įvaikinimą šeimoje, nes nuo 2020 m. sausio 1 d. ilgalaikė socialinė globa vaikams, netekusiems tėvų globos, negali būti pradama teikti stacionariuose socialinės globos namuose. Reikia įgyvendinti intelekto ir (ar) psichikos negalia turinčių asmenų perėjimą nuo institucinės globos prie bendruomeninių paslaugų plėtojant šeimoje ir bendruomenėje teikiamas paslaugas ir joms reikalingą infrastruktūrą.</p> <p>Vaiko teisių užtikrinimas ir apsauga Lietuvoje yra prioritetas klausimas. Lietuvoje vaikų, kuriems gresia skurdo ir (ar) socialinės atskirties rizika rodiklis viršija ES27 vidurkį ir 2019 m. siekė 26,5 %. Svarbu užtikrinti tinkamą visų vaikų, ypač susiduriančių su skurdo arba socialinės atskirties rizika, visų teisių įgyvendinimą, kurti palankią aplinką tiek vaikui, tiek šeimai aktyviai įsitraukti į visuomenės gyvenimą, mažinti skurdo bei socialinės atskirties riziką.</p> <p>Socialinių paslaugų prieinamumas bei kokybė Lietuvoje išlieka nepakankamas. 2020 m. per. gauti socialines paslaugas laukė beveik 2,3 tūkst. asmenų, kuriems nuspręsta skirti socialines paslaugas.</p> <p>Alkoholio, kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimas ir priklausomybių paplitimas yra opi Lietuvos problema.</p> <p>Siekiant padidinti ne viešojo sektoriaus socialinės</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	4.9. Didinant socialinę ir ekonominę marginalizuotų bendruomenių, migrantų ir nepalankias sąlygas turinčių grupių integraciją įgyvendinant integruotas priemones, įskaitant aprūpinimą būstu ir socialinių paslaugų teikimą (ERPF)	<p>ekonomikos dalį bei paskatinti pilietiškumą, numatyta dalį socialinių paslaugų teikimo perduoti NVO ir bendruomeninėms organizacijoms. NPP numatyta iki 2030 m. NVO ir bendruomenėms perduoti 30 % paslaugų (dabar 7 proc.).</p> <p>Planuojama finansavimo forma – subsidija. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p> <p>Reikia stiprinti pagrindinių socialinių paslaugų teikimo ir aprūpinimo socialiniu būstu pastangas, kad paramą gautų tie, kuriems jos reikia.</p> <p>Lietuvoje socialinis būstas suteikiamas mažiausiai ekonomiškai pajėgiems asmenims ir šeimoms. Socialinio būsto poreikis išlieka didelis. Investicijos į socialinį būstą prisidės ir prie Vaiko garantijų sistemos įgyvendinimo. Vaiko garantijų sistema tinkamas būsto sąlygas įvardija kaip vieną iš 5 pagrindinių teisių ir su jomis susijusių paslaugų, kurios turėtų būti suteikiamos vaikams, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis.</p> <p>Intelektu ir (ar) psichikos negalia turinčių asmenų institucinės globos pertvarka šiuo metu vykdoma šešiuose (iš dešimties) Lietuvos regionuose, tačiau visiškai įgyvendinta bus tik Tauragės regione, todėl svarbu tęsti institucinės globos pertvarką kuriant infrastruktūrą devyniuose Lietuvos regionuose.</p> <p>Savivaldybėse nepakankamai išplėta socialinių paslaugų infrastruktūra socialinę riziką patiriantiems ir pažeidžiamiems asmenims. Krizių centrai veikia tik apie pusėje savivaldybių. Trūksta infrastruktūros psichologinės ir socialinės reabilitacijos bei pagalbos ir palaikymo paslaugoms priklausomiems nuo psichoaktyviųjų medžiagų asmenims bei iš įkalinimo įstaigų išėjusiems asmenims. Dalis šių asmenų priversti glaustis nakvynės namuose (2020 m. juose gyveno 122 asmenys iš laisvės atėmimo vietų, 49 – po reabilitacijos). Nepakankamai išplėtas atvirų jaunimo centrų tinklas. Vis dar yra poreikis bendruomeninių ir (arba) nestacionarių paslaugų socialiai pažeidžiamoms asmenų grupėms infrastruktūros plėtrai.</p> <p>Planuojama finansavimo forma – subsidija. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>
	4.10. Gerinti sveikatos priežiūros sistemų ir ilgalaikės	Dėl COVID–19 pandemijos sveikatos priežiūros sistemai kilo papildomas spaudimas ir dar labiau

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	<p>priežiūros paslaugų prieinamumą, rezultatyvumą ir tvarumą</p>	<p>išryškėjo struktūriniai iššūkiai, be kita ko, lėta pažanga gerinant paslaugų kokybę, nepakankamas investavimas į pirminę sveikatos priežiūrą. Todėl būtina sutelkti išteklius, kurių reikia siekiant įveikti dabartinę krizę ir padidinti sveikatos sistemos atsparumą bei pasirengti naujiems sukrėtimams.</p> <p>2020 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje skatinama didinti sveikatos sistemos atsparumą, be kita ko, sutelkiant adekvatų finansavimą ir sprendžiant sveikatos priežiūros darbuotojų ir svarbių medicinos reikmenų trūkumo problemą.</p> <p>Siekiant įgyvendinti TR‘2019 ir TR‘2020, numatoma prisidėti prie pirminės sveikatos priežiūros stiprinimo, diegiant labiau į asmenį orientuotą kokybišką paslaugų modelį, integruotos sveikatos priežiūros paslaugų (onkologijos, kardiologijos, neurologijos ir kitose srityse) teikimo modelius bei plėtojant visuomenės sveikatos paslaugas, įskaitant sveikatos raštingumo didinimą bei ilgalaikės priežiūros paslaugas. Specialistų poreikio ir pasiūlos disbalanso problemai spręsti reikalinga kompleksinė (sisteminė) profesijų ir įgūdžių prognozavimo priemonė, taip pat siekiant spręsti pasiskirstymo netolygumus, reikalingos investicijos į sveikatos priežiūros darbuotojų pritraukimo (išlaikymo) į viešąsias paslaugas teikiančias įstaigas priemones.</p> <p>Pažymėtina, kad Lietuva patiria sunkumų, susijusių su užkrečiamų ligų ir lėtinių ligų kontrolės ir valdymo kokybe, efektyvumu, veiksmingumu, psichikos sveikatos priežiūros prieinamumu, pirminės sveikatos priežiūros kokybe ir veiksmingumu, vis dar didelė mirtingumo dėl savižudybių dalis, didelis alkoholio vartojimas.</p> <p>Lietuvai esant viena sparčiausiai senėjančių valstybių ES, daugėja gyventojų, kuriems reikalinga ilgalaikė priežiūra. Tam svarbu užtikrinti reikiamą ilgalaikės priežiūros specialistų skaičių, profesinę ir kvalifikacinę struktūrą. Be to, svarbu plėtoti paslaugas bei neformalią pagalbą suteikiant reikiamų žinių ir gebėjimų asmenims, prižiūrintiems artimuosius ar bendruomenės narius.</p> <p>Planuojama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>
	4.11. Užtikrinant vienodas galimybes naudotis sveikatos priežiūros	<p>2020 m. Tarybos pateiktoje rekomendacijoje skatinama didinti sveikatos sistemos atsparumą, be kita ko, sutelkiant adekvatų finansavimą ir sprendžiant sveikatos priežiūros darbuotojų ir svarbių medicinos</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
	<p>paslaugomis plėtojant infrastruktūrą, įskaitant pirminę sveikatos priežiūrą (ERPF)</p>	<p>reikmenų trūkumo problemą. Gerinti sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą ir kokybę.</p> <p>Higienos instituto duomenimis, Lietuvoje sparčiai augant vyresnio amžiaus žmonių skaičiui, o tuo pačiu ir poliligitumo rodikliams (2020 m. duomenys) daugiau nei dviem lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis 50 – 65 m. amžiaus grupėje sirgo 191,5 / 1000 gyventojų, o vyresnių kaip 65 m. – 534,5 / 1000 gyv.), todėl būtina plėsti ekonomiškai efektyvių asmens sveikatos priežiūros paslaugų formų apimtį. Maža pažanga pritaikant ligoninių tinklą, kad jis taptų efektyvesnis ir labiau atitiktų poreikius, todėl reikia tęsti ligoninių pertvarką.</p> <p>Investicijas numatoma skirti sveikatos sistemos prieinamumui, efektyvumui ir kokybei gerinti, kad ji galėtų geriau reaguoti į dažnesnių lėtinių sveikatos sutrikimų, senėjimo ir įsisenėjusių sveikatos netolygumų iššūkius. Šiuo atžvilgiu itin svarbi pirminė sveikatos priežiūra ir skaitmeninės sveikatos plėtra.</p> <p>2021–2030 m. vykdant stacionariųjų aktyviojo gydymo paslaugų konsolidavimą GMP tarnybai bei skubiosios medicinos pagalbos skyriams teks didesnis krūvis, siekiant užtikrinti pacientų, kuriems reikalinga skubi stacionarinė priežiūra, transportavimą į šią priežiūrą teikiančias ligonines, tarp jų ir pacientų su ūmiomis kraujotakos ligomis – į specializuotus centrus bei skubios pagalbos suteikimą.</p> <p>Lietuvoje mirštamumui nuo kraujotakos sistemos bei onkologinių ligų išliekant ženkliai didesniu už ES vidurkį, būtina šiose srityse didinti prevencinių ir gydymo priemonių veiksmingumą bei rezultatus. Siekiant sukurti ir išplėtoti ilgalaikės priežiūros paslaugų tinklą, būtini infrastruktūriniai pokyčiai, kurie apimtų šias paslaugas teikiančių tarnybų bazių įrengimą, paslaugoms teikti reikalingos infrastruktūros plėtrą, transporto priemonių, skirtų pacientų lankymui namuose, įsigijimą, inovatyvių technologijų diegimui ir plėtrai, mobilios įrangos įsigijimui, techninės pagalbos priemonių įsigijimui.</p> <p>Planuojama finansavimo forma – subsidijs, planuojamos vykdyti veiklos negeneruos pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>
	<p>Specialus prioritetas: Inovatyvūs sprendimai</p>	<p>Siekiant efektyviau spręsti įsisenėjusius arba naujai kylančius iššūkius socialinėje, švietimo, sveikatos bei kitose srityse, planuojama stiprinti paslaugų ir pagalbos sistemas, investuojant į paslaugų kokybę, įvairovės didinimą, individualius poreikius</p>

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
		<p>atitinkančių bei novatoriškų problemų priežasčių identifikavimo ir sprendimo būdų paieškas.</p> <p>Remiantis 2021 m. Europos inovacijų švietimo duomenimis, Lietuvoje vykstantys pokyčiai yra palankūs inovacijų skatinimui (įvertinta 92,08 balais iš 100¹), tačiau veiksmai daugiausia nukreipti į aplinkosaugos ir skaitmenizavimo inovacijas. Šalies investicijos į inovacijas turi būti nukreiptos spręsti svarbiausias problemas ir sudaryti sąlygas tvariam vystymuisi, pasitelkiant inovacijas ateities iššūkių sprendimui.</p> <p>Lietuvoje didėja socialinių paslaugų poreikis. Socialinių paslaugų sistema yra menkai orientuota į asmenį (šeimos) ar bendruomenės socialinių sunkumų sprendimą. Siekiant užtikrinti paslaugų kokybę tolygumą plečiantis paslaugų gavėjų ir paslaugų tiekėjų ratui, bei orientuoti paslaugas į geresnį asmenį (šeimos) ar bendruomenės poreikių atliepimą, atsiranda poreikis apibrėžti tam tikrus paslaugų standartus bei kelti kokybės reikalavimus paslaugų tiekėjams.</p> <p>Lietuvos inovacijų plėtros 2014-2020 metų programoje teigiama, kad investicijų, padedančių spręsti socialinius iššūkius, diegimas viešajame sektoriuje bus viena iš svarbių ateities inovacijų politikos sričių. Poreikis ieškoti kūrybingų, individualizuotų ar nedidelėms grupėms pritaikomų sprendimų bei derinti tradicines socialinės politikos priemones ir socialines inovacijas kyla dėl įsisenėjusių socialinių problemų (pvz., darbo rinkos poreikius atitinkančio švietimo kokybė, pažeidžiamų grupių integracija į visavertį socialinį gyvenimą, gebėjimas prisitaikyti prie kintančios visuomenės poreikių ir kt.) bei kintančios visuomenės poreikių (pvz., kintantys darbo rinkos kompetencijų poreikiai, ilgėjantis darbingo amžiaus terminas, globalizacijos pokyčiai visuomenei ir kt.).</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija, nes planuojamos vykdyti veiklos susijusios su viešųjų paslaugų teikimu, kurios negeneruoja pajamų.</p>

1 [European and Regional Innovation Scoreboards Edition 2021 \(interactivetool.eu\)](https://interactivetool.eu)

Politikos tikslas	Konkretus uždavinys arba specialus prioritetas	Pagrindimas (santrauka)
<p>5. Piliiečiams artimesnė Europa</p>	<p>5.2. Skatinti integruotą ir įtraukią socialinę, ekonominę ir aplinkosaugos plėtrą vietos lygmeniu, puoselėti kultūrą, gamtos paveldą, darnų turizmą ir saugumą kitose nei miestų teritorijose</p>	<p>Grįžtamoji migracija, išaugusi švytuoklinė migracija, dėl kurios kultūriniai, švietimo ir kiti poreikiai vis dažniau tenkinami kitose, nei gyvenamoji vietose, valstybės paskatos būsto įsigijimui regionuose, COVID-19 poveikis, ekonominė transformacija reikalauja kompleksinių sprendimų regionų ekonominiam augimui skatinti. Dėl spartaus visuomenės senėjimo būtina ieškoti inovatyvių, kompleksinių viešųjų paslaugų teikimo būdų (kur tinkama – skaitmeninant), racionalaus jau sukurtos infrastruktūros naudojimo ir trūkstamos kūrimo būdų, suvienijant kelių savivaldybių pastangas.</p> <p>Įvertinus vykstančius pokyčius, 2014–2020 m. ES FIP Lietuva įgyvendina metodologinį kompleksinių funkcinių zonų plėtros projektą (Tauragė+, arba „regionas+“), kurį įgyvendinant suformuotas efektyvesnis integruotos teritorinės plėtros metodas – savivaldybių iniciatyva, bendrais iššūkiiais, kolegialiu sprendimu paremtas bendrų veiksmų planavimas ir įgyvendinimas funkcinėse zonose iš esmės pagerina veiksmų koordinavimą, visuomenės ir partnerių įtraukimą, vietos valdžios ir partnerių gebėjimų stiprinimą ir užtikrina investicinių išteklių racionalų panaudojimą.</p> <p>Siekiant panaudoti savivaldybių bendrų veiksmų potencialą numatoma koncentruotis (bet neapsiribojant) į:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvarų, funkcionalų, integruotą mobilumą; - kokybiškas, inovatyvias ir kompleksines viešąsias paslaugas, efektyvią viešąją infrastruktūrą; - socialinės įtraukties stiprinimą ir bazinių poreikių užtikrinimą; - regionų investicinio potencialo stiprinimą ir verslo aplinkos gerinimą; - plačią partnerystę, į teritorinių problemų sprendimą įtraukiant visuomenę ir partnerius. <p>Uždavinys įgyvendinamas kaip ITI dalis, sudarant galimybę funkcinių zonų plėtrai naudoti ir kitų Programos prioritetų investicijas.</p> <p>Pasirenkama finansavimo forma – subsidija. Planuojamos vykdyti veiklos negeneruoja pajamų, todėl joms neplanuojama taikyti finansinių priemonių.</p>

Gerbiami Tauragės rajono Gaurės, Tauragės kaimiškosios ir Žygaičių seniūnijų bei Šilutės rajono Rusnės, Kintų, Juknaičių ir Vainuto seniūnijų gyventojai,

Tauragės vietos veiklos grupė (toliau – VVG), bendradarbiaudama su Šilutės rajono VVG „Lamatos žemė“ ir Šilutės žuvininkystės regiono VVG „Žuvėjų kraštas“ įgyvendina projektą „Pažangaus kaimo koncepcijos kūrimas ir vystymas Tauragės ir Šilutės rajonuose“. Projektas skirtas kaimo gyventojų, organizacijų ir įstaigų verslumo ir socialinei plėtrai, vietos ekonomikai ir kartu turizmo plėtrai skatinti, didinti ne žemės ūkio veiklų įvairovę kaimo vietovėse. Projektu bus sprendžiamos kaimo gyventojų užimtumo, verslumo trūkumo, socialinio švietimo ir mobilumo skatinimo kaime problemos.

Tyrimo tikslas – nustatyti pasirinktų teritorijų gyventojų nuomonę apie dabartinę teritorijų situaciją, bei lūkesčius dėl teritorijų plėtros rengiamoje Pažangaus kaimo strategijoje.

Kiekvieno Jūsų dalyvavimas apklausoje ir požiūris yra labai svarbus ir reikšmingas. Jūsų atsakymų anonimiškumas garantuojamas.

TYRIMO KLAUSIMYNAS

1. Prašome pažymėkite, kurioje teritorijoje gyvenate:

- Gaurės seniūnija (Tauragės r. sav.)
- Tauragės kaimiškoji seniūnija (Tauragės r. sav.)
- Žygaičių seniūnija (Tauragės r. sav.)
- Rusnės seniūnija (Šilutės r. sav.)
- Kintų seniūnija (Šilutės r. sav.)
- Juknaičių seniūnija (Šilutės r. sav.)
- Vainuto seniūnija (Šilutės r. sav.)

2. Koku savo gyvenamosios vietovės bruožu ar vietos gyvenimo ypatumu Jūs labiausiai didžiuojatės? Įvertinkite skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 – mažiausiai didžiuojasi, 10 – labiausiai didžiuojasi

Bruožas / ypatumas	Mažiausiai didžiuojasi Labiausiai didžiuojasi									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gamta ir kraštovaizdžiu										
Geografinė padėtimi										
Krašto kultūros tradicijomis ir paveldu										
Viešųjų paslaugų prieinamumu, patogumu										
Vietos verslu										
Ūkininkais										
Amatininkais										
Infrastruktūros būkle ir jos funkcionavimu (keliai, mokyklos, sveikatos priežiūros įstaigos ir kt.)										
Čia gyvenančiais žmonėmis										
Bendruomeniniu gyvenimu ir vietos nevyriausybinių organizacijų veiklos rezultatais										
Seniūnijos veikla										

Bruožas / ypatumas	Mažiausiai didžiuojusi Labiausiai didžiuojusi									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Paslaugomis (socialinėmis, švietimo, bibliotekos ir kt.)										
Gyvenamosios vietovės išsivystymu aplinkosaugos, klimato kaitos srityse										
Gyvenamosios vietovės pažanga informacinių technologijų, skaitmenizavimo srityje										
Kita (įrašykite) _____										

3. Jūsų nuomone, kokios problemos yra pačios opiausios Jūsų gyvenamojoje vietovėje? Įvertinkite skalėje nuo 1 iki 10, kur 1 – mažiausiai opi, 10 – labiausiai opi

Problema	Mažiausiai opi					Labiausiai opi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Gyventojų skaičiaus mažėjimas										
Gyventojų senėjimas										
Nedarbas										
Mažos gyventojų pajamos										
Per mažai užimtumo bendruomenėms nariams, gyventojams										
Menkos jaunimo užimtumo / ribotos jaunimo galimybės įsidarbinti										
Didelė skurdo aprėptis										
Didelė atskirtis tarp jaunimo ir senųjų bendruomenės narių										
Gyventojai susiskaldę ir nevieningi										
Menkas vietos gyventojų verslumas										
Per maža socialinių, kultūros, aktyvios veiklos paslaugų pasiūla, jos neefektyviai teikiamos										
Buitinių ir ūkinių paslaugų trūkumas										
Bloga infrastruktūra (keliai, apšvietimas, viešieji pastatai, vandentiekis ir pan.)										
Vietovė patraukti kraštovaizdžiu ir kultūros objektais, tačiau resursai per mažai pritaikomi										
Neaktyvūs, nenorintys dalyvauti iniciatyvose ar projektuose bendruomenės nariai										
Kaimo mokyklos, med. punkto, pašto, bibliotekos uždarymas/nebuvimas										
Asocialios gyvenamosios plitimas (vaikų nepriežiūra, priklausomybės ligos ir pan.)										
Jaunų šeimų problemos (vaikų darželis, darbo radimas mamoms, prižiūrinčioms vaikus ir pan.)										
Socialinės infrastruktūros trūkumas										
Partnerystės tarp sektorių nebūvimas										
Menkos galimybės (jų nebūvimas) gauti kompleksines paslaugas										
Įvairaus pobūdžio paslaugų skaitmenizavimas										
Per mažai žinių apie socialinių tinklų, erdvių panaudojimo galimybes										
Kita (įrašykite) _____										

4. Lietuvos kaimo gyventojus įvairia forma pasiekia Europos Sąjungos parama. Ar Jūs asmeniškai pajutote tokios paramos naudą savo gyvenamajai vietai (tame tarpe ir sau asmeniškai)?

- Taip
- Ne

5. Kokioms sritims Jūs teiktumėte pirmenybę, kad ES lėšos, skirtos kaimo gyventojams, būtų kuo geriau panaudotos?

Įvertinkite kiekvieną sritį pažymėdami vieną skaičių iš penkių, kur 1 – paramą teikti nesvarbu, 5 – paramą teikti labai svarbu

Paslaugos	1 - Nesvarbu	2	3	4	5 - Labai svarbu
Paslaugų gyventojams (švietimo, kultūros, sporto, aplinkos tvarkymo ir pan.) plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Paslaugų socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.) plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Viešosios infrastruktūros (viešieji pastatai, viešosios erdvės, transporto infrastruktūra, vandentvarka ir pan.) plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Turizmo infrastruktūros ir paslaugų plėtra	☐	☐	☐	☐	☐
Bendruomeniškumą skatinančios iniciatyvos	☐	☐	☐	☐	☐
Savanorystę skatinančios veiklos	☐	☐	☐	☐	☐
Parama darbo vietų kūrimui	☐	☐	☐	☐	☐
Prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų plėtra, jų naudojimo skatinimas ir kokybės gerinimas kaimo vietovėse	☐	☐	☐	☐	☐
Naujovių skatinimas ir diegimas kaimo vietovėse	☐	☐	☐	☐	☐
Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas	☐	☐	☐	☐	☐
Palankesnių sąlygų pradėti veiklą ūkininkavimo sektoriuje sudarymas, visų pirma, kartų kaitos žemės ūkio sektoriuje palengvinimas	☐	☐	☐	☐	☐
Projektai, skirti vietos produkcijos perdirbimui ir realizavimui	☐	☐	☐	☐	☐
Biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, be kita ko, „Natura 2000“ teritorijose	☐	☐	☐	☐	☐
Didelės gamtinės vertės ūkininkavimas ir kraštovaizdžių būklė	☐	☐	☐	☐	☐
Atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais	☐	☐	☐	☐	☐
Sveikatinimo priemonių aktyvinimo kryptis (dviračiai, aktyvus sportas, sveikamityba)	☐	☐	☐	☐	☐
Partnerystės tinklų (tarp įvairių sektorių: verslo, NVO, viešojo sektoriaus ir kt.) kūrimas	☐	☐	☐	☐	☐
Kompleksinių paslaugų paketų kūrimas ir skaitmenizavimas ²	☐	☐	☐	☐	☐
Platesnis informacinių technologijų panaudojimas	☐	☐	☐	☐	☐
Gyventojų švietimas informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis	☐	☐	☐	☐	☐

2 Skaitmenizavimas - tai informacijos apie kliento patirtį (komunikaciją su juo) ir kasdienių (nes jų skaitmenizavimas paprastai duoda daugiausia naudos) veiklos operacijų perkėlimas iš fizinės į elektroninę terpę. Tai įprastos veiklos tobulinimas pasitelkiant naujausias technologijas. Šios grupės pavyzdžių taip pat nemažai – taksi iškvietimui naudojama mobili aplikacija, maisto kavinėje užsakymas ir apmokėjimas naudojant liečiamą ekraną, kitų paslaugų užsakymas elektroninėje erdvėje ar naudojant išmaniąsias programėles, aplikacijas ir kt.

Jeigu tarp nurodytų sričių nebuvo paminėti Jūsų vietai ir Jums asmeniškai svarbūs dalykai, prašome Jus tai nurodyti. *Parašykite* _____

6. Ar trūksta Jūsų gyvenamojoje vietovėje šių paslaugų?

Paslaugos	Taip, trūksta	Ne, netrūksta
Aplinkos tvarkymas (vejų nupjovimas, vaismedžių genėjimas, šiukšlių išvežimas ir pan.)	☐	☐
Apsirūpinimas kuru (malkomis, briketais, akmenis anglimi ir pan.)	☐	☐
Specialios paslaugos sodyboms (kaminų valymas ir kitos priešgaisrinės saugos priemonės, šulinių išvalymas ir pan.)	☐	☐
Sklypo šalia gyvenamojo būsto ir/arba daržo įdirbimas	☐	☐
Nesudėtingas pastatų remontas (vidaus apdailos darbai, stogo, krosnies remontas ir pan.)	☐	☐
Vaikų priežiūros paslaugos	☐	☐
Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūra (slauga, vaistų suleidimas, aprūpinimas būtiniaisiais pirkiniais ir pan.)	☐	☐
Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	☐	☐
Švietimo paslaugos (formalaus ir neformalaus švietimo: mokykla, darželis, popamokiniai užsėmimai, būreliai ir kt.)	☐	☐
Užimtumo paslaugos	☐	☐
Turizmo paslaugos	☐	☐
Kompleksinių paslaugų paketų kūrimo ir skaitmenizavimo paslaugos	☐	☐
Gyventojų švietimo paslaugos informacinių technologijų, socialinių tinklų ir kitų viešinimo priemonių panaudojimo galimybėmis	☐	☐
Mentoriaus paslaugų pradėdant ir plėtojant ekonomines veiklas ir/arba teikiant viešąsias paslaugas	☐	☐
Transporto paslaugos (nuvykimas į administracinį centrą tvarkyti dokumentų, bažnyčios lankymas, vizitai pas gydytojus ir pan.)	☐	☐
Personalinių kompiuterių ir interneto priežiūros paslaugos	☐	☐
Buitinių paslaugų teikimas (kirpykla, skalbykla, siuvykla, batų taisykla)	☐	☐
Patalpų nuoma šeimos/giminės šventėms, laidotuvėms, kitiems įvykiams	☐	☐
Kita (įrašykite):		

7. Rajono kaimo bendruomenės vykdo ne tik visuomeninę, kultūrinę, švietėjišką veiklą, bet turi galimybę planuoti ir ūkinę veiklą, kuri leistu gauti pajamas. Kaip manote, kokios ekonominės veiklos galėtų imtis Jūsų kaimo bendruomenė? (Galite pasirinkti kelis variantus)

- Įvairių paslaugų vietos gyventojams teikimas: jei pasirinkote, prašome nurodykite kokios paslaugos būtų aktualios _____
- Gamtos gėrybių (grybų, uogų, žolelių ir pan.) rinkimas, džiovinimas ir realizavimas
- Ūkininkų produkcijos realizavimas
Amatinių gaminių bei suvenyrų gamyba ir realizavimas
- Kulinarinio paveldo produktų gamyba ir pardavimas
- Įvairių paslaugų turistams teikimas (jei pasirinkote, prašome nurodykite kokios paslaugos būtų aktualios _____)
- Įvairių socialinių paslaugų teikimas (jei pasirinkote, prašome nurodyti kokios paslaugos būtų aktualios _____)
- Kita (įrašykite): _____

8. Jūsų nuomone, ar Jūsų gyvenamojoje vietovėje veikiančios bendruomenės ar kitos NVO galėtų perimti dalį ar visas teritorijoje teikiamas viešąsias paslaugas?

Paslaugos	Galėtų perimti visas	Galėtų perimti dalį	Negalėtų perimti
Socialinės paslaugos	☐	☐	☐
Vyresnio amžiaus asmenų ir sunkių ligonių priežiūros paslaugos	☐	☐	☐
Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms (bedarbiams, vaikams, vyresnio amžiaus žmonėms, neįgaliesiems ir pan.)	☐	☐	☐
Vaikų priežiūros paslaugos	☐	☐	☐
Švietimo paslaugos	☐	☐	☐
Sporto paslaugos	☐	☐	☐
Kultūros paslaugos	☐	☐	☐
Jaunimui teikiamos paslaugos	☐	☐	☐
Viešųjų erdvių tvarkymo paslaugos	☐	☐	☐
Bibliotekų paslaugos	☐	☐	☐
Kitos paslaugos (įrašykite):			

9. Prašome nurodykite, kokių bendruomeninių iniciatyvų Jums trūksta?

- Mokymų bendruomenės nariams organizavimo, gerosios patirties viešinimo renginių
- Bendruomenės narių įtraukimo į sprendimų priėmimo procesus
- Didesnio finansavimo bendruomenės veiklai ir jos vykdomiems projektams
- Bendruomenės sutelktumą skatinančių renginių
- Periodinių bendruomenės susirinkimų vietos problemoms aptarti ir spręsti
- Aktyvesnio informacijos apie bendruomenę viešinimo
- Vietos verslo įsitraukimo į bendruomeninę veiklą, problemų sprendimą, partnerystę
- Kita (įrašykite) _____

10. Ar Jūs būtumėte linkę imtis bendruomeninio verslo iniciatyvų ir įgyvendinti bendruomeninį verslą skatinančius projektus?

- Taip, tai būtų įdomu
- Jau šiuo metu svarstome apie tokių projektų galimybę
- Tokių projektų neplanuojame
- Nesu apsisprendęs (-usi)

11. Kaip manote, kas trukdo Jūsų bendruomenei organizuoti savo verslą ir/arba teikti savo nariams būtinausias paslaugas? (Galite pasirinkti kelis variantus)

- Bendruomeninė organizacija yra per silpna organizaciniu požiūriu, kad galėtų sėkmingai imtis ūkinės veiklos
- Bendruomenei trūksta žinių ir paslaugų organizavimo patirties
- Bendruomenė neturi kapitalo ūkinei veiklai vykdyti
- Trūksta gerų idėjų
- Trūksta palaikymo iš šalies, niekas iš valdžios ir verslo atstovų su bendruomene apie tai nešneka
- Bendruomenėje daugelis nenori rizikuoti ir vengia atsakomybės
- Bendruomenė neturi poreikio specialiai organizuoti ūkinę veiklą, nes sugebama vietos problemas išspręsti įprastais būdais – giminių, kaimynų ir valdžios paramos dėka
- Bendruomenė turi užsiimti visuomenine veikla, kuri nesusijusi su pajamų gavimu
- Kita (įrašykite): _____

12. Ar Jūs pats imtumėtės smulkaus verslo, jei jo pradžia būtų suteikta ES parama?

- Taip
- Ne

Jei „Taip“, gal galite įvardinti verslo idėją, kurią norėtumėte įgyvendinti?

(Išvardykite vieną ar keletą veiklų ir nurodykite, kodėl ši veikla gali būti sėkminga)

14. Kokios priežastys Jus paskatintų imtis verslo?

- Galimybė dirbti pagal savo profesiją
- Noras ištrūkti iš netinkamų darbo sąlygų
- Noras išvengti nedarbo
- Siekis patekti į tarptautinę rinką
- Noras įgyvendinti naujo gaminio ar paslaugos idėją
- Perspektyva uždirbti daugiau pinigų
- Vaikai pakankamai suaugę tam, kad galėčiau įsteigti įmonę
- Noras sėkmingai derinti darbą ir asmeninį gyvenimą
- Šeimos tradicija turėti savo verslą
- Noras pragyventi iš pamėgto užsiėmimo
- Noras būti šeiminingu sau pačiam
- Noras išbandyti save versle
- Kitų sėkmė
- Kitos priežastys (nurodykite) _____

15. Jūsų nuomone, kokios konkrečios priemonės pagerintų kaimo jaunimo (iki 29 m.) situaciją? (Galite pasirinkti kelis variantus)

- Jaunimo įsiliejimas į bendruomenės ir/arba kitų nevyriausybinę organizacijų veiklą.
- Jaunimo verslo iniciatyvų finansavimas.
- Jaunimo įtraukimas į savanorišką ir novatorišką veiklą.
- Jaunimo informavimas apie galimybes mokytis, tobulinti profesinius įgūdžius, kurti verslą ir pan.
- Sąlygų jauniems žmonėms dirbti sudarymas (pvz., vaikų priežiūros organizavimas ir pan.)
- Saugios, draugiškos ir gražios gyvenamosios aplinkos kūrimas
- Laisvalaikio (kultūros, sporto ir pan.) galimybių didinimas
- Lengvatinių sąlygų jaunų šeimų įsikūrimui sudarymas
- Kita (įrašykite) _____

16. Įvertinkite sritis, kuriose Jūsų gyvenamosios vietovės gyventojai yra stiprūs. Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Sritis	Būklė			Tendencija		
	Gera	Vidutinė	Bloga	Gerėja	Neutrali	Blogėja
Vietos gyventojų gebėjimas prisitaikyti prie darbo rinkos pokyčių	3	2	1	+	0	-
Gyventojų pasirengimas imtis savo verslo	3	2	1	+	0	-
Jaunimo aktyvumas darbo rinkoje	3	2	1	+	0	-
Vaikų ir jaunimo ugdymas bei laisvalaikio užimtumas	3	2	1	+	0	-
Jaunų šeimų ir specialistų įsitvirtinimas	3	2	1	+	0	-
Gyventojų pastangos sveikai gyventi	3	2	1	+	0	-
Gyventojų gebėjimas rengti ir įgyvendinti tiek viešus, tiek privačius projektus	3	2	1	+	0	-
Gyventojų mokėjimas susitarti dėl pagrindinių reikalų ir kartu spręsti problemas	3	2	1	+	0	-
Gyventojų ir organizacijų gebėjimas veikti novatoriškai	3	2	1	+	0	-
Bendruomenės ir vietos valdžios gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-
Bendruomenės ir verslo gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-
Vietos valdžios ir verslo gebėjimas bendradarbiauti	3	2	1	+	0	-

17. Kaip vertinate prekių, paslaugų ir darbo rinkų išsivystymą Jūsų gyvenamojoje vietovėje? Įvertinkite kiekvieną eilutę, pažymėdami savo nuomonę tiek apie būklę, tiek apie tendenciją.

Sritis	Būklė			Tendencija		
	Gera	Vidutinė	Bloga	Gerėja	Neutrali	Blogėja
Viešosios paslaugos vietos gyventojams (švietimo, kultūros, sporto, aplinkos tvarkymo ir pan.)	3	2	1	+	0	-
Paslaugos socialiai pažeidžiamoms grupėms	3	2	1	+	0	-
Paslaugos jaunoms šeimoms, auginančioms vaikus	3	2	1	+	0	-
Vietos produktų ir gaminių pasiūla vietos gyventojams ir rinkai už savivaldybės ribų	3	2	1	+	0	-
Paslaugos vietos verslininkams	3	2	1	+	0	-
Paslaugos ir produktai turistams	3	2	1	+	0	-

DUOMENYS APIE JUS

18. Jūsų lytis:

- Vyras
- Moteris

19. Jūsų amžius:

- Iki 24 m.
- 25–34 m.
- 35–44 m.
- 45–54 m.
- 55–64 m.
- 65 m. ir daugiau

20. Jūsų išsimokslinimas:

- Pradinis
- Pagrindinis
- Vidurinis
- Profesinis
- Aukštasis

21. Jūsų pareigos arba pagrindinis užsėmimas:

- Įmonės, kurioje dirba samdomi darbuotojai, savininkas
- Samdomas darbuotojas (aukščiausios ar vidurinės grandies vadovas, specialistas, tarnautojas)
- Samdomas darbininkas
- Savarankiškai dirbantis asmuo
- Ūkininkas
- Studentas (moksleivis)
- Bedarbis
- Pensininkas
- Kita (įrašykite) _____

22. Šiuo metu Jūs dirbate:

- Žemės ūkyje
- Miškininkystėje
- Žuvininkystėje
- Prekybos sektoriuje
- Gamybos sektoriuje
- Paslaugų sektoriuje
- Valstybiniame sektoriuje
- Kita (įrašykite) _____

23. Jūsų šeiminei padėtis:

- vedęs/ištekėjusi
- nevedęs/netekėjusi
- našlys/našlė
- išsiskyręs/išsiskyrusi

24. Pajamos, tenkančios vienam Jūsų šeimos nariui per mėnesį:

- iki 10 Eur
- 100-300 Eur
- 300-400 Eur
- 400-600 Eur
- 600 ir daugiau Eur

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

NAUDOJAMOS SANTRUMPOS IR TERMINAI

- ADRP – aktyvios darbo rinkos politika
 AEI – atsinaujinantys energijos ištekliai
 ATLPS - apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema
 APV – aukšta pridėtinė vertė
 BIVP – bendruomenės inicijuota vietos plėtra
 BJR – Baltijos jūros regionas
 BJRS –Baltijos jūros regiono strategija
 BNR – Europos Sąjungos Bendrųjų nuostatų reglamentas
 BU – Bendrasis ugdymas
 BVP – Bendrasis vidaus produktas
 DESI – Skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės indeksas (angl. Digital Economy and Society Index)
 DJMP – Darnaus judumo mieste planas (-ai)
 EGADP – Europos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės (angl. Recovery and Resilience Facility)
 EH – Europos Horizonto programa
 EIB – Europos investicijų bankas
 EIŠ – Europos inovacijų švieslė
 EK – Europos Komisija
 ES – Europos Sąjunga
 ESF – Europos socialinis fondas
 ES fondai – ESF, ERPF ir SaF
 ETBT – Europos teritorinis bendradarbiavimas
 EVT – Europos Vadovų Taryba
 EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai
 GMP – Greitosios medicinos pagalba
 IRS – Ilgalaikė renovacijos strategija
 IRT – informacinės ir ryšių technologijos
 IT – informacinės technologijos
 ITI – integruotos teritorinės investicijos
 LSD – Lietuvos statistikos departamentas
 LSPS – Lietuvos susisiekimo plėtros iki 2050 m. strategija
 MSI – mokslo ir studijų institucijos
 MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra
 MTEPI – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra ir inovacijos
 MTI – mokslas, technologijos ir inovacijos
 MVĮ – mažos ir vidutinės įmonės
 NEET jaunimas – nedirbantis, nesimokantis ir praktikos neatliekantis jaunimas
 NGA – naujos kartos prieiga
 NPP – 2021–2030 metų nacionalinis pažangos planas
 NKL – „Naujos kartos Lietuva“ planas
 NVO – nevyriausybinės organizacijos

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS

NSPP – Nacionalinė susisiekimo plėtros programa

PRC – Pedagogų rengimo centras

Programa – 2021–2027 m. ES fondų investicijų programa

PSO – Pasaulio sveikatos organizacija

PSP – Pirminė sveikatos priežiūra

RPT – Regiono(-ų) plėtros taryba(-os)

S3 – Sumaniosios specializacijos strategija (konceptija)

SaF – Sanglaudos fondas

SVV – smulkusis ir vidutinis verslas

ŠESD – šiltnamio efektą sukeliančios dujos

TEN-T – transeuropinis transporto tinklas

TUI – tiesioginės užsienio investicijos

TVG – tarptautinės vertės grandinės

VGPP – verslumo galimybių paieškos procesas (angl. Entrepreneurship Development process)

VKS – valdymo ir kontrolės sistema

VVG – vietos veiklos grupės

VVL – Vidurio ir Vakarų Lietuva

Šilutės žuvininkystės regiono
vietos veiklos grupė
ŽUVĖJŲ KRAŠTAS